

DATED
NEWS
DELIVER BY
SATURDAY
JANUARY 15

LAIKS

WEEKLY NEWS
PERIODICAL
POSTAGE PAID
AT METUCHEN, NJ
AND ADDITIONAL
MAILING OFFICE
(USPS 301-500)
ISSN 1089-8832

Published 48 times per year except the first week of May, the last week in June, the second week in September, the last week in December

Published weekly by: Latvian Newspaper "Laiks", Inc., 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840

POSTMASTER: Send address change to: "Laiks", 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840

Phone: 732-549-0445; Fax: 732-549-0466; E-mail: LaiksDSR@aol.com

Lasiet tīmeklī!
www.laiks.us

Volume LXII Nr. 3 (5511)

2011. gada 15. janvāris – 21. janvāris

1991. gada janvāra barikādēm - 20 gadi

2011. gada janvārī aprit 20 gadi kopš 1991. gada janvāra (13.-20. janvāris) Latvijas Tautas frontes (LTF) organizētajām barikādēm, kurās piedalījās Latvijas neatkarības aizstāvji no visiem Latvijas novadiem. 1991. gada janvāra dienas devē par laiku, kad iedzīvotāji, īstenojot nevardarbīgu pretošanos, aizstāvēja 1990. gada 4. maijā atjaunoto Latvijas neatkarību.

1996. gadā tika nodibināta „1991. gada barikāžu dalībnieku piemiņas zīme”, kas ar LR Saeimas 1999. gadā pieņemto likumu noteikta par Valsts apbalvojumu. Piemiņas zīme piešķirta vairāk nekā 29 000 barikāžu dalībnieku.

Barikāžu 20. gadadienai veltītie atceres sarīkojumi sākas 13. janvārī Rīgā ar izstādes „Doms. 1991. janvāris” atklāšanu Doma baznīcā, kas barikāžu dienās bija gan medicīnas punkts, kur sniedza palīdzību ievainotajiem, gan arī barikāžu aizstāvju atpūtas vieta. Izstāde apskatāma līdz 13. februārim. Vakarā tika kurts atmiņu ugunskurs Zaķusalā pie TV torņa. Godināja Latviešu virsnieku apvienības priekšsēža, 1991. gada janvāra barikāžu

Zaķusalas aizsardzības štāba priekšnieka Roberta Millera piemiņu.

Sestdien, 15. janvārī (no plkst. 16.00-21.00) notiks Barikāžu dalībnieku kopā sanāksšana Starptautiskajā izstāžu centrā Ķīpsalā, lai dalītos atmiņās. Koncertu sniegs folkloras kopas „Auļi”, „Ilģi”, „Pērkons”, „Skyforger” un citi mākslinieki.

Svētdien, 16. janvārī (10.00 – 16.00), interesenti aicināti uz 1991. gada barikāžu muzeju (Krāmu ielā 3), kur demonstrēs dokumentālās filmas par Barikāžu laiku. Notiks arī atceres brīdis (14.00) pie Vecmilgrāvja tilta.

19. janvārī (9.00 – 17.00) Latvijas Zinātņu akadēmijā notiks Zinātniski praktiskā konference „Barikādes ar barikāžu aizstāvju acīm”. Mārupes kapos (12.00) pie pieminekļa Brīvības cīnītājiem notiks 1991. gada barikāžu laikā no OMON lodes kritušajam Robertam Mūrniekam veltīts atceres brīdis.

20. janvārī paredzēta visplašākā sarīkojumu programma. Pulksten 12.00 notiks, 1991. gada barikāžu atcerai veltīta LR Saeimas sēde. Vēlāk (16.00) ziedu

notikšana pie Brīvības pieminekļa un kritušo piemiņas vietām, bet pulksten 18.00 īpašā atceres brīdī Doma laukumā tiek aicināta vienoties visa Latvija. Atceres brīdis beigsies ar oikūmenisko dievkalpojumu Rīgas Doma baznīcā.

Līdz 25. janvārim 1991. gada barikāžu muzejā apskatāma Skolēnu mākslas konkursa “Barikādēm - 20” izstāde.

Dalība visos atceres pasākumos ir bez maksas, jo Ministru kabinets valdības vadītāja V. Dombrovska vadībā, apstiprinot 1991. gada barikāžu 20. gadadienas atceres sarīkojumu plānu, piešķirjis finansējumu 85 448 latu apmērā.

1991. gada janvārī Zemkopības (tolaik – Lauksaimniecības) ministrijas ēka Republikas laukumā bija koordinācijas centrs, no kurienes tika vadīta barikāžu celšana. Vecrīgā tām izmantoja no Latvijas novadiem atvesto lauksaimniecības, mežsaimniecības un meliorācijas tehniku, lauku ļaudis to izmantoja ceļot nožogojumus, gan noslēdzot pieeju stratēģiski svarīgiem objektiem – parlamentam, Ministru

Foto no Kara muzeja archīva

1991. gada janvāris Rīgā

padomei, televīzijas un radio ēkām. Zemkopības ministrs Jānis Dūklavs arī piedalījās 1991. gada barikādēs. Tāpēc 2010. gada 20. janvārī ministrs J. Dūklavs kopā ar bijušiem zemkopības ministriem R. Dilbu un D. Ģeģeri, kā arī ar citiem barikāžu dalībniekiem - 1991. gada janvāra barikāžu muzeja direktoru Renāru Zaļo, Latvijas Tautas frontes muzeja direktori Meldru Usenko un NBS ģenerāli, pirmā atjaunotās Latvijas Drošības dienesta un speciālo uzdevumu vienību komandieri Juri Vectirānu ministrijas vestibulā atklāja piemiņas

plāksni.

1991. gada barikāžu dalībniece Ilze Jonika: „Es arī tur biju, tāds siks skuķēns, Mārstaļu ielā, mēs vārijām zupu barikāžu aizstāvjiem. Vai es šodien par to ko īpašu vēlos? Laikam jau ne... Mēs taču savu “algu” - BRĪVĪBU jau esam saņēmuši!”

Katram ir savas atmiņas par 1991. gada janvāra barikādēm. Pagājuši 20 gadi un tās atkal tiks stāstītas pie uguns kuriem, izstādēs, to dienu notikumu atceres brīžos ne tikai Rīgā, bet arī visos Latvijas novados.

Valija Berkina

Gadu mijā 2x2 Malibu, Kalifornijā

Foto: Mārtiņš Sudrabs

2x2 jaunatnes nometnes dalībnieki gadu mijā Malibu, Kalifornijā. Pirmajā rindā (no kr.) nometnes vadītājs Edvīns Rūsis no Losandželosas un 2x2 rīkotājs Aivars Osvalds no Vašingtonas pilsētas. 2x2 nometne kopā pulcēja vairāk nekā 130 dalībniekus un lektorus. Nometnes vadmotīvs bija „Latvija pēc 20 gadiem”. Lektoru vidū bija rakstniece Māra Zālite un Latvijas vēstnieks ASV Andrejs Pildegovičs. Plašāku nometnes gaitas atspoguļojumu piedāvāsim Jauno Laiks februāra numurā.

PBLA un Ārlietu ministrija vienojas par turpmākās sadarbības pamatprincipiem

Latvijas ārlietu ministrs **Girts Valdis Kristovskis** un Pasaules brīvo latviešu apvienības (PBLA) priekšsēdis **Mārtiņš Sausiņš** 6. janvārī ar parakstiem apstiprināja Ārlietu ministrijas un Pasaules brīvo latviešu apvienības sadarbības memorandu. Memoranda mērķis ir pilnveidot Ārlietu ministrijas sadarbību ar diasporu, stiprinot tās izjūtu par piederību savai etniskajai dzimtenei, kā arī kopīgiem spēkiem veicināt Latvijas valstij un tautai pienācīgu vietu pasaules politiskajos, ekonomiskajos un kultūras pro-

cesos. Abas puses vienojās par sadarbības pamatprincipiem, lai veicinātu latviešu valodas un kultūras uzplaukumu un ciešu informatīvo saišu veidošanu starp ministriju un diasporu, lai sekmētu Latvijas tautas kultūras, ekonomisko un politisko interešu īstenošanu. Memorands ir pamatdokuments, kurā ietvaros pieejamo resursu apjomā tiks izstrādāts stratēģiskais plāns, kas ietver sadarbības principus un galvenos darbības virzienus, lai nodrošinātu sadarbību ilgstošam laika periodam.

Latvian newspaper

LAIKSFrequency: WKLY EXC 1ST WK - MAY; LAST WK - JUN;
2nd WK - SEPT; LAST WK - DEC**Latviešu nedēļas laikraksts**

Iznāk sestdienās, 48 reizes gadā

Redakcija Rīgā, Ausekļa ielā 14-2, Rīga, LV-1010, Latvija.

Tālr. +371 67326761, fax +371 67326784,

e-pasts - redakcija@laiks.us
mājaslapa - www.laiks.usKantoris ASV: 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840, USA
Tālr. 732-549-0445, fax. 732-549-0466, e-pasts - LaiksDSR@aol.comAbonēšanas maksa ASV dolāros: 1 gadam US \$ 130.00;
6 mēn. US \$ 75.00; 3 mēn. US \$ 42.00.Neizlietotus manuskriptus un fotoattēlus redakcija neuzglabā.
Redakcijai ir tiesības iesūtītos materiālus izmantot arī saīsinātus.
Laikrakstā iespējams, ar autora vārdu vai iniciāliem parakstītajos
rakstos izteiktās domas ar redakcijas viedokli par pašu jautājumu
var arī nesaskanēt.

Par reklāmas vai sludinājuma saturu atbild reklāmdevējs.

Redaktore: Ligita Kovtuna

Tālr.: +371 67326761, +371 29439423, fakss: + 371 67326784,

e-pasts: ligita@laiks.us

Rīgā, Ausekļa ielā 14-2, LV-1010

Redaktore ASV: Astra MooraTālr./fakss: 818-980-4748, e-pasts: laiks@juno.com,astere2000@aol.com (fotografijām)

6157 Carpenter Ave. North Hollywood CA 91606 USA

Kanadas ziņas: Mārtiņš Štauvers: tālr.: 514-639-8722,
e-pasts: stauvers@yahoo.ca, 104-3000 Notre Dame Street,
Lachine, QC, H8S 2H1Rūdolfs Norītis: tālr.: 416-425-4613, fakss: 416-425-4615,
5 Shady Golfway, Unit 1416 Don Mills, ON M3C 3A5**Reklāma laikrakstā Laiks un mājaslapā www.laiks.us**

ASV - Tālr. 732-549-0445, fax. 732-549-0466,

e-pasts - LaiksDSR@aol.com

Rīgā - Ausekļa ielā 14-2, Rīga, LV-1010, Latvija.

Tālr. +371 67326761, fax +371 67326784,

e-pasts - reklama@laiks.us**ABONĒJIET LAIKRAKSTU****LAIKS**

"LAIKA" abonements ASV maksā: 3 mēnešiem	US \$42,-
6 mēnešiem	US \$75,-
1 gadam	US \$130,-
Gaisa pasts 1 gadam ASV	US \$215,-
Ārpus ASV "LAIKS" tiek piesūtīts tikai pa gaisa pastu	
Kanādā 1 gadam	US \$225,-
pusgadam	US \$120,-
Latvijā 1 gadam	US \$220,-
pusgadam	US \$115,-
Citur pasaulē 1 gadam	US \$280,-
pusgadam	US \$150,-

Abonenti bez maksas saņems sešus "Jauno Laiks" pielikumus
un gada beigās nākamā gada kalendāru.**"Jauno Laiks"** 6 numurus var pasūtīt atsevišķi.

Maksa US \$20,-

Abonēšanas maksu var atsūtīt ar čeku vai naudas pārvedumu

(rakstot čeku uz "Laiks - Latvian Newspaper Inc." vārda).

Lūdzam noteikti norādīt, no kuŗa laika vēlas laikrakstu abonēt.

Laikraksts Laiks 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840, USA

Lūdzu piesūtīt man laikrakstu "LAIKS" no _____

līdz _____ uz _____ mēnešiem uz sekojošo adresi:

(Mr./Mrs./Ms.) _____

Tālrunis _____

E-pasts _____

Pievienoju čeku, Money Order par US \$ _____

abonementa uzsākšanai/pagarināšanai (nevēlamo svītrot)

Ja adrese mainīta, lūdzam uzdot arī agrāko adresi.

LŪDZAM IEGAUMĒT - abonementu uzsākšanas,

pagarināšanas un adrešu maiņas veic 3-4 nedēļu laikā.

LASĪTĀJU BALSIS**Amerikas latvieši
palīdz Likteņdārza
tapšanā**

Likteņdārza īstenotājam – Viļa un Martas Vītulu dibinātajam Kokneses fondam – šis gads iesācies cerīgi. Jau Jaunā gada otrajā darbdienā saņēmām pirmos ziedojumus no ASV – Saginavas latviešu kluba čeku ar kluba biedru un kluba priekšnieka vietnieka Jāņa Skābarža personisko ziedojumu. Arī iepriekšējais gads noslēdzās ar skaistu dāvanu – ziedojumu no Māra J. Antona ar ģimeni Ziemsvētkos. Fonds no sirds pateicas par palīdzību, kas, tāpat kā visi nākamie ziedojumi, ko fonds saņems šajā gadā, tiks ieguldīti Likteņdārza amfiteātra būvniecības turpināšanai. Tā kā Likteņdārza amfiteātri būs daļa arī no Amerikas latviešu sirdīm.

Šis būs ceturtais gads, kopš Likteņdārza notiek darbi. 2008. gadā tika iestādīta ābeliņu aleja, 2009. gadā par saziņotajiem līdzekļiem izbūvēts perimetrālais ceļš, un 2010. gadā uzsākta dārza centralās daļas – amfiteātra –

būvniecība. Līdz šim vislielāko atbalstu amfiteātra būvniecībā fonds saņēmis no AS „Latvijas valsts meži”, kas divus gadus pēc kārtas amfiteātra būvniecībai ir ziedojuši 30 000 latu. 2010. gadā ar 2 000 USD ziedojumu Likteņdārzu atbalstīja arī Pasaules brīvo latviešu apvienība.

Vislielāko atsaucību Likteņdārza pagājušajā gadā saņēmām kociņus stādīšanā. Koku stādus Likteņdārzam no savām profesionālajām kokaudzētavām gādā AS „Latvijas valsts meži” un Stādu audzētāju biedrība. Ziedojo 50 latu, katram ir iespēja iestādīt koku kāda cilvēka vai cilvēku grupas piemiņai. 2010. gadā kociņus savu tuvinieku piemiņai iestādījuši arī latvieši no ASV, Kanadas un Austrālijas.

Arī šajā gadā, sākot ar aprīļa beigām, maija sākumu līdz pat vēlām rudenim turpināsim stādīt kokus gatavā reljefa zonās un atbilstoši ienākošajiem ziedojumiem būvēsim amfiteātri, ietvertot arī Daugavas krasta nostiprinājumu šajā daļā.

Kokneses fonds izsaka vislielāko pateicību ikkatram, kas ar savu ziedojumu palīdz Likteņdārza tapšanā. Visus, kas palīdz

tapt Likteņdārzam, šobrīd atspoguļojam projekta mājas lapā www.liktenzarzs.lv. Pēc projekta pabeigšanas visu ziedotāju vārdi būs lasāmi arī pašā Likteņdārza - SIA „Projektēšanas birojs ARHIS” arhitektu Andra Kronberga un Raimonda Saulīša projektētajā daudzfunkcionālajā ēkā.

Likteņdārzs ar visas tautas atbalstu top uz salas Koknesē, Daugavas vidū. Tā ir vieta, kur sastopas pagātne, tagadne un nākotne. Vieta, kur rast mierinājumu, smelties spēku un gūt iedvesmu piepildīt sapņus. Likteņdārzs top kā mūsu gadsimta Brīvības pieminekli un vieno visas paaudzes. Katram ir iespēja piedalīties tā tapšanā – ar savu darbu, laiku, labām domām un līdzekļiem. Likteņdārza īstenotājs ir Kokneses fonds. Tuvāka informācija par Likteņdārza tapšanas gaitu un atbalstītājiem – www.liktenzarzs.lv.

Pateicībā un vēlot dāsnu un gandarījuma piepildītu 2011. gadu,

Valda Auziņa,
Kokneses fonda
valdes priekšsēdētāja

**Labu Jauno – 2011.
gadu!**

Kādēļ Kārļa Ulmaņa piemiņeklīm jābūt Krievijā? Kas piemiņekli Krievijā redzēs, apmeklēs vai noliks ziedus?

Iesakū ziedoto naudu un enerģiju izlietot vajadzībām Latvijā – bērniem.

L. S.

**Jānokārto goda
parāds**

Atbildam mūsu lasītājam L. S.
Turkmenistānas apmeklējuma laikā 2008. gadā Valsts prezidents Valdis Žatlers, tiekoties ar Turkmenistānas prezidentu Gurbanguldi Berdimuhamedovu, runāja par iespēju uzstādīt piemiņas zīmi bijušajā Krasnovodskas, tagad Turkmenbaši pilsētā. Tieši šeit, Kaspijas jūras ostas pilsētas cietumā, 1942. gadā, visticamākais, pārtrūka ievērojamā Latvijas valstsvīra Kārļa Ulmaņa dzīves ceļš. Turkmenbaši 1942. gadā datēti pēdējie Latvijas prezidenta Kārļa Ulmaņa noprašināšanas protokoli apcietinājumā.

Šo Latvijas puses vēlmi atbalstīja arī Turkmenbaši pašvaldība. Savulaik pilsētā pie kādreizējās cietuma slimnīcas esot atradusies piemiņas plāksne Latvijas prezidentam Kārlim Ulmanim, taču ēka nojaukta un plāksne pazudusi.

Šobrīd Turkmenbaši pilsētā norisinās vērienīga rekonstrukcija. Tās laikā plānots pilsētas centrā ierīkot lielu parku, kas varētu būt iespējamā K. Ulmaņa piemiņas zīmes uzstādīšanas vieta.

Divdesmit gadi pagājuši, Latvija joprojām ir vienīgā valsts, kuŗas prezidents necienīgi aprakts kaut kur svešā zemē, un viņa dvēsele nevar mierā dusēt. Piemiņeklīs bijušajā Krasnovodskā ir goda parāds, kas jānokārto, lai mēs paši varētu dzīvot tālāk un veidot nākotni.

Red.

Riga Ven Travel Inc.

CEĻOJUMI AR KUGI!
Dažādi lēti un izdevīgi piedāvājumi!
Zvaniet, pirms meklējat internetā vai citur

Inese Zaķis
Tālr.: 631-665-4455, 1-800-291-8311
Fax: 631-665-6164
32 South Penataquit Ave., Bay Shore, NY 11706-8815
E-pasts: RigaVen@aol.com

IZDEVĪGAS CENAS LIDOJUMIEM UZ LATVIJU
tiešie (non-stop) lidojumi Ņujorka - Rīga

AIREX - AVE SOL TRAVEL
A. JANSONS
73 Glenwood Ave., Leonia, NJ 07605

Runājam latviski: **201-944-1273**
Runājam angļiski: **1-866-944-1273**

VYTIS TOURS

LATVIJA – 2011
Zemākās cenas lidojumiem uz Rīgu

ar FINNAIR un citām lidfirmām no Ņujorkas, Čikāgas un citām ASV pilsētām
* Viesnīcas * Pasūtiet lidojumus internetā
* Latvijas "Extravaganza Tour"

VYTIS TOURS
40-24 235th Street, Douglaston, NY 11363
Tel.: 718-423-6161 1-800-778-9847
Fax: 718-423-3979
E-mail: VYTTOURS@EARTHLINK.NET
Latvian Representative – **Daiga Davies**
Phone – 631-665-4366
Email – Daiga_AffordableADV@yahoo.com
Web site: www.vytistours.com

Prīmu laiki beigušies

Latvijas operzvaigzne Maija Kovaļevska sarunājas ar mūzikas žurnālisti Inesi Lūsiņu

Uzreiz pēc gadu mijas pasaulslavenā Latvijas soprāniste Maija Kovaļevska piedzīvoja dubultu debiju – pirmoreiz dziedāja Drēzdenes *Semper operā*, turklāt jaunā lomā – titullomā P. Čaikovska operas „Jolanta” koncertuzveduma pirmizrādē, ko diriģēja Vladimirs Jurovskis. Šovasar viņa dziedās arī 16 000 skatītājiem milzīgajā brīvdabas amfiteātrī Veronas arēnā un drīz kinoteātros būs redzama pasaulē pirmajā operiestudējumā – 3D filmā „Karmena” un beidzot uzstāsies arī dzimtenē – Tatjanas lomā P. Čaikovska operas „Jevgeņijs Ņeņins” iestudējumā, kas taps speciāli Opermūzikas svētkiem Siguldā. Cienojoties pie saviem vistuvākajiem cilvēkiem Rīgā, dziedātāja neatteica interviju.

Līdz šim visbiežāk dziedāji lielajos ASV operteātros. Tagad skats uz Eiropu?

Mana karjera sākās no otras puses, jo reti gadās, ka Eiropas dziedātāji lielo skatuves karjeru sāk Amerikā. Šī ir mana lielo Eiropas debiju sezona: Drēzdenē, Milānā *La Scala*, Vīnes Valsts operā. *La Scala* aicinājusi jau vairākkārt, taču, kā jau italieši, pēdējā brīdī, kad jau biju aizņemta. Debitēšu aprīlī ar Liu lomu Dž. Pučīni operā „Turandota”, ko diriģēs Valērijs Ger-

Vai vēlaties sludinājumu krāsās?

Dariet zināmu par sevi un savu nodarbošanos!

Ar LAIKA starpniecību varat apsveikt savus draugus un kolēģus! Laikraksts *Laiks* (pielikums JAUNO LAIKS) piedāvā jums iespēju ievietot KRĀSAINU sludinājumu

2011. gada 5. februāra numurā.

Visi krāsainie sludinājumi tiks ievietoti īpašā lappusē, un sludinājuma cena būs par 30% augstāka.

Lai arī lūdzam KRĀSAINU, pilnīgi gatavo („Camera Ready”) sludinājumu

Līdz 28. janvārim nosūtīt tieši uz Rīgas redakciju.

Par tehniskiem jautājumiem rakstīt Madarai – redakcija@laiks.us
Vispār. info: DIĀNA SIMMONS RUDŽĪTE:
596 Middlesex Ave., Metuchen,
NJ 08840, USA.,
Tālr.: 732-549-0445,
e-pasts: LaiksDSR@aol.com.

apolē Karūzo nomētāja ar to-mātiem! Tenoram, kuņam Pučīni festivālā sākās problēmas ar balsi, uzreiz pēc Rūdofa ārijas publika sāka kliegt: «Bū!» un svilpt. Bet man tūlīt jāsāk dziedāt. Ko nu? Amerikāņi ir atvērtāki, aizrautīgi. Man patīk, ka tur publikas emocijas ir tādas kā rok koncertā! Ir spēcīgas «stadiona ovācijas», tos četrus tūkstošus skatītāju ASV lielajos teātros jūt.

Veronas arēnā būs četrreiz vairāk skatītāju!

Jā, 16 tūkstoši! Turklāt stāsta, ka dažas izrādes tur apskatījot, dažas ne.

Kuņā no Eiropas festivāliem jūties vislabāk?

Kolosāls ir Pučīni festivāls *Torre del Lago*, jo tur, tuvu komponista dzimtajai vietai, jūt viņa klātbūtni. Mājā, kuņā dzīvoja Pučīni, stāv viņa klavieres, un tur dziedāt ir īpaša sajūta. Atšķirībā

Iestudējuma režisore Frančeska Dzambello mums izstāstīja, kas mūsu darbā atšķirsies no parastās operas izrādes, filmēšanas režisors bija klāt jau divas nedēļas pirms atjaunojuma pirmizrādes. Pierasts, ka ir tikai diriģents un skatītājs, bet šoreiz enerģija un uzmanība bija jāsadalā, jo dziedātājam seko vismaz piecas kameras: viena skatās tieši sejā, vēl viena ir malā, filmē arī no augšas. Puiši ar kamerām divas nedēļas nāca uz visiem mēģinājumiem un sekoja mums, lai pierodam. Tuvplānos neder lielas operas žesti un mimika.

Aizraujoši, ka tas būs masu produkts miljoniem skatītāju!

Filmas un tiešraidēs ļoti palīdz piesaistīt skatītājus. Tomēr nekas neaizstāj dzīvo mākslu. Mani jau mazotnē mamma veda uz teātri un operu, un es atceros, ka mani pievilka tieši tas mirklis, kad

izrādēs Ņujorkā, tagad sastapšu Milānā. Tur būs arī Valērijs Gerģijevs, viņš diriģēja manu debiju Zalcburgā... Šis loks patiesībā ir mazs, tie paši dziedātāji braukā pa pasauli. Man reti sanāk būt mājās Boloņā. Aizbraucu, pārkrāvāju čemodānus, aizeju uz parku... Parasta ikdienas dzīve man nemaz nesanāk, uzreiz iekšā mūzikā, un viss. Pie Mirellas Freni skolojos vokāli, pie *koučiem* trenēju repertuāru. Ir ļoti jauki, ka teātros katram repertuāram, piemēram, krievu operai, ir savs *koučs*. Man pagaidām nav ļoti plašs repertuārs – 14 lomu, jo uzskatu, ka ikkatrā lomā jāaiziet līdz kaulam. Strādāju ne tikai vokāli, bet arī aktieriski. Ņujorkā man šai ziņā daudz palīdz aktieris Ivars Stonins. Jo augstāk kāp, jo lielāka atbildība, kā tu to dzied.

Vai bieži sastopies ar citiem dziedātājiem no Latvijas?

Foto: Robert Millard

Dz. Pučīni operā „Bohēma” Maija Kovaļevska kopā ar tenoru Masimo Džordano

no daudziem citiem brīvdabas festivāliem izrādes netiek apskatītas. Mums nebija mikrofonu. Skaņa no skatuves iedobes paceļas pāri ezeram, bet apkārt nekā nav. Arī jumta nav. Tas ir liels pārbaudījums: cik tev ir tās balstiņas, ar to arī jātiek cauri!

Ja brīvdabas skatuves ir tik bīstams pārbaudījums balsij, kāpēc tajās dzied?

Man patīk, jo ārā ir gaiss. Ir telpa. Tā ir īpaša garša, atmosfera. Visiem šiem festivāliem, arī mūsu Opermūzikas svētkiem Siguldā, tas piešķir īpašu burvību.

Zalcburgas festivālā grozās sabiedrības krājums, biļetes ir ļoti dārgas. Glainbornā pat bija dreskods – vakartērps! Elitāri?

Un šajos vakartērpos publikai ir pikniks. Starp operas pirmo un otro cēlienu viņi izklāj mauriņā sedziņas un atpūšas Anglijas dienvidu lauku ainavā. Pēc tam, mirdzinot briljantus, atkal dodas skatīties operu. Tas ir ļoti īpatnējs, bet skaists festivāls. Man ļoti patika arī Londonā: kad ieej britu Karaliskajā operā, jūti bijību, jo tā ir karaliska vērtība. Un tur ir izcila akustika. Man ļoti patika tur dziedāt, un ļoti priecājos, ka mani uzaicināja atkal – Mimī lomā 2012. gadā.

Filmēšanās pasaulē pirmajā operā 3D formātā bija īpašs piedzīvojums?

Kā istā filmēšanas laukumā!

mākla top. Kad redzi – aktierim deg acis, un tev liekas, ka viņš skatās tieši uz tevi.

Žēl, ka Mētopolitēna operas globālajā kino tiešraidēs nerādīja „Turandotu”, kuņā mūzicējkopā ar mūsu diriģentu Andri Nelsonu.

Pat nespēju izstāstīt, cik liels prieks bija ar Andri atkal sadarboties. Viņš nemaz nav mainījies – tikpat jauks, pretimnākošs un sirsnīgs. Un kā viņš ir mūzikāli audzis! Viņš no visas sirds ir dziedātāju diriģents. Arī Marija Guļgina par viņu bija pilnīgā sajūsmā, jo nav daudz diriģentu, kuņi seko dziedātājiem. Tādus tagad var saskaitīt uz vienas rokas pirkstiem. Viņa vadībā orķestra obojists „dziedāja” man līdzī un nesa kā uz rokām. Vēl neesmu dziedājusi Ņujorkas tiešraidēs, toties Londonas „Karmenu” rādīja arī uz lielajiem ekrāniem brīvā dabā visā Lielbritānijā, arī Trafalgaras laukumā Londonā. Cilvēku atsaucība bija ļoti liela.

Vai dzīvojot Boloņā, esi kļuvusi savējā?

Esmu pasaules pilsonē un čemodānī. Ļoti palīdz valodas. Itālijā sarunājos itāļiski. Anglijā un Amerikā angļiski. Protu krievu valodu. Par laimi, viņi operē arī starptautiski. Tikai izejot uz ielas, redzu: „O! Esmu Ņujorkā vai Londonā.” Teātros gan sastopu vienas un tās pašas sejas. Mariju Guļginu, ar kuņu piedalījāties „Turandotas”

Ņujorkā biju uz Aleksandra Antonoņenko izrādi „Boriss Godunovs”. Kad pirms pirmizrādes iegāju viņu apsveikt un uzmun-drināt, viņš bija uztraucies: neskanot, kā gribētos. Bet, ja gadā ir 365 dienas un „nekad neskan”, – tas ir tipisks tenors. Teicu: „Nomierinies, Saša, tev viss ir un viss būs labi!” Ar puķēm aizgāju uz Elīnas Garančas lielo debiju Ņujorkā („Seviljas bārddzinis” 2008. gada sākumā – *red.*). Savukārt Elīna mani apciemojusi gan kopā ar mammu, manu skolotāju Anitu Garanču, gan ar vīru, diriģentu Karelu Marku Šišonu. Sazināties pa e-pastu. Ar Aleksandru mums tagad ir sarakste Facebook: „Kur esi? Kad atkal tiksimies Ņujorkā?” Latviešiem jāturas kopā! Kurai valstij vēl ir tik daudz lielisku dziedātāju, mūziķu?

Kur tavā ieskatā slēpjas Latvijas izcilo mūziķu fainomens?

Mūsu mentalitātē. Mēs, latvieši, esam sīksti. Spēcīgi. Jāpateicas arī izglītības sistēmai, kāda mums līdz šim bijusi. Esmu apbēdināta, ka J. Vītola Mūzikas akadēmijā atcēla sagatavošanas kursus, jo, tikai pateicoties tiem, man vispār bija iespēja sākt mācīties. Man toreiz bija 17 gadu, un es divus gadus atstāju balsi tikai ar vokālajiem vingrinājumiem un senajām ārijām. Bez tā es netiktu galā ar pirmā kursa programmu.

(Turpināts 6. lpp)

Jelgavai azotē

Jelgavas Mākslinieku biedrība svin 40 gadu jubileju

Īsi pirms Ziemsvētkiem ar izstādi Ģ. Eliasa Jelgavas Vēstures un mākslas muzejā un grāmatas atvēršanu savu 40 gadu jubileju svinēja Jelgavas Mākslinieku biedrība.

1970. gada pavasarī Jelgavas mākslinieki, kuri tikko bija saņēmuši uzceltās darbnīcas un nesen pārcēlušies uz pilsētu Lielupes krastos, pirmo reizi satikās izstādē un pieteica sevi vietējiem skatītājiem. Toreiz viņi bija trīspadsmit - pirmie profesionālie mākslinieki, kas pēc kara Jelgavā sāka veidot mākslas vidi. Viņiem pietika ambīciju, spara un apņēmības, arī talanta, lai karā sagrauto un pēc tam no jauna uzcelto, arhitektoniski visai nemīlīgo pilsētu cilvēciskotu. Bija nepieciešams kopus spēks, tādēļ viņi vērsās pie toreizējās Latvijas PSR Mākslinieku savienības ar nodomu izveidot patstāvīgu organizāciju. Tā jelgavniekus apbalstīja,

un 1970. gada 28. decembrī viņi sanāca dibināšanas kopsapulcē.

Kopš tā laika Jelgavas mākslinieku organizācija ir piedzīvojusi ne vienu vien pārbaudījumu – gan dibinātāja Gunta Strupuļa pāragro nāvi, gan atsevišķu biedru aiziešanu no Jelgavas, gan arī dziļās pārmaiņas, ko nesusi Latvijas valstiskās neatkarības atgūšana. Tomēr jelgavnieki ir spējuši izvadīt savu kuģi cauri Skillai un Haribdai līdz pat 40 gadu jubilejai. 2009. gadā, pielāgojoties laikmeta izaicinājumiem un domājot par nākotni, šīs pilsētas mākslinieki ir izveidojuši neatkarīgu nevalstisko organizāciju – Jelgavas Mākslinieku biedrību.

Jubilejas izstādē simboliski tiek pagātnē un šodienā – tie, kuri beidzamos 40 gados veidojuši senās Mitavas mākslas gaisotni – gleznotāji, tēlnieki, lietišķās mākslas meistari un dizaineri – kā jau mirušie, tā joprojām

Skats izstādē „Jelgavai azotē”

aktīvi strādājošie. Apmeklētājus sagaida Jelgavas mākslinieku grupas dvēseles Gunta Strupuļa 1971. gadā gleznotā „Ainava ar krēslu” – darbs ar sirreālu piesitienu, Krišjāņa Kugras tautā ļoti populārā kokā darinātā „Annele ar draudzenēm Iršu dārzā”, ko 1969. gadā uzstādīja Tērvetes parkā un kuŗu tagad tur nomainījušas metālā atlietas līdzinieces, Visvalža Garokalna savulaik populārie akvareļi par latviešu strēlnieku temu un citu, nu jau

Aizsaules dārzos mītošo, kollēģu darbi.

Vairākus māksliniekus dzīves ceļi aizveduši prom no Jelgavas, bet arī viņi izteica vēlēšanos būt klāt jubilejas izstādē, uzskatāmi Jelgavas periodu par ļoti nozīmīgu laiku savā daiļradē, piemēram, Nellija Darkēviča, kas īpaši izstādei uzgleznojusi kluso dabu, arī Silvija Meškone, Vita Merca un uz Dāniju aizpēcējusies gleznotāja Ieva Vītola - Lindkvista.

Tādējādi izstāde ir bagāta kā no vizuālā, tā no stilistiskā un žanriskā viedokļa. Hugo Jakobi un Pāvila Lūciņa impresionistiskais skatījums mijas ar Gunāra Ezernieka un Ulza Zutera kolorītā niansētām ainavām, ar Valērijana Dadžāna krāsu uzsvērumu, kas pietuvojas jau bezpriekšmetiskai glezniecībai, ar Ievas Vītolas - Lindkvistas un Ilonas Driliņas abstrakcijām. Edvīna Kalnenieka 2010. gadā gleznotā figūrālā kompozīcija „Lauku motīvs” sadzīvo ar Induļa Landaua un Maritas Landauas maigajiem pastēļiem, Ulza Rogas humoristiskajiem portretiem „Pašnodarbinātais” (faktiski pašportrets) un „Rīt svētdiena”, Sandras Strēles simboliskajiem gleznojumiem uz ādas.

Izstādes kopnoskaņu papildina

plašais keramikas klāsts, ar ko slavējas Jelgava – Mārites Djačenko, Ivandas Spulles-Meieres un Georga Svikuļa trauki, Brigitas un Egona Šmēdiņu dekoratīvā kompozīcija un Sarmītes Zuteses šamota veidojumi, kā arī Aleksandra Djačenko skulpturālie, humoristiski izvirzītie darbi šamotā. Tēlniecībai (Rasa Kalniņa – Grīnberga un Nellija Skujeniece) blakus stājas stikla mākslinieču Asnates Martas Zuteses un Lauras Vizbules darbi, kā arī elegantās, mūsdienīgās Ginta Strēļa rotaslietas un tekstilmākslinieku Mārites Leimanes, Ditas Veģes un Vitas Makras tekstilijas.

Jelgavas mākslinieku rindām pievienojušās arī gleznotāja Linda Freiberga un grafiķe Kate Seržāne.

Jelgavas mākslinieki ir dažādi, arī viņu rokkrasti ir atšķirīgi, taču tos vieno pietāte pret dabu, harmoniska dzīves uztvere, dzīves apliecinājums, arī mīlestība pret savu pilsētu, kādēļ gan izstādei, gan jubilejas albumam dots nosaukums – „Jelgavai azotē”.

No trīspadsmit mākslinieku grupas izaugusi radoši spēcīga kopa. Jelgavas mākslinieku biedrības nākotne slēpjas tās talantīgumā, vienotībā, prasmē rast jaunus horizontus un gribā tos sasniegt.

Māris Brancis

Ilizane Grīnberga. „Kurzeme”

Sarmīte Zutere. „Kērpītis”

Pārsteigumi gaidāmi

Pagājušā gada nogalē bijušās Nordea bankas telpās Kaļķu ielā, iepretim Hotel de Roma, tātad visai netradicionālā vietā, savu jaunāko gleznu izstādi ar nosaukumu „Dzīves apstākļi” bija sarīkojis gleznotājs Andris Eglītis.

Mākslinieks ir dzimis 1981. gadā, tātad šogad viņam būs trīsdesmit. Augstāko izglītību ieguvis Latvijas Mākslas akadēmijā, saņemot maģistra gradu 2005. gadā, papildinājis gan Mančestrā, Anglijā, gan Pēterburgā, Krievijā. Andris Eglītis bija arī pirmās Purviša balvas nominants. No nule sacītā jaušams, ka gleznotājs ir mākslinieks, kuŗš jau ieguvis noteiktu vietu Latvijas kultūras dzīvē. Viņa darbības lauks nav ne instalācijas, ne video, bet vistradicionālākais mākslas veids – glezniecība, turklāt izteikti reālistiska.

Apģalvojot, ka Andris Eglītis ir reālists, nebūt nenozīmē, ka viņš konsekventi turpina priekšteču iemīto taku. Mākslinieks mēģina iet savu paša ceļu.

Savulaik Purviša balvas nominantu izstādē viņam bija izliktas milzīga formāta gleznas – ainavas. Tajās gandrīz fotografiskā precīzitātē bija skatāmas pilsētas ainavas ar tās bezpersoniskumu un plašām debesīm. Piekļusināti krāstoņi.

Pēc laika – 2009. gadā viņš bija sarīkojis izstādi „Lietu kārtība”, kuŗā dominēja neliela izmēra darbi. Tie fiksēja lietas – galda lampu, kas apspīd sienu, palodzi ar citronu un sērkokocīnkastīti, kāds guļ vai strādā ar klēpjdatoru. Tie fiksēja ikdienišķu dzīvi, kādu redzam klasisko holandiešu veikumā. Nelielās glezniņas bija it kā nejausi izmētātas pa sienu, izjaucot ierastos darbu

eksponēšanas principus – tos godīgi sarindot skaistās rindās.

Jaunākajā skatē Andris Eglītis nosacīti turpina iesākto – ataino parasto dzīvi, kas mums ir apkārt. Un tomēr ne. Saglabājies gludais gleznošanas stils, kas visai tuvs fotoaparāta fiksējumam. Te sniegots meža nostūris ar tikko nozāģētiem kokiem, applūdis krūmājs vasarā, Rīgas iela, interjers vēlā vakara stundā, sagulēta

Andris Eglītis. 25.10.2010

Andris Eglītis. 17.04.2010

gulta, kāds pāris sarunā. Brīžiem redzētais atgādina slavenos holandiešus, brīžiem liek atcerēties mūsu pašu Jūliju Federu. Tas uzvedī postmodernu citēšanu no sen zināmiem paraugiem. Taču tajā pašā laikā Andris Eglītis, šķiet, zobojas par mums vai izliek, tā sakot, lamatas. Vispirms gleznu nosaukumi liek domāt, ka mākslinieks dokumentē savu un mūsu laiku, piemēram, nosaucot darbu par 19.07.2010. Viņš provocē mūs, atstādams kādu daļu audekla virsmas neapgleznotu. No vienas puses, gludais, smalkais gleznojums kon-

trastē ar otas pēdām malās, no otras – šādā veidā viņš uzsver fikciju, sak, attēlotais dzīves fragments nav īsts, tikai autora izdomājums. Taču arī tas ir it kā pretrunā ar pārējā darba daļā redzamo, kas ir izteikti nopietns un pārliecinošs. Šis spēles moments atslēgo to nopietnību, ar kādu darbs radīts, bet rotaļas piesitiens padara gleznu vitālāku, dzīvīgāku. Tas savukārt liecina par mākslinieka potenci, kas liekas vēl ne tuvu nav izsmeltas. Gaidāmi jauni pārsteigumi.

Māris Brancis

LAIKA LASĀMVIELA

Emils Skujenieks

SPĪDOLA

„Nekur tu neiesi, es tev saku!” māte bargi uzbrēca. „Ko domājies, tāds skuķelis, nevīžo vēl degunu noslaucīt, un jau skries lielajām meitām līdz uz ballītēm! Paprovē tikai!”

Dace klusībā norija lielu asaru guldzienu.

„Iešu un iešu!” viņa novērsusies pie sevis murmināja, jo skaļi viņa šo savu nodomu paust neuzdrošinājās. Mātes platā plauksta bija pārāk tuvu.

„Še kartiņas, paņem, raug še, mazo groziņu un ej pēc biskvītiem,” māte rikoja jau manāmi mikstākā tonī, jo uzskatīja vienpusīgo disputu par izbeigtu. „Pāris stundas jau paies, kamēr izstāvēsi.”

Dace nošņauc degunu, uzrāva iso trušādas kažociņu, uzmetināja elkonī groziņu un manījās pa durvīm laukā. Šoreiz uzdevums viņai bija īsti pa prātam. Pēc tādas saskriešanās nebija patikami palikt ar māti vienatnē. Un rindā stāvēšana lielajā virtuves telpā nebija maztikmādējama. Tur apgrozījās daudz ļaužu, sanāca meitenes, varēja izplāpāties. Nebija taču nekur jāsteidzas. Barakā māte aizvien izgudroja kādu darbu, un tad par laukā tikšanu nebija ko domāt.

Rinda tiešām bija krietni gara, un biskvītu svēršana gāja diezgan lēni. Dace uz ātru roku aplēsa, ka bez stundas pusotras cauri netiks. Bet arī pēc tam nebija jau tūlī jāiet uz māju. Māte vis tik drīz negaidīs.

Tikko Dace bija nostājusies rindas galā, pieskrēja spridzīgā Ārija.

„Nu, kas ir? Prasīji mātei?”

Dace novērsās.

„Nelaiž...”

„Žēl,” Ārija uzrāva deguntiņu, „es gan iešu. Mūsu istabas puikas arī būs. Visvaldis...”

Ārija noklusa un vēroja savu vārdu iedarbi. Viņa zināja, kur Daces vārīgā vieta. Jā, Visvaldis...

Tas būs ballē, Ārija arī, bet Daces nebūs. Asaras par varu laužās acīs.

„Nu, labi,” Ārija šķietami vienaldzīgi izmeta. „Tu jau te vēl kādu brīdi stāvēsi. Es aizskriešu pēc savām korpēm, šodien vajaga būt gatavam.”

Viņa atkal aizspurdza kā nākusī. Dace palika viena ar savām smagajām domām. Kāpēc gan viņas māte nav tāda, kā citas mātes? Tās vēl pašas uzposa savas meitas nometnes ballītēm. Tā pati Ārija – tikai vienu gadu vecāka par Daci, un jau bija kādas četras reizes bijusi ciemos pie kaimiņiem, poļu nometnē. Tur parasti ejot varen jautri, sanākot tādi braši puiši, pacienājot lai. Ātrāk kā no rīta uz māju netiekot, jo nakti taču staigāt aizliegts. Bet Daces māte – tā nenolicās savai meitai ne ballīti pašu nometnē. Dace taču vairs nebija nekāds bērns – pēc mēneša viņai būs pilni piecpadmit. Nē – tā jau nebija nekāda dzīve. Visu dienu pa baraku vien, ja kādreiz var izprasīties mātei uz kādu stundu pie meitenēm, tad jāpošas vien laikus atpakaļ, citādi brāziens kā no gaisa. Nedod Dieviņ, ja ierunāsies kādu vārdu preti! Mātes plauksta bija ne vien plata, bet arī smaga.

Padomājot sirds plīsa vai pušu. Vai tad nu māte šoreiz tiešām nevarēja laist? Dace jau padzīvotos tikai kādas pāris stundas un viņa būtu laikus mājās. Jaunā kleita karājās skapi nevalkāta, kurpes tāpat. Un Visvaldis viņu vienmēr tik laipni uzrunāja, kad sastapa vai nu pusdienas laikā pie virtuves lodziņa, vai uz celiņa. Ārija arī – skaitījās draudzene, bet par Visvaldi vien runāja, it kā nezinādama, ka viņš Dacei patik. Nē – pasaulē nebija taisnības, lai saka ko grib!

Dace jau bija pavirzījusies krietnu gabalu uz priekšu, kad Ārija pieskrēja otrreiz.

„Kurpes gatavas,” viņa ziņoja un pavēcināja sainīti. Redzēdama Daces skumjo un reizē skaudības pilno skatu, viņa turpināja:

„Nu, kā būtu, ja tu vēlreiz pamēģinātu parunāt ar māti?”

„Nekas neiznāks,” Dace bezcerīgi atmeta ar roku.

„Mulķīgi, mulķīgi,” Ārija kožlāja lūpas un domīgi skatījās uz zemi – gluži kā to mēdza darīt lielās meitas. „Bet kā būtu, ja tu mēģinātu izsmaukt pa klusām?”

Arī par to Dace jau bija domājusi, bet atmetusi šo projektu kā nereālu.

„Nav ko domāt, tu jau zini, cik mana māte acīga.”

„Tā gan ir,” Ārija gari novilka. „Tad jau būsi jāmet prāts ar mieru.”

Brīdi abas klusēja.

„Kā tur varētu kaut ko izgudrot,” Ārija tomēr neatlaidās.

„Nekā neizgudrosi,” Dace kratīja galvu.

„Žēl, ļoti žēl,” Ārija noteica. „te nav viegla dzīve. Bet tāpēc tūlī nevajag sākt bimbāt,” viņa paklusi piebilda, saskatījusi Daces acis valgumu.

„Jā, kāpēc mana māte nav tāda, kā citām meitenēm?” Dace ar rūgtumu balsi iejaustījās. „Pat vārdu lāga nevarēja ielikt. Dace – kas tas par vārdu! Kāpēc citām meitenēm tik jauki vārdi? Tev pašai – Ārija, vai atkal Zigrīda, Lolita...”

„Kādu tad tu būtu gribējusi?” Ārija interesējās.

„Nu, teiksim...” Dacei pirmajā mirklī nekāds neiešāvās prātā. „Teiksim, kaut vai Spīdolu.”

„Jā, tas nebūtu slikti,” Ārija piekrita. „Bet ko nu tur vairs lai izdara – varēsi tādu vārdu ielikt savai meitai, kad tev tāda būs.”

„Tu tikai zoboties vien zini,” Dace sapīka.

„Es jau tāpat vien, pa jokam,” Ārija mierināja. „Vēl jau divas dienas laika, pieskrien, kad iznāc. Var jau būt, ka pa to laiku kaut ko varēs izgudrot.”

Pametusi ar galvu, viņa aizsteidzās. Dace bēdīgi raudzījās viņai nopakaļ. Ko nu vairs izgudrosi – tad jau vajadzētu

nākt kaut vai zemes trīcei, kas spētu apgāzt mātes negrozāmo lēmumu.

Sestdienas rītā šāda zemes trīce arī pienāca, kaut gan citādā veidā, nekā to varēja sagaidīt.

Ienākusi no pagalma slaucišanas, Dace atrada runājam māti ar viešņu – Vālodzieni no kaimiņņu nometnes.

„Ja jau nu tik slima, tad jābrauc vien būs raudzīt,” māte noteica, atbildot uz viešņas stāstu, kuŗu gan Dacei nebija izdevies noklausīties.

„Jā, jā, dikti pielūdza, lai jūs aizbraucot šodien pat,” viešņa svarīgi piebilda.

„Bet ja es šovakar netieku atpakaļ, tad jāpaliek vien būs līdz pirmdienai,” māte bažīgi ierunājās. „Rīt svētdiena, vilciens neiet.”

„Kāpēc netiksiet – vakarā sešos nāc pēdējais,” viešņa centās iegalvot. „Un ja arī nē – kāpēc tad pa svētdienu nepalik pie mums? Ne jums bērni pieskatāmi, ne lopiņi kopjami. Viena pati meita un tā jau liela. Vai nu nevīžos atnest sev pusdienas?”

„Zinājies, ka iznāks palikšana, varētu to skuķi paņemt līdz,” māte prātoja. „Ko viņš viens te daudzies apkārt. Bet tur jau būs grūti ar pārgulēšanu.”

„Uja, ūja,” viešņa drošināja. „Nav jau nekāds zīdāmais bērns, ka nevar vienu atstāt. Kas nu šai pa to svētdienu notiks?”

„Vālodzieni būs pats Dievs atstājies,” Dace pateicīgi domāja. „Vārbūt vēl patiešām iznāc tā, kā gribēs...”

Tomēr šo savu prieku, kas lika sirdij uzkāpt līdz kaklam, viņa centās noslēpt aiz diezgan skābas sejas.

„Nujā, tad brauksim arī,” māte nolēma un izņēma no skapja jauno jaku. „Kaimiņiene vien ir, un svešā pusē kopā jāturas.”

„Kur tad tu domā braukt?” Dace nevainīgi iejautājās, it kā nebūtu no runātā nekā sapratusi.

„Reče, tepat līdz Beverīniešiem, pie vecās Liepīnietes,” māte ģērbdamās atbildēja. „Esot pa-

visam sanikusi, gribot mani redzēt – atlaidusi ziņu ar Vālodzieni.”

„Nujā, nezi, kas šai lēcies, dakteris arī vēl nekā lāga nevarēja pateikt. Tā kā žņaudzot pakrūtē. Būs vai ko nelabu ieēdusi,” Vālodziene zināja stāstīt. „Bet tad, nāburdz, pasteidzies gan, ka nenokavējam vilcienu.”

„Jā, jā, varam jau iet,” māte atteica un pievērsās Dacei. „Un tu – tā kā dzīvotu godīgi pa māju un nedaudzitos apkārt! Ja neiznāks pārbrūkt šodien, tad būšu pirmdienas rītā.”

Abas braucējas pagriezās uz iešanu.

„Nu, tad ardieviņ,” Vālodziene palocīja galvu pret pārējiem barakas iemītniekiem un pirmā izlīgoja pa durvim.

„Par ballīti neteica nekā – laikam piemirsusi,” Dace atviegloti uzelpoja. „Kaut nu paliktu līdz pirmdienai!”

Pret vakaru Dace kļuva nemierīga. Tā vien nevarēja sagaidīt sešus, kad pienāks pēdējais vilciens. Ja nu māte tomēr pārbrūc, tad visas cerības vējā.

Liktenīgajai stundai tuvojoties, viņa vairs nevarēja norimt. Uzrāvusi kažociņu, viņa aizdiedza cauri visai nometnei, kur zināja žoga caurumu. Šis ceļš uz staciju bija manāmi isāks, nekā parastais – apkārt pa ielu.

Vilciens iznira no priēžu pudura, un tā gaita kļuva aizvien lēnāka. Dace piespiedās pie stieplu žoga, līdzās šaurajiem vārtiņiem, kuŗos atbraucējiem atprasīja biļetes. Ja jau māte atbraukusi, tad šeit viņai katrā ziņā vajadzēja nākt cauri.

Braucēji pabira kā zirņi no maisa. Grūstīdamies un lamādamies gandrīz vai visās Eiropas valodās, tie spraucās cits citam garām, it kā tiem pēkšņi būtu nezi kurp jāsteidzas. Bet, tikko iznākuši šaipus vārtiņiem, viņi mierīgi nolika savas paunas sienmalī, sastājās pa trīs – četri un uzsāka gaŗu – gaŗas valodas. Lielā steiga bija aizmirsta.

(Turpinājums sekos)

MĀKSLA IR MŪŽĪGA
Mākslinieka Jāņa Balka izstāde Kalamazū

Pēc divu gadu pārtraukuma Kalamazū mākslas cienītājus atkal iepriecēja 94 gadus vecā mākslinieka Jāņa Balka akvareļu izstāde. Telpas Kalamazū Dabas centrā (*Nature Center*) ar ideālo dabisko apgaismojumu var gandarīt katru mākslinieku. Izstādei bija arī dots trāpīgs nosaukums „*Reflections*” – „Atspoguļojumi”, jo smagā redzes traucējuma dēļ mākslinieks vairs nevar iziet plenērā un darbus gatavojis atmiņū takās.

J. Balka galvenais žanrs ir akvarelis, un tā, gan gaumīgi ielogotie, gan arī vienkārši uz galda izklātie darbi visā pilnībā parādīja mākslinieka varēšanu. Dzimis Tadaikos, netālu no ostas pilsētas Liepājas, viņš iemīlējies ūdeņus, jūru, laivas un kuģus. Acis saistījuši arī lauku skati un ēkas: siena šķūniši, klētiņas, tāpat koki un krūmi ar saviem sazarojumiem. Studēdams LU, iemūžinājis arī

Rīgas, īpaši Vecrīgas ainavas. J. Balka akvareļu kolorīts ir spilgts, tajā ir arī zemes toni, kuŗus jo bieži papildina karmīnsarkani

vai kobaltzili akcenti.

Jānis Balks nav tikai gleznotājs, bet arī vairāku grāmatu autors. Klajā laistos darbus pats ilustrē

Akvarelis „Laivas”

Akvarelis „Ezermala”

jis, lietojams tušas spalvu vai zīmuli. Viņš pievērsies arī bērnu literatūrai, sacerēdams pasakas un stāstus par kaķiem – Murcišiem. Dažas pasakas ir tulkotas angļu valodā (I. Šimane).

Sirmais mākslinieks mīt paša celtajā mājiņā, un par viņu paš-

aizliedzīgi rūpējas viņa trīs brāļa meitas Zane Balka-Russell, Irēne Balka un Dr. Edīte Balka-Walter. Katru viesi viņš un viņa mīlulis rudais kaķītis Pincis sagaida un pavada ar labsirdīgu smaidu.

Ilze Šimane

Prīmu laiki beigušies

(Turpināts no 3. lpp)

Tas, ka varēju studēt astoņus gadus (ieskaitot maģistrantūru), mani sagatavoja visam, kas notika pēc tam.

Ir arī slavenības, kas nav beigušas nekādas konservatorijas.

Tomēr mūzikālā bāze palīdz. Kādreiz spēļu flautu pūtēju orķestrī un tagad, iznākot orķestra priekšā, zinu, ko nozīmē tur sēdēt. Jūtu, ka es arī esmu instruments. Ja dziedātājs iznāk ar pārākuma sajūtu - es te esmu solists! - tas nestrādā. Prīmu laiki beigušies. Dziedātājs vairs nav Dieva vietā. Paskatieties, cik vienkārša un sirsniņa ir pasaules zvaigzne Anna Netrebko! Nekad neaizmirsīšu viņas atbalstu manā debijā Mētopolitēna operā. Pēc pirmā cēliena dzirdu - klauvē. Skatos - Anna! Pārsteigumā gandrīz nokritu, jo pirmoreiz viņu redzēju tik tuvu. Viņa pieskrēja, apskāva: „Tu tik fantastiski dziedāji un tēloji!” Pilnīgi neticami! Mums uzreiz radās kontakts un simpātijas, jo viņa nav skaudīga un viņa nav iedomības. Viņa apzinās savu vērtību un saka to, ko domā.

Tagad pat operas dzimtenē Itālijā kultūrai pienākuši grūti laiki?

Ļoti grūti. Itālija līdz šim bija viena no zemēm, kur mūzikas iestādes atbalsta valsts. Bet tagad Dženovas teātris ir slēgts, arī daudzi mazie teātri ir slēgti, mūziķi paliek bez darba. Man

Itālija ir operas, gadsimtos izkoptas mūzikas kultūras zeme, bet nu tā tiek orientēta uz virspusējību, uz TV reālītes šoviem un lētumu. Tas ir diezgan nožēlojami! Tas mani biedē.

Kā tad, ja iznīktu latviešiem tik būtiskie Dziesmu svētki?

Dod, Dievs, lai kultūrai būtu nopietns valsts atbalsts! Mums Latvijā ir tik daudz talantu, bet tikai viena Opera - vienīgais mūzikālais teātris. Tas ierobežo talantu iespējas izpausties un attīstīties. Arī tāpēc daudzi brauc prom. Bet tepat kaimiņos - Igaunijā ir mazāka valsts, taču tai ir divi mūzikālie teātri Tallinā un Tartu. Lietuviem ne tikai opera Viļņā, bet arī mūzikālie teātri Klaipēdā un Kauņā. Tā ir valsts attieksme. Ir ļoti skumji, ka pēdējos gados pat italieši savus operateātrus aizvien vairāk atstāj novārtā. Man gadījies izrādēt redzēt plakātus „Mums vajadzīga alga!” Cilvēki mēģina protestēt, bet valsts diemžēl neatsaucas. Tas, ka televīzija visu laiku bombardē apziņu ar lētu šovbiznesu, liekas pat apzināta apstrāde, lai novērstu uzmanību no istajām pamatvērtībām.

Tur un arī glancētajos dzīvēstila žurnālos redzamas arī operzvaigznes...

Reiz Ņujorkas sabiedriskajā bibliotēkā skatlogā ieraudzīju savu skatuves kleitu, modes dizainera Aizeka Mizrahi meis-

tardarbu izrādei "Orfejs un Eiridike". Amerikā man bijis daudz fotosesiju: žurnālos *Vanity Fair*, *New Yorker* un *Woman Wear Daily*. Preses uzmanība ir, tomēr zvaigzņu lieta ir mainījusies.

Tomēr tevi pazīst un gaida!

Patikami, ka vēl ir istie operas fani. Pēc izrādēm sagaida pie izejas un lūdz autografus uz programmām, kuŗas saglabājuši no maniem agrākajiem koncertiem. Viens pat noskatījies izrādi Japānā un tagad seko man Ņujorkā. Manā mājaslapā atradis e-pastu, kāds kungs no Minchenes atrakstīja: „Būšu Ņujorkā, atnāks.” Un nāk ar ziediem. Īpaši Amerikas latvieši. Ārija un Juris Krieviņi ar ziediem bijuši uz katru manu izrādi Ņujorkā. Arī Siguldā. Man ļoti patīk ziedi, taču reti kur pasaulē tos pasniedz uz skatuves kā Latvijā. Atsūta vīna vai šampanieša pudeli, bet es atceros, cik svarīgi man pašai Rīgā bija iedot puķes aktierim tieši rokās un redzēt, ka viņš man uzsmaida. Amerikā to neļautu drošības noteikumi, īpaši pēc 11. septembra... Bet kur vispār šodien ir droši?!

Vai tikpat grūti kā iejusties lomā ir arī no tās iziet?

Atgriezoties mājās, esmu vēl lomā. Tie, kas mani pazīst, pat ievērojuši: kad „Donā Žuanā” dziedāju Elviru, mani parādījās šerpas spānietes raksturs. Pēc tam dziedot maigo Mimī un kļūstu mīlīga. Dziedot Liu, mani atstāstas mongoļu sievietes iekšējais spēks: viņa taču mīlestības

vārdā puļa priekšā sevi nogalina.

Kā tiec galā ar nostalgiju un vientulību?

Skatuve paņem visu. Ar personisko dzīvi to apvienot grūti. Ja tiešām gribi būt augstākajā līmenī, nevar dziedāt drusciņ un tad - pie draugiem, pie mīļotā, pie ģimenes. Vientulība ir tas, ar ko mēs, dziedātāji, maksājam par savu profesiju. Lai justos mājīgāk, cenšos irēt dzīvokļus. Viesnīcās jūtos atsvešināti, un man patīk pašai gatavot ēst to, ko gribu.

Un ko tu gribi?

Istu latviešu rupjmaizi un silķīti! Bet to visur nevar dabūt. Tomēr es pamanos. Ņujorkā delikatešu veikalā 83. ielā var dabūt pat Rīgas šprotes. Losandželosā krievu veikalā varēja nopirkt sierīņu *Kārums*.

Kāpēc atteicies no soprānu sapņu lomas - titullomas "Traviatā"?

Man tā nav sapņu loma, jo man Violeta liekas nesimpātiska aprēķina sievietē un vienlaikus mazochiste. Es viņu nesaprotu. Vai viņa tiešām patiesi mīlēja vai arī tā bija viena mirkļa iegriba un apsēstība? Lai saprastu kodolu, Dimā romānu „Kamēliju dāma” esmu lasījusi arī krieviski un italiešu valodā. Verdi savā operā ļoti romantizējis kurtizānes upuri, bet romānā viss ir daudz nepatīkamākās, reālākās krāsās. Tur viņa savu Armando sauc par suņuku, viņai patīk pasmieties par vīrieti, to ignorēt. Man būtu sevi jālaulā, lai iejustos šajā būtībā. Un man īsti nav patikusī neviena

interpretācija. Mani pārlicina vienīgi Grēta Garbo filmā „Kamilla” - cik smeldzīgi viņa redz Margaritu Gotjē. Patiesākie stāsti operā manā ieskatā ir Mimī („Bohēma”) un Tatjanas dzīves ceļojums („Jevgeņijs Ņegins”). Es saprotu, kāpēc viņa paliek kopā ar Greminu, ar kuŗu, domāju, ir laimīga. Nodzīvot veselu dzīvi uz skatuves ir daudz pilnvērtīgāk nekā uzstāties galā koncertā.

Vari par sevi teikt - esmu laimīga?

Esmu laimīga, ka varu darīt savu sirds darbu. Redzot apkārt tik daudzus, kuŗiem nepatīk viņu darbs, bail pat iedomāties, kā būtu katru rītu celties un iet uz biroju darīt darbu, kas nomāc. Ja man dažas dienas ir brīvas, es nevaru nosēdēt mierā. Rokas jau stiepjas pēc notīm. Daudz esmu sapratusī, studiju gados strādādama vienkāršu darbu. Pēc 14 darba stundām restorānā *Lido*, kur apsēsties nedrīkstēja, nejutu kājas. Toties es iepazinu cilvēkus. Kā man patīka, ka, garšīgi paēduši, ārzemnieki teica paldies! Es arī vienmēr visiem saku paldies. Tas taču neko nemaksā, bet rada pozitīvas emocijas. Taču Latvijā tas vēl nav iegājies. Cilvēkiem liekas, ka tas ir *falsi*: nu ko tu tā pieglaimojies? Bet apkārt taču ir tik daudz labu cilvēku!

Raksta pirmpublicējums laikrakstā *Diena* 2011. gada 7. janvārī, www.diena.lv Pateicamies par sadarbību!

Latvijā notiek...

Astrīda

... arī daudz kas labs. Tas it sevišķi labi ir redzams katra gada beigās ap Ziemsvētku laiku. Tā arī šis - 2010. gads nebija nekāds izņēmums. Uz mani ļoti lielu iespaidu, atstāj divas labdarības akcijas - Latvijas Bērnu fonda akcija „Nepaej garām” un Katrīnas Pasternakas kopā ar Latvijas Neatkarīgo televīziju un portāla ziedot.lv rīkotā akcija „Enģeļi pār Latviju”, abās šajās akcijās arī pati piedalījos.

Bērnu fonda akcija notika 19. decembrī un bija veltīta 118 ģimenēm, kas audzina ne tikai savus bērnus, bet arī bērniņus, kas pieņemti tādēļ, ka viņu īstie vecāki nav varējuši vai ļaunākā gadījumā nav gribējuši savus bērnus audzināt un par viņiem rūpēties. Reklāma par šo akciju televīzijā redzama jau vairākas nedēļas pirms šī datuma. Tur pārmaiņus redzamas divi epizodi.

Pirmā ir ar ģimeni, kuŗu caur „Latvijas Bērnu fondu” pazīstu jau sešus gadus un esmu iemīlējusī. Tā ir ģimenīte no Rēzeknes novada, tajā ir septiņi bērni, kur trīs vecākie jau studē, bet jaunākais - mazais Tālītis - ir tikai nepilnus divus gadus vecs. Māmiņa ir mūzikas skolotāja, tētis strādā trīs darbos un saka, ka ar trešo bērniņu jau iet vieglāk un tālāk vairs grūtumu nejūt. „Kur trīs vai četri, tur jau piekto un tālākos...” un tad viņš tikai pasmaida. TV sižetā māmiņā min, ka Latvijai vajadzīgi gudri ļaudis, tādēļ viņi visus savējos skolo, cik daudz vien iespējams, vecākais tagad jau studē, lai iegūtu doktora gradu, bet mazākais vēl ir par jaunu pat bērnu-dārzam.

Prieks devējam un prieks saņēmējiem

Otra ir ļoti aizkustinoša reklāma, jo rāda brīnišķīgu jaunu sievieti - Laimdotu, kas pati tikko pārkāpusi bērnības sliekšni. Pēc vecāku nāves viņa uzņēmusies atbildību par septiņiem mazākiem brāļiem un māsām. TV sižetā viņu redzu starp daudzām mazām galviņām. Ar pašas mazo meitiņu klēpī viņa stāsta, ka sirds nav ļāvusi mazos brāļus un māsiņas atdot kādā bērnam, jo no tā katrs būtu aizgājis uz savu pusi. „Zināju, ka kopā kaut kā... kaut kā izdzīvosim. Zināju, ka būs grūti, bet izturēsim,” viņa saka, un pārļaiž mīļu skatu visiem savējiem.

Labdarības akcijas noslēguma koncertā Laimdotu satieku pašu pirmo, kam man jānodod viena trim lellītēm, ko esmu saņēmusī no savas Klīvlāndes draudzenes. Tad jāklusās koncerts, kuŗā piedalās mūziķi gan lieli, gan mazi, citi jau atzīti mākslinieki, citi

Gaišo svētku gaidās

Bērnu acīs staro prieks

mūzicē paši sava prieka pēc, un citi, kas vēl māsās, bet ir jau gatavi iepriecināt citus. Man par lielu prieku koncertā piedalās arī klīvlāndiešu stipendiāts, tenors Dainis Skutelis, kuŗa balsi pēc divu gadu skološanās jau jūtams

progress. Ar šo pašu dziesmu „Esmeralda” viņš pirms diviem gadiem uzstājās vienā no „Kuŗu karu” raidījumiem. Ļoti skaists, aizkustinājuma pilns ir arī brīdis, kad uzstājas ansamblis no Liepājas. Tas sastāv no kādām des-

mit jaunām māmiņām un tik pat daudz ļoti jaunām meitiņām. Viena no meitiņām ir tik maziņa, ka man jābrīnās, kā tik maziņai var iemācīt dziesmas vārdus, kur nu vēl melodiju, bet mazā ne tikai droši dzied visus vārdus, bet sirsniņi kustas tiem līdzī un, liekas, ir gatava arī dejojot. Tikpat aizkustinošs, vēl sirsniņāks ir dziedājums, ko koncertā ceļ priekšā operas soliste Evita Zālīte ar savu četru bērnu bariņu. Tos viņa pieņēmusī no Zvanniēkiem, viens viņai turas pie rokas, otrs iekēries brunčos, bet divi citi jau dzied paši ar saviem mikrofoniem.

Pa koncerta laiku un visu dienu pirms tam cilvēki ir zvanijuši pa tālruni, un ar katru zvanu ir šim nolūkam ziedojuši vienu latu, lai Latvijas Bērnu fonds var palīdzēt ģimenēm, kas uzņēmušās rūpes par tiem Latvijas bērniem, kam cita neviena nav.

(Turpināts 17. lpp)

Window on Eurasia: Putin Wants to Promote the Kind of Patriotism that Helped Bring Down the Soviet Union, Ganapolsky Says

Pols Goubls
(Paul Goble)

Stanton, December 28 – Russian Prime Minister Vladimir Putin wants to promote patriotism in the Russian Federation “on the Soviet model,” a leading Moscow commentator says, without apparently recognizing that it was precisely that model “which led to the collapse” of the Soviet Union.

In a post on his Ekho Moskvy blog, Moscow observer Matvey Ganapolsky describes Putin’s call yesterday to develop “all-Russian patriotism” in order to “secure national unity in the country” and the absence of

ethnic conflicts such as existed, according to the prime minister’s understanding, during the Soviet period.

According to the definition provided by Wikipedia, the commentator says, patriotism is “a moral and political principle and social feeling the content of which is love for the fatherland and a readiness to subordinate one’s private interests to its interests.” There are other definitions of course, Ganapolsky observes, but this will do.

Most people love their country because they love aspects of it like nature or culture or history. But Putin sees “the path to patriotism” differently. Specifically, Ganapolsky says, the prime minister sees it “in the Soviet model, in that model which led

to the collapse of precisely that country the path of which he is proposing to follow.”

Putin has to know this, Ganapolsky continues, he has to know that “the Union fell apart namely because on the television was one thing and in life was something else.” And finally, after almost 80 years, people had had enough. Does he really think that following the same recipe will have a different result?

As Ganapolsky points out, “Soviet ‘friendship of the peoples’ was a propaganda point, “along the principle of ‘say ‘sugar’ and it will become sweeter.” That might have been true in a film studio, but having talked about “the positive experience” of Soviet friendship of the peoples, Putin did not outline any way to get people to

feel that way in reality.

“What is the problem?” Ganapolsky asks, and he immediately answers: It lies “in Putin’s moral-political principles,” in that he for eleven years has built a country and built it in such a way that people hate each other,” just as they did in Soviet times. But he is calling for people to “love such a state” with him as its head, just as they “loved the USSR but together with Stalin.”

One part of the definition Wikipedia gives is striking, Ganapolsky says. It is that patriotism involves “the willingness to subordinate one’s private interests to its interests.” That might be fine “if the prime minister above all loved his country, including its citizens and even those who did not vote for him.”

Ganapolsky says that in some countries, such as the United States, there is “friendship without any ideology.” It exists when “others respect my personal home,” when the OMON doesn’t feel free to interfere, when “all are equal in the home and when they respect the opinion of others,” and when people aren’t punished because the homeowners disagree.

That is “the simple secret of friendship of the peoples and love for the fatherland” and it doesn’t require, indeed it completely contradicts the experience of the USSR. And everyone needs to understand, including Putin who now clearly does not, that if one tries to force people to be friends, there won’t be any friendship among them.

Zīdaiņu mirstība Latvijā. Kāpēc?

Āpaļā galda diskusija laikraksta *Laiks* izkārtotumā

Benjamiņu namā (viesnīcā *Europa Royale Hotel*), 2010. gada 9. decembrī

PIEDALĀS:

- LĀZA valdes priekšsēdis **Dr. Jānis J. Dimants**,
- laikrakstu *Laiks* un *Brīvā Latvija* galvenā redaktore **Ligita Kovtuna**,
- Rīgas Dzemdību nama galvenā neonatoloģe **Dr. Ilze Kreicberga**,
- Rīgas Dzemdību nama galvenā ginekoloģe, Rīgas Stradiņa universitātes (RSU) Dzemdniecības un ginekoloģijas katedras vadītāja, Latvijas Ginekologu un dzemdību speciālistu asociācijas prezidente **Dr.med. Dace Rezeberga**,
- Paula Stradiņa klīniskās universitātes slimnīcas perinatālās nodaļas vadītāja **Dr. Maira Jansone**,
- Bērnu klīniskās universitātes slimnīcas bērnu kardioloģe, RSU Pediatrijas katedras docente **Dr.med. Ingūna Lubaua**,
- Latvijas Ginekologu un dzemdību speciālistu asociācijas viceprezidente **Dr. Dace Matule**,
- Veselības ministrijas Veselības aprūpes departamenta direktors **Reinis Joksts**.
- Runāto pierakstīja LĀZA Informācijas centra vadītāja Rīgā **Maija Pozemkovska**
- Fotografēja **Imants Urtāns**.

Šī ir ceturrtā diskusija, ko ierosinājis LĀZA valdes priekšsēdis Dr. Jānis Dimants par aktuāliem veselības aprūpes jautājumiem Latvijā. Galvenokārt tie saistīti ar dzimstības veicināšanu Latvijā.

Sarunu vada **L. Kovtuna**, uzsverot, ka trimdas latviešu ārsti daudz darījuši, lai uzlabotu medicīnas stāvokli Latvijā, taču pašlaik sadarbības formas mainījušās – vairs nav aktuāla medicīnas iekārtu un medikamentu ziedošana, bet gan Latvijas jauno ārstu tālākizglītības iespējas ārzmēs – šajā jomā ir lielas iespējas palīdzēt (jāpiemin ikgadējās Zariņa studiju ceļojumu stipendijas, kas tiek piešķirtas kopš 2003. gada).

Taču šīs diskusijas tema ir zīdaiņu mirstība Latvijā, jo tā mūsu valstī ir aptuveni divas reizes augstāka nekā vidēji Eiropas Savienības (ES) valstīs un augstākā Baltijā. Lielāka zīdaiņu mirstība nekā Latvijā ir tikai

Bulgārijā un Rumānijā. Kā liecina Veselības ekonomikas centra apkopotie dati, 2009. gadā perinatālajā periodā, tas ir laika posmā no 22 pilnām grūtniecības nedēļām līdz septiņām pilnām dienām pēc dzemdībām, Latvijā miruši 168 jaundzimušie jeb 7,8 uz 1000 dzīvi dzimušajiem. Salīdzinoši 2007. gadā bija miruši 219 zīdaiņi jeb 9,4 uz 1000 dzimušajiem, bet 2008. gadā – 161 jaundzimušie jeb 6,7 uz 1000 dzīvi dzimušajiem. Salīdzinoši ES vidējais rādītājs ir četri mirušie uz 1000 dzīvi dzimušajiem.

Veselības aprūpes kvalitāte saistībā ar perinatālās mirstības iemesliem jāskata kontekstā ar grūtnieču vispārējo veselības stāvokli, tostarp kaitīgajiem ieradumiem, kā smēķēšana, alkohola un narkotisko vielu lietošana, un sociālekonomisko stāvokli valstī. Zīdaiņu mirstība ir viens no rādītājiem, kas sniedz priekšstatu par iedzīvotāju vispārējo veselības stāvokli valstī.

Par zīdaiņiem uzskata bērnus līdz gada vecumam, un datus ietverti gan tie, kas miruši iedzimtu anomāliju, gan grūtniecības un dzemdību problēmu dēļ, gan bērni, kuŗi varēja dzīvot un kuŗus nogalināja ārēji apstākļi (nosmakšana, saindēšanās, apdegumi, vardarbība, autoavārijas).

Sarunā iesaistās neonatoloģe **I. Kreicberga**, kas, runājot par zīdaiņu mirstības augstajiem rādītājiem Latvijā min trīs aspektus: 1) iedzīmtās patoloģijas (vairāk sievietes vēlas iznēsāt arī slimus bērnus), 2) priekšlaicīgas dzemdības (tostarp dziļi priekšlaicīgas dzemdības, kas nereti tiek provocētas, piemēram, nevēlamas grūtniecības gadījumā, jo aborts maksā naudu – tā jau ir sociāla problēma); 3) dzemdībām jānotiek tur, kur var sniegt dzemdību palīdzību (tā tas ir visā pasaulē).

Ginekoloģe **D. Matule** pie-

bilst, ka tieši sociālie faktori Latvijā ietekmē zīdaiņu mirstību. Piemēram, sievietes šaubas nevēlamas grūtniecības gadījumā, kad priekšroka tiek dota abortam, jo diemžēl krīzes apstākļos ārsts nevar pārliecināt saglabāt grūtniecību, ja valsts nenodrošina materiālas garantijas. Īpaši augsta ir zīdaiņu mirstība pirmajā dzīves gadā (galvenokārt perinatālā mirstība).

Stradiņa slimnīcas perinatālās nodaļas vadītāja **M. Jansone** norāda, ka nepieciešams precīzs jaundzimušo reģistrs, jo citkārt nav norādīts bērna svārs u.tml. Tāpat dzemdību nodaļām trūkst ziņu, kas notiek ar jaundzimušo pēc izrakstīšanās no nodaļas vai nosūtīšanas uz Bērnu slimnīcu. Perinatālie faktori ietekmē zīdaiņu mirstību. 64,2 % perinatālās mirstības iemesli ir skābekļa trūkums, 11,6 % – iedzīmtas ano-

mālijas, bet 8 % – infekcijas. Arī **D. Matule** piekrit, ka ginekologiem ir grūti strādāt, ja nav šīs pēctecības par iedzīmtajām anomālijām (sirdskaitēm, pneimoniju u.c.). **M. Jansone** turpina, ka ir nenovēršami un novēršami gadījumi (kad varēja kaut ko darīt), tāpēc mirstība ir tikai “aisberga virsotne”. Būtu jāpilnveido grūtnieču uzskaitē, dzemdību pieraksti un perinatālā aprūpe. Ekonomiskās krīzes dēļ Latvijā vairs nav bērnu saslimstības reģistra jeb slimo bērnu reģistra. Latvijā trūkst arī vienotas grūtnieču hospitalizācijas sistēmas.

Bērnu kardioloģe **I. Lubaua** stāsta par iedzīmtajām sirdskaitēm, kas ir biežākās no iedzīmtajām anomālijām (sirdskaites ir katram trešajam, kas miris no iedzīmtas patoloģijas).

(Turpināts 8. lpp)

Diskusijas dalībnieki Benjamiņu namā, no kreisās: Maija Pozemkovska, Dace Matule, Ingūna Lubaua, Jānis J. Dimants, Dace Rezeberga, Maira Jansone, Ilze Kreicberga, Ligita Kovtuna

Zidaiņu mirstība Latvijā. Kāpēc?

(Turpināts 8. lpp)

Tāpēc nepieciešama savlaicīga diagnostika, lai sievietes varētu dzemdēt Rīgā, kur ir specifiskie medikamenti, kas diemžēl nav visās valsts dzemdību nodaļās. Katru mēnesi Latvijā ar iedzīmtām sirdskaitēm mirst viens vai divi bērni, kas dzimuši ārpus Rīgas, kur nav šī dārgā medikamenta (prostaglandīns), jo kamēr Katastrofu medicīnas centrs to nepieciešamības gadījumā atved, ir jau par vēlu.

Diskusijas vadītāja **L. Kovtuna** atgādina, ka iepriekšējā diskusijā prof. Aris Lācis runājis par to, ka

faktori. Liela daļa bērnu mirst vecāku nezināšanas dēļ (skolā netiek mācīta veselības mācība – par kontracepciju, grūtniecības intoksikācijām, kaitīgiem ieradumiem u.tml.). Studentu veiktā aptauja liecina, ka 55% sievietes smēķējušas grūtniecības laikā.

R. Joksts piekrīt, ka sabiedrības veselība ir visa pamats. Jācīnās pret kaitīgiem ieradumiem, īpaši jaunatnes vidū. Jāveicina sirds un asinsvadu slimību profilakse.

D. Rezeberga uzskata, ka mūsu valstī māte un bērns diemžēl nav prioritāte. Ģimenei jābūt motīvētai dzemdēt veselu bērnu.

menes ārstiem. **R. Joksts** uzsvē, ka galvenais ir labi speciālisti.

I. Kreicberga piebilst, ka jābūt mirstības reģistram perinatālajā aprūpē. Jāatzīmē, ka Rīgas Dzemdību namā ir divreiz zemāks zidaiņu mirstības rādītājs nekā vidēji valstī. 2009. gadā šeit dzimušajiem bijuši tikai trīs zidaiņu pēkšņās nāves sindromi (valstī kopumā – ap 20). Turklāt Dzemdību namā nāk pasaulē trešā daļa mazuļu (apmēram 7000 dzemdību gadā). Eiropas Savienības jaundzimušo skrīninga vadlīnijas – retās slimības, lai ģimenes ārsts va-

samazināsies arī grūtnieču skaits. Ideāli, ja Latvijā būtu grūtnieču aprūpes centri – vismaz 2 vai 3 valstī. **I. Kreicberga** oponentē, ka tas lielā mērā ir politisks jautājums, jo Veselības ministrija samazinājusi dzemdību nodaļu skaitu Latvijā (tika slēgtas dzemdību nodaļas, kur gadā pieņēma mazāk nekā 300 dzemdības). Pašlaik Latvijā ir 435 sertificēti ginekologi.

M. Jansone uzskata, ka mūsu valstī ir akūta sociālo darbinieku nepieciešamība. Viņa jautā, kā varēja novērst vardarbību ģimenē, kad šoruden tēvs recidivists nosita zidaini, kurš piedzima iznēsāts un vesels? **I. Kreicberga** norāda, ka sabiedrībā izstrādājies

L. Kovtuna jautā par zidaiņu mirstību mājdzemdībās Latvijā. **D. Rezeberga** atbild, ka Latvijā notiek aptuveni 140 mājdzemdības gadā – tas ir ļoti maz, tāpēc arī zidaiņu mirstība mājdzemdībās ir salīdzinoši zema.

I. Lubaua jautā **R. Jokstam**, vai Veselības ministrijā tiek analizēti zidaiņu miršanas gadījumi (arī ja nav iesniegta sūdzība)? **I. Kreicberga** piebilst, ka Dzemdību namā tiek analizēts katrs miršanas gadījums. **M. Jansone** piebilst, ka arī Stradiņa slimnīcā tā notiek. Diskusijas dalībnieki ierosina apkopot datus (centrālizēti datorizēt) Rīgas Dzemdību namā un Bērnu slimnīcā par letāliem gadījumiem.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

ir daudz sūdzību par neprecīzu diagnostiku lauku reģionos. Kardioloģe **I. Lubaua** atbild, ka 2009. gadā situācija ir uzlabojusies, jo 80% ir atpazītas patoloģijas. Liela problēma Latvijā ir bērnu, tostarp zidaiņu traumatisms un mirstība traumu rezultātā. Sadržīves traumas zidaini gūst pat 4-6 mēnešu vecumā, lielākoties jauno vecāku neizglītības un pieredzes trūkuma pēc. Proti, viņi nezina par bērna attīstību un to, kādai jābūt dzīvokļa iedzīvei, ja mājās ir mazs bērns.

1. Jānis J. Dimants,
2. Ilze Kreicberga,
3. Maira Jansone,
4. Dace Matule,
5. Reinis Joksts,
6. Dace Rezeberga,
7. Ingūna Lubaua,
8. Ligita Kovtuna

7.

8.

Vārds tiek dots Veselības aprūpes departamenta direktoram **R. Jokstam**, kurš atzīst, ka zidaiņu mirstība mūsu valstī ir liela problēma, kas jāsaista ar sociāli ekonomisko situāciju Latvijā kopumā. Jānodrošina sociālo dienestu attīstība un tos savstarpējā korelācija. Jāpievērš uzmanība arī reģionālajām (lauku) problēmām, piemēram, cik attīstīta infrastruktūra ir konkrētajā reģionā. Pašreizējos apstākļos veselības aprūpes budžeta ir ierobežoti finanšu resursi (arī ārstniecības iestādēs). Veselības ministrija ir izstrādājusi obligātas prasības ārstniecības iestādēm (arī dzemdību nodaļām). Jānosaka klīniskās vadlīnijas pirmsdzemdību periodā un kārtība, kādā jāapstiprina šīs vadlīnijas.

J. Dimants jautā, kādi faktori veicina zidaiņu mirstību?

Rīgas Dzemdību nama galvenā ginekoloģe **D. Rezeberga** domā, ka puse ir sociālekonomiskie, bet otra puse – medicīniskie

Reproduktīvā veselība ir cieši saistīta ar cilvēka zināšanām par veselību. Mūsu sabiedrība prasa ļoti daudz no sievietes, tāpēc sievietei mātei grūti savienot veiksmīgu karjeru ar ģimenes rūpēm, kā rezultātā nereti cieš bērni.

Lai uzlabotu mātes un bērna veselības aprūpi, Veselības ministrija 2008. gadā izveidoja Mātes un bērna veselības konsultātīvo padomi, kuras mērķis ir iesaistīt biedrības, valsts un pašvaldību institūcijas veselības politikas veidošanā par grūtnieču, dzemdētāju un jaundzimušo veselības aprūpi, bērnu veselību, kā arī jautājumos par kontracepciju un abortiem.

R. Joksts norāda, ka līdz 2011. gada 1. maijam Veselības ministrijai jāizstrādā stacionāru (arī perinatālo centru) kvalitātes kritēriji (ņemot vērā cilvēkresursus, darba rezultātu utt.). Jau ir izstrādāti kvalitātes kritēriji ģi-

rētu tām sekot. Šīs vadlīnijas ir būtiskas specifiskām situācijām.

L. Kovtuna jautā, vai Latvijā ir valsts galvenie medicīnas nozares speciālisti? Jā, galvenais pediatrs mūsu valstī ir Dr.med. Dzin-tars Mozgīns. **R. Joksts** atzīmē, ka mūsu valstī pēdējos divos gados būtiski samazināti štati (cilvēkresursi). Vadlīnijas izstrādā speciālisti un profesionālo asociāciju vadītāji (apmēram gada vai divu gadu laikā – laika ierobežojumi vadlīniju izstrādāšanai nav). **D. Matule** min, ka ir daudz jauno speciālistu (ārstu-rezidentu), kuriem nav vēl zudusi vēlme strādāt, kaut ko darīt, lai celtu labklājību Latvijā. **D. Matule** jautā klātesošajiem, par cik ir samazinājusies dzimstība Latvijā? Neonatoloģe **I. Kreicberga** atbild, ka vidēji šogad piedzimuši par 5-7% mazāk (apmēram 20 tūkstoši bērnu), salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem (maksimāli – 10%). **D. Matule** prognozē, ka līdz ar to

nosodījuma variants, tāpēc sievietes ar nevēlamu grūtniecību nenāk uz aprūpi (neveic obligātās pārbaudes). **D. Matule** papildina, ka sabiedrība reizēm ir trula, uzskatot bērnus par vienīgo ienākuma avotu (tās lielākoties ir nelabvēlīgās ģimenes, kas pārtiek no valsts pabalstiem), tāpēc vērojams paradokss – sabiedrības vienaldzība pret ģimenēs notiekošo. **I. Kreicberga** piekrīt, ka mūsu valstī pietrūkst sociālās palīdzības ģimenēm. Turklāt jebkurai palīdzībai jābūt kontrolētai. **D. Matule** runā par ģimeni kā vērtību – kā to panākt mūsu sabiedrībā? Kā panākt, ka ģimene ir Latvijas valsts pamats? **I. Lubaua** piebilst, ka mūsdienās vērtību skala ir mainījusies, jo par normu kļuvas 2-3 laulības. Rezultātā cieš bērni. Viņa atzīmē, ka Latvijā daudzās ģimenēs bērni dzimst negribēti. Dzimstība ir cieši saistīta ar ekonomisko situāciju valstī.

J. Dimants vaicā, vai esam nonākuši līdz aplūkojamās temas būtībai – kāpēc zidaini mirst? Vispārīgi ņemot, Latvijā medicīnas kvalitāte ir tāda pati kā Eiropas Savienībā un pārējā pasaulē, tikai diemžēl mūsu sabiedrība to nenovērtē. Jācer, ka situācija uzlabosies.

I. Kreicberga uzsvē, ka Latvijā zidaiņu mirstība samazinās, bet ne tik strauji kā vajadzētu. Latvijā sabiedrības noslāņošanās rezultātā ir izteiktas sociālas problēmas. **J. Dimants** piekrīt, ka viena no vissvarīgākajām lietām ir sabiedrības izglītošana, piekrītot, ka steidzami jāatjauno veselības mācība skolā. Būtisks priekšnosacījums zidaiņu veselībai ir viņu vecāku veselība, dzīvesveids un atbildība par sava bērna veselīgu audzināšanu. **J. Dimanta** novēlējums sarunas noslēgumā – Latvijai vajadzīgi bērni. Mīlēsīm viņus un rūpēsīties par saviem bērniem!

JAUNUMI LATVIJAS POLITIKĀ

Valdība izsludina ārkārtējo situāciju

Ministru kabinets 6. janvārī ārkārtas sēdē vienotās izsludināt ārkārtējo situāciju par ilgstošiem elektroapgādes traucējumiem. Ievērojot Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra sniegto informāciju par laika apstākļiem, kas novērojami kopš 2010. gada 24. decembra, - ilgstoša snigšana, bieža sniega sega, ledus un lietus -, kā arī turpmākās laika prognozes, un izvērtējot nodarīto kaitējumu un iespējamo turpmāko kaitējumu sabiedrībai, videi un saimnieciskās darbības interesēm, ārkārtējā situācija izsludināta 40 novados.

Šādu lēmumu par ārkārtējās situācijas izsludināšanu enerģētikas krīzes gadījumā valdība pieņēmusi pirmo reizi kopš neatkarības atjaunošanas. Vēl tikai, pamatojoties uz Saeimas 1998. gada 10. septembra paziņojumu un sakarā ar ražas novākšanai īpaši nelabvēlīgiem laika apstākļiem, Ministru kabinets izsludināja ārkārtas situāciju Latvijas laukos.

Satiksmes ministrijai uzdots nodrošināt to koku izcirkšanu, kuņģi apdraud satiksmes drošību un var nodarīt kaitējumu cilvēku veselībai un zaudējumus īpašumam. Pirms koku izcirkšanas uzdots nodrošināt autoceļu un dzelzceļu apsekošanu. Koku izcirkšana pirms darbu uzsākšanas jāsaņem ar Valsts meža dienestu un attiecīgo pašvaldību. Lielākā problēma ir apledojušie koki, kas apdraud elektrolīnijas. Bez elektroapgādes Latvijā bija palikušas sešas mācību iestādes.

Kaimiņi nākuši mums palīgā. Darbos elektroenerģijas piegādes atjaunošanā iesaistītas arī Lietuvas un Igaunijas energosabiedrību brigādes. Abas kaimiņvalstu brigādes strādā Ziemeļaustrumu reģionā. Brigādes ieradās ar savu speciālo tehniku. Ziemeļaustrumu apgabalā izmēģināts purva traktors no SIA *Nordtorf*. Izrādījās, ka šī tehnika ir piemērota, jo, izbraucot elektrolīniju trases un noblietējot sniegu, tā būtiski atvieglo elektromontiešu pieeju bojātajām vietām.

Lai palīdzētu Latvijai novērst plašos elektrotīklu bojājumus, gatavību nogādāt Latvijā pilnīgi nokomplektētas elektromontiešu brigādes izteikusi arī Dānija.

Izveidos vēsturnieku komisiju

Latvija iesniegusi Krievijas vēstniekam Aleksandram Vešņakovam savus priekšlikumus par Latvijas un Krievijas divpusējās vēsturnieku komisijas izveidošanu.

Kamēr abas puses nebūs priekšlikumus pārrunājušas un vienotājušas, detalizētāka informācija netiks sniegta. Visticamāk, jautājumi par šīs komisijas veidošanu tiks apspriesti Valsts prezidenta kancelejā iekļautās Latvijas Vēsturnieku komisijas sanāksmē janvāra beigās. Krievijas atbilde uz Latvijas priekšlikumiem, iespējams, būsot jāgaida ilgāk, jo tur brīvdienas beidzās tikai 10. janvārī.

Valsts prezidenta kancelejas vadītāja Edgara Rinkeviča ieskatā arī pēc komisijas izveidošanas uz ātriem panākumiem neesot ko cerēt. "Tas būs ļoti ilgs, ļoti praktiska un brīžiem varbūt pat

pretrunīgi vērtēta darba pilns nevis mēnešu, bet gadu projekts. Nebūs tā, ka varēs divreiz mēnesi prasīt, kas paveikts," skaidro Rinkevičs.

Kamēr Latvija tikai sāk vēsturnieku komisijas izveidi kopīgām darbam ar Krieviju, Krievijas un Lietuvas vēsturnieku komisijas darbs jau nonācis strupceļā. Savukārt Igaunijas ārlietu ministrs Urmass Paets paziņojis, ka šādas kopējas komisijas ideja ir noraidāma, jo "nav valsts darīšana virzīt un organizēt vēsturniekus".

Krievijas un Lietuvas vēsturnieku komisijas darbs janvāra sākumā sarežģījās, lai gan pirms pieciem gadiem ar abu valstu Izglītības ministriju līgumu izveidotās komisijas darbību Lietuvā atbalsta gan Izglītības un zinātnes ministrija, gan Ārlietu ministrija, kuņģas ieskatā kopējā institūcija vairo abu valstu savstarpējo uzticēšanos.

Krievijas Zinātņu akadēmijas Vispārējās vēstures institūta direktoram Aleksandram Čubarjanam, kas iekļauts komisijas darbā Lietuvā, esot visas izredzes kļūt par līdzpriekšsēdi arī Latvijas un Krievijas vēsturnieku komisijā, kur viņa kolēģa būtu Latvijas Vēsturnieku komisijas priekšsēdis profesors Inesis Feldmanis.

Latvijas akadēmiskajiem vēsturniekiem Čubarjans esot labi pazīstams un tiekot uzskatīts par demokrātiski noskaņotu zinātnieku. Tomēr nelielā intervijā, ko krievu vēsturnieks sniedzis laikrakstam *Rossijskaja gazeta* tūdaļ pēc tam, kad Latvijas Valsts prezidents Valdis Zatlers un Krievijas prezidents Dmitrijs Medvedevs Maskavā kopīgi paziņoja par vēsturnieku komisijas dibināšanu, Čubarjans sacīja: "Mums ir savs viedoklis šajā jomā. Daudzi Krievijas vēsturnieki turas pie viedokļa, ka okupācijas nav bijis. Nesen iznāca dokumentu krājuma "PSRS un Lietuva" otrais sējums. Tam ievadu rakstīja mūsu lietuviešu kolēģas, un viņi procesā nosauca par inkorporāciju. Man personiski šis formulējums patik labāk. Starp citu, terminu "inkorporācija" savos lēmumos lietoja arī Lielbritānijas valdība tūlīt pēc 1939./1940. gada notikumiem."

Lietuvas un Krievijas vēsturnieku komisijas kopīgi izstrādātajam dokumentu krājumam "PSRS un Lietuva Otrā pasaules kara gados" vajadzēja iznākt pagājušā gada decembra beigās, taču tas nebija iznācis pat vēl 2011. gada janvāra pirmās nedēļas beigās. Par iemeslu tiek minētas ne tikai tradicionālās domstarpības par notikumu formulējumiem, bet arī publicējamo dokumentu atlase.

"Rādās problēmas. Nevaram vienoties ar krievu kolēģiem. Vāru teikt tieši: viņi baidās par reakciju savā valstī," laikraksta *Lietuvos žinios* slejās 4. janvārī pavēstīja komisijas loceklis Česlavs Laurinavičs. Noprotais, ka runa ir par dokumentiem, kuņģas Lielbritānija un ASV ļoti nesaudzīgi un tieši izsakās par Lietuvas un pārējo Baltijas valstu okupāciju.

Komisijas Lietuvas līdzpriekšsēdis Alvičs Nikžentaitis *Lietuvos žinios* atklājis, ka ir arī citas domstarpības un ka patlaban "komi-

sijas darbs nonācis tumšā bedrē"; varot pat gadīties, ka darbu vispār nāksies uz laiku iesaldēt. *Latvijas Avīzei* Nikžentaitis situāciju nekomentēja sīkāk, tikai norādīja: "Lai gan darbs ildzīš piecus gadus, mums ir radušās sarežģītas problēmas, kuņģas patlaban vēl pūlamies atrisināt. Ceru, ka situācija daudzējādā ziņā kļūs skaidrāka pēc 15. janvāra."

Neoficiāli tiek runāts, ka Lietuvas gadījumā pie vainas varētu būt ne tik daudz vēsture, cik starptautu domstarpības ārpolitiskā līmenī.

Vēsturnieks par barikāžu atceres 20. gadskārtu

Latvijas Vēsturnieku komisijas vadītājs un līdzpriekšsēdis topošajā Latvijas un Krievijas vēsturnieku komisijā Dr. hist. Inesis Feldmanis intervijā *Dienai* pauž savas atziņas par barikāžu laiku, kam šomēnes aprit 20 gadu. Feldmaņa ieskatā starp vēsturniekiem valda diezgan liela vienprātība, ka vēsture kā zinātne sākas apmēram 50 gadus pēc notikumiem. Pārējais ir politoloģija vai socioloģija, jo arhīvos jau nav sakrāti visi avoti. Traucē arī subjektīvais faktors – personas, kas pašas konkrētajā vēsturē darbojušās, un interešu grupas ir dzīvas.

Atmodas laikā un vēlāk 1991. gadā bija unikāla situācija un sajūta – gatavība upurēties un vienotības gars. Tas ārzemju vērotājiem raisījis izbrīnu. Tāds fainomens kā *Baltijas ceļš*, piemēram, Vācijā nebūtu iedomājams. Vācieši paši teikuši, ka viņi nespētu iztēloties ideju, kuņģas deļ Vācijā kaut kas tāds varētu notikt. Barikādes bija fainomena turpinājums.

Taču no barikāžu laika un pārējās vēstures Latvijā nav gūts pareizais „sausais atlikums”. Pēc Feldmaņa domām, pirmā kļūda bija likumu nesakārtošana, palikušie caurumi – ka var gan tā, gan tā. Tas saistās ar privatizāciju un nepārdomāto sertifikātu sistēmu. Sertifikātiem tirgus vērtība nav bijusi ne tuvu sākumā solītajai. Trūcīgākie iedzīvotāji būtībā par sviestmaizi zaudēja savus īpašumus, sertifikātu sistēma nonāca pavisam citu cilvēku rokās. Vecās latviešu dzimtas zaudējušas ļoti daudz.

Par ko runā Vienotības līdeři

Partiju apvienībai *Vienotība* jākļūst par vienotu partiju, jo tā tapusi par zīmolu un nākamajās vēlēšanās to veidojošās partijas – *Jaunais laiks*, *Pilsoniskā savienība* un *Sabiedrība citai politikai* atsevišķi startēt nevarēs. Par to ir vienprātis vairāki *Vienotības* līdeři. Tomēr konkrētus terminus partijas izveidošanai *Vienotības* un *PS* valdes priekšsēdis Ģirts Valdis Kristovskis nevēlas noteikt.

Gan Kristovskis, gan *SCP* priekšsēdis Aigars Štokenbergs portālam *Delfi* norādīja, ka šobrīd katras partijas nodaļām un biedriem jāstrādā ar vienotas partijas vērtību un ideoloģijas dokumentu.

Vienotības un *PS* valdes loceklis Kārlis Šadurskis 10. janvārī pēc *Vienotības* valdes sēdes noliedza, ka trim partijām būtu domstarpības par nākamās – vienotās partijas līderi. Jautājums par nākamās partijas vadītāju neesot tik būtisks kā viņa ievēlēšanas pro-

cedūra un tas, kā vēlē partijas valdi un kāds būs lēmumu pieņemšanas process vienotajā partijā.

Šadurskis stāstīja, ka *PS* sāks plašu savu biedru aptauju par vienotās partijas veidošanu, pēc tam tās rezultātus apspriedīs partijas valdē, vēlāk *Vienotības* valdē, pēc tam jautājumu izskatīs *PS* novadu dome. Un tikai tad, kad būs zināms *PS* biedru viedoklis, par vienotās partijas izveidi lems arī *Pilsoniskās savienības* kongress.

Līdzīgs process būs arī *SCP*, pastāstīja Štokenbergs. Viņš arī atturējās prognozēt, kad konkrēti *Vienotība* varētu kļūt par partiju, bet atzina, ka "tam jānotiek 2011. gadā". Štokenbergs pieļāva, ka reālākais termiņš varētu būt pēc Saeimas vasaras sesijas beigām - jūlijā vai augustā, jo tad darba kārtībā vairs nebūs aktuālie politikas jautājumi, piemēram, valsts budžeta grozījumi un Valsts prezidenta vēlēšanas.

Vērtēs KNAB darbu

Novembra vidū pēc sarunas ar Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja vadību Ministru prezidents Valdis Dombrovskis

uzdeva KNAB reformas izvērtēšanas starpinstitūciju komisijai analizēt biroja priekšnieka Normunda Vilniša rīcības atbilstību labas pārvaldes principiem, kā arī tās tiesiskos aspektus, taču nelūdzta vērtēt KNAB šefa atbilstību amatam.

Vilniša rīcības novērtējums un priekšlikumi par biroja struktūras jauno modeli komisijai bija jāsaņem gatavo un jāiesniedz valdības vadītājam līdz 10. janvārim. Dombrovskis ir saņēmis virsprokurora Arvīda Kalniņa vadītās KNAB reformu izvērtēšanas komisijas atzinumu, bet vēl nav ar to iepazītināts. Komentāri par to būšot vēlāk.

Savukārt Vilnītim Ministru prezidents uzdeva līdz 6. decembrim sagatavot un iesniegt priekšlikumus par KNAB struktūras jauno modeli. Vispirms tie jāizskata KNAB padomē un jāsaņem starpinstitūciju komisiju. Taču KNAB padome, kuņģas sastāvā ir Vilnītis, viņa vietnieki Jūta Strīke un Alvis Vilks un KNAB nodaļu vadītāji, 24. novembrī nespēja pat vienoties par darba kārtību un sēde beidzās bez rezultātiem.

Ziņas sakopojis P. Karlsons

NEDĒĻAS NOTIKUMU CHRONIKA

Valsts prezidents Valdis Zatlers

tikās ar veselības ministru Juri Bārzdiņu, lai apspriestu valdības 2010. gada nogalē apstiprinātās reformas veselības aprūpē. Zatlers apmeklēja SIA "Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca", kur tikās ar tās vadību un speciālistiem.

Saeimas priekšsēde Solvita Āboltiņa no 11. līdz 12. janvārim oficiālā vizītē apmeklēja Lietuvu. Viņā Āboltiņa tikās ar valsts augstākajam amatpersonām un piedalījās barikāžu atceres sarīkojumos - pie Lietuvas Nacionālā radio un televīzijas ēkas teica uzrunu 1991. gada brīvības cīņotājiem un sarīkojuma dalībniekiem, piedalījās sarīkojumā Neatkarības laukumā pie Seima ēkas.

Par Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministru Saime apstiprināja Raimonu Vējonu (ZZS). Par Vējoņa apstiprināšanu amatā balsoja 84 Saeimas deputāti.

Ķīnas ziemeļu pilsētā Harbinā nozīmīgajā pasaules ledus skulptūru konkursā 16 valstu konkurencē čempionu titulu izcīnījusi Latvijas komanda - Jelgavas pilsētās pašvaldības aģentūras "Kultūra" direktors Mintauts Buškevičs un tēlnieks Kārlis Īle. Konkurss notika 27. reizi, šogad sacentās 34 komandas no 16 valstīm, kopumā 68 mākslinieki.

Katrai vienībai tika dots viens 2x2 metrus liels un 60 centimetrus biezs ledus bloks, kas trīs dienu laikā 30 grādu salā meistaruru rokās pārtapa par pasakainiem pūķiem, mitoloģiskiem tēliem, abstraktām kompozīcijām un iepriekš neredzētām ledus fantāzijām. Latvijas komanda radīja skulptūru "Alise brīnumzemē". Tajā attēlots mirklis, kad baltais trusis, sākoties truša gadam, ved Alisi caur burvju spoguļi brīnumzemē. Abi mākslinieki savā darbā izmantoja īpašu ledus apstrādes tehniku, kas skulptūras vērotājiem rada spoguļa, aizspoguļijas un paralēlās telpas efektu.

No politisko partiju apvienības LPP/LC nolēmuši izstāties aktīvākie Liepājas nodaļas biedri - kopskaitā ap 20, informēja Liepājas pilsētas domes deputāts, uzņēmējs un LPP/LC valdes loceklis Jānis Vilnītis. Līdz šim viņš vadīja LPP/LC Liepājas nodaļas darbu, bet nu pieņēmis lēmumu pamest šo politisko spēku. Pēc Vilniša teiktā, izstāties no LPP/LC plāno arī vairāki citi LPP/LC nodaļu biedri Latvijā, tostarp pašvaldību vadītāji un LPP/LC valdes locekļi. Drīzumā LPP/LC biedri, kuņģas nolēmuši izstāties no partiju apvienības, plāno nākt klajā ar kopīgu paziņojumu.

Patlaban ir savākti aptuveni 6000 iedzīvotāju paraksti par valsts samaksātu izglītību tikai latviešu valodā, pastāstīja partijas *Visu Latvijai!* (VL) līdzpriekšsēdis Imants Parādnieks. Konkrētu skaitu patlaban nevarot pateikt, jo nav sakopota informācija par bāriņtiesās apstiprinātajiem parakstiem.

Paraksti tiek vākti, lai ierosinātu tautas nobalsošanu par Satversmes 112. panta grozījumiem, kuņģas paredzēts, ka valsts nodrošina iespēju bez maksas iegūt pamatizglītību un vidējo izglītību valsts valodā.

Pēc Valsts prezidenta uzrunas Vecgada vakarā Latvijas Televīzijas kanālī LTV1 tradicionāli tiek atskaņota Latvijas Republikas himna. Taču, sagaidot gadu miju, Latvijas iedzīvotājus sagaidīja nepatīkams pārsteigums, jo himna netika atskaņota. LTV vadība atvainojās par pārraidē radušos kļūmi.

LAIKU UN VIETU MIJĀS

27. janvāris un 23. augusts

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

Ik gadus 27. janvārī pasaulē tiek atzīmēta holokausta upuru piemiņas diena: 1945. gadā šai dienā vācu armija, padomju karaspēka spiesta, atkāpās un pameta *Ver-nichtungslager Auschwitz-Birkenau* teritoriju, kur tika iznīcināti apmēram pusotrs miljons žīdu.

Holokausts bija specifisks noziegums tai ziņā, ka Hitlers un Himlers īstenoja plānu, kas paredzēja visā Eiropā - visā telpā, kas pakļauta Lielvācijai, - iznīcināt visus žīdus, tostarp kristītos, ievērojot tikai t.s. asiņu kritēriju. 1939. gada rudenī sāka slepkavot vīriešus, 1941. gada rudenī arī sievietes un bērnus.

Kloda Lancmana (*Claude Lantzmann*) dokumentālā filma *Šoah* (1985.g.), kuŗas kopējais ilgums ir deviņas stundas, sniedz patiesīgu priekšstatu par šo manas tautas trāģēdiju.

Sešu miljonu holokausta upuru vidū ir arī mans mīļotais vectēvs Hiršs Gordons, kuŗam (pēc archīva datiem) jau 1919. gada 13. novembrī - divas dienas pēc Bermonta sakāves - Rīgā tika izsniegta Latvijas pavalstnieka pase... un kuŗam 1941. gada 5. oktobrī vācu okupanti lika atstāt puspagraba dzīvokli kanālmalā, Kronvalda bulvārī 10-14, un

pārvākties uz geto, Jersikas ielā 17-1. No turienes, ziemeļi iestājoties, ceļš veda uz Rumbulu, un šai ceļā - uzdrošinot teikt - Golgatas ceļā - viņš tika nošauts.

Nacisma specifiskā, krasākā izpausme bija holokausts, bet 20. gadsimta briesmoņi bija divi - Hitlers un Staļins. Mūsdienā apstākļos diemžēl nebūtu izredžu pasaules mērogā vienoties par īpašu dienu komūnisma vai vismaz staļinisma upuru piemiņai. Labi vēl, ka Eiropas Parlaments noteica 23. augustu par staļinisma un nacisma upuru piemiņas dienu Eiropas mērogā. Šo Molotova-Ribentropa pakta parakstīšanas gadskārtu vēltit abu totalitāro režīmu upuru piemiņai ierosināja Vaclavs Havels kopā ar citiem izcilēm demokrātiem. Par to balsoja 533 Eiropas Parlamenta deputāti, tikai 44 balsojot pret un 33 atturoties.

Visniknāk pret šādu hitlerisma un staļinisma „nostatīšanu vienā plāksnē” protestēja nu jau gandrīz vai bēdīgi slavenais Efraims Zurofs. Viņš ir kritis ļoti zemu, apgalvodams, ka Austrumeiropas zemes tagad *can change their status from „nations of perpetrators” to „nations of victims”*. Vai šāds Zurofa postulāts nav tīrais rasisms? Ko nozīmē *nation of perpetrators*? Iznāk, ka visa latviešu tauta, visa lietuviešu

tauta, visa ukraiņu tauta Zurofa izpratnē ir noziedzīga nācija! Ar ko tas atšķiras no Gebelsa formulas: *Alle Juden sind schuld!*

Man ir prieks par to, ka tieši Lietuvā, kur žīdu šāvēju vidū vietējie „aktivisti”, jāatzīst, bija sevišķi aktīvi, mans tautietis Emanuelis Zingeris nosoda šādas murgainas definīcijas un atbalsta, var teikt, 23. augusta doktrīnu: staļinisms asinskāres ziņā var mēroties ar hitlerismu. Zingeris ir Lietuvas Seima deputāts un vada *Vilnius Tolerance Center*. Viņam piebalso Izraēlas Rozencens, kas sarakstījis objektīvu grāmatu par Lietuvu un Jeruzalemē vada *Efrata Teachers' College*.

Man jau ir gadījies pieminēt liešķo vēsturietu Timotiju Sneideru un viņa grāmatu *Bloodlands*. 2010. gada pēdējā dienā viņš nācis klajā ar rakstu *Stalin, Our Contemporary*, kuŗā atgādina, ka pirms 80 gadiem, 1930. gada rudenī, Staļins izvēršis lauksaimniecības kolektīvizāciju, kuŗas gaitā Ukrainā badā nomira 3,3 miljoni (pēc citiem datiem daudz vairāk - F.G.) un Kazachstānā 1,3 miljoni. Sneiderš citē Rafalu Lemkinu - Polijas žīdu, izcilu tiesībnieku, kas pirmoreiz formulēja jēdzienu *genocīds*, ko pārņēma Apvienoto Nāciju Organizācija: Lemkins norādīja, ka tieši izraisītais bads Ukrainā neapšaubāmi ir bijis genocīds.

Šai laucinieku mērdēšanai sekoja 1937. - 1938. gada Lielais terors: tika nošauti 386 798 cilvēki.

Staļina kolektīvizācijas modelis tika atdarināts Ķīnā, kur priekšsēža Mao pavēni badā nomira 30 miljoni. Un tagad?

Ziemeļkorejā kolektīvizācija arī „nesusi augļus”: deviņdesmitajos gados tur badā nomira simttūkstoši, tostarp bērni. Patiešām, Staļins ir mūsu laikabiedrs.

Diemžēl Rietumu pasaule līdz šai baltai dienai ļoti negribīgi pieļauj, ka komūnisms pamatā ir ļaunums. Kā Benjamins Ivri (*Ivry*) raksta lielākajā ASV žīdu laikrakstā *Forward*, tikai tagad kādā mazā Parīzes apgādā iznākusi grāmatu *Voyage au pays des Ze-Ka*, ko Jūlijs Margolins krieviski sarakstīja 1946. gadā. *Putešestvije v stranu ze-ka*: runa ir par Gulagu, par zemi, kuŗā smok un cieš ieslodzītie - *zaključonije*, īsināti *ze-ka* jeb zeki. Pinskā 1900. gadā dzimušais Jūlijs Margolins bija dedzīgs cionists un 1937. gadā apmetās Palestīnā. Par nelaimi, 1939. gadā viņš nolēma apciemot dzimteni, kuŗai 1. septembrī uzbruka Lielvācija un 17. septembrī PSRS. Pinskā Margolinu apcietināja, un viņam nācās pārciest badu un pazemojumus padomju lēģeros. Viņu atbrīvoja - tāpat kā nākamo Izraēlas premjērmīnīstru Menachemu Beginu -, kad vācu-padomju kara apstākļos Polijas pavalstniekiem atļāva pieteikties ģenerāļa Andersa vienībās. 1946. gadā Margolins atgriezās Palestīnā un pasteidzās sarakstīt jau pieminēto

grāmatu, kas daudzējādā ziņā uzskatāma par Solženicina *Gulaga archipelaga* priekšgājēju. Margolina grāmatu Izraēlā tikai ar pulēm izdevās publicēt, jo tur pēckara gados ilgi valdīja priekšstats, ka Staļins galā ir bijis tas, kas uzvarēja Hitleru, - nu, melnīšs pazīstams... Īsināts franču izdevums gan izraisīja lielu interesi 1949. gadā, kad Davids Ruse (*Roussel*), bijušais nacistu netmetnes Buchenvaldas ieslodzītāis, aicināja, lai bijušie hitlerisko netmetņu gūstekņi izveidotu komisiju, kuŗai būtu tiesības inspicēt „labošanas darba netmetnes” Padomju Savienībā. Bet drīz vien viss apkūsa, un Margolins nomira 1970. gada janvārī, nepie-dzīvojis atzinību, kas viņam pienācās kā staļinisma necilvēcīgās būtības atmāskotājam. Kā jau teikts, tikai tagad Margolina grāmata pilnā apjomā (800 lpp.) iznākusi mazajā apgādā *Le bruit du temps*. Nevienš no lielajiem ASV un Anglijas apgādiem nav īpaši interesējies par šo autoru un par šo grāmatu. Aukstais kaŗš sen beidzies, ko nu tagad rakstāties...

Taču nē, komūnisms vēl nav aprakts - komūnisms dzīvo Vācijas Bundestāgā pārstāvētās Kreisās partijas (*Die Linke*) priekšsēdes, gaišmatainās zilacītes Gezines Lečas (*Gesine Loetzsch*) sirsniņā un izpaužas viņas paziņojumā, ka joprojām jāmeklē ceļi uz komūnismu - *die Wege zum Kommunismus*.

Nebūtu lieki atvēsināt Gezines karsto pierīti, atgādināt 23. augusta būtību.

Franks Gordons

Par Jaunā gada uzrunām

Ir sācies 2011. gads. Lai šogad piepildās katra mūsu lasītāja vēlmes, un turēsim ikšķi arī par mūsu Latviju. Viegli šogad nebūs, jau pirms jaunā gada valsts budžeta apstiprināšanas politiķi runāja par to, ka tūdaļ pat vajadzēšot „optimizēt” vēl vairāk. 1. janvārī pieauga vairāki nodokļi, patlaban tiek spriests, vai nesamazināt pabalstus, kādus valsts maksā vecākiem ar bērniem. Jostas savilkšana daudzām valsts iedzīvotājiem šogad droši vien būs vēl ciešāka nekā pērn.

Taču šonedēļ aplūkosim pašu Vecgada vakaru un tradīciju, kas ar to saistīta jau krietni sen. Proti - Vecgada vakarā augstākās valsts amatpersonas uzstājas televīzijā ar runu. Tā ir padomju laika tradīcija.

Arī valdības vadītājs Valdis Dombrovskis aicināja tautu kļūt pašapziņīgākam, citējot literāta Stērstu Andreja teikto: „Mācies atzīt savu vērtību un, ja tā krietna, turi to cieņā; neļauj nevienam to nievāt.” Taču tālāk valdības galvas runa bija visnotaļ „sausā”: „Ekonomika vairs nebalstās uz nekustamā īpašuma spekulācijām un uzpūsta iekšzemes patēriņa. Ekonomikas dzinējspēks ir ražošanas un eksports, - ražošanas apmērs šā gada pirmajos trīs ceturkšņos ir pieaudzis par 13%, bet eksports - pat par 29%.” Politologs Ivars Ījabs nākamajā dienā par to sacīja, ka „Ministru prezidents nav nekāds dizāis orators,” un piebilda: „Pieņemu, ka sabiedrība pamazām sāk pierast pie šāda komunikācijas stila.”

Nu, nezinu, nezinu vis. Vecgada

vakars tomēr ir jautrs notikums, kuŗa laikā diez vai pats labākais ir runāt par makroekonomiskiem rādītājiem, kā to darīja Ministru prezidents. Manā iknedēļas žurnālistu paneļdiskusijas raidījumā „Skats no malas” kollēga Vladimirs Čepurovs atļāvās pironizēt, ka šādas runas izturēt var tikai cilvēks, kuŗš jau ir vismaz mazliet iereibis. Kollēga Aidis Tomsons ar smaidu savukārt piebilda, ka Valsts prezidents ir aicinājis Latvijas iedzīvotājus „nodarboties ar seksu bez aizsardzības” (pēc Zatlera teikta: „Un tāpēc es novēlu jums visiem - lai nākamajā gadu desmitā Latvijā ir ar bērniem bagāta valsts”). Kopš raidījuma izskanēšanas esmu saņēmis vairākas niknas vēstules no skatītājiem, kuŗi nav mierā ar to, ka mēs, kā raksta kāds cilvēks, esot „ņirgājušies” par Valsts prezidentu: „Prezidents ir valsts augstākā amatpersona, valsts simbols, un ņirgāšanās par viņu ir tas pats, kas ņirgāšanās par karogu, himnu vai ģerboni.”

Atļāušos nepiekrist. Valsts prezidents nav ne karogs, ne himna, ne ģerbonis, Valsts prezidents ir tikai un vienīgi cilvēks, turklāt politiska persona. Tikai autoritārās iekārtās valda uzskats - tāpēc vien, ka kādam ir laimējies kļūt par prezidentu, viņš ir ieceļams svēto kārtā. Ja tāda pārliecība ir par Valsts prezidentu, vai tas pats sakāms par Saeimas priekšsēdi un Ministru prezidentu, kas attiecīgi ir valsts otra un trešā augstākā amatpersona? Vai pēc tā secināms, ka žurnālistiem vispār nav brīv paust viedokli, tostarp kritiskās domas par to, ko politiķi dara? Mūsu kaimiņvalstī Krievijā kriminālnoziedzums ir to cilvēku kritizēšana, kuŗi ir pie teikšanas. Mūsu

valsts tomēr skaitās demokratija, un tā nebūt nebūtu labāka valsts, ja žurnālisti par politiķiem būtu spiesti runāt tikai gaišā tonīkārtā.

Tiesa gan, mūsposē nav īpaši daudz politiķu, kuŗi kļuvuši par patiesiem oratoriem. Redzams izņēmums ir Saeimas deputāts Ainārs Šlesers, kas nūdien prot aizraut auditoriju, taču viņš diemžēl ir politiķānis, kuŗš ir tik caurcaurēm caurcaurē ar demagoģiju un klaju melošanu, ka saturs nomāc jebkuŗu runas mākslu, kāda vien cilvēkam ir Dieva dota. Politīķi paši to acimredzot saprot, jo jau kopš laika gala tajās reizēs, kad sabiedrībā radušies iebildumi pret to, kas politiķu sarādāts, viņi mēdz apgalvot, ka itin vienkārši neesot pratuši pareizi „komunicēt”. Tā, piemēram, tika apgalvots pēc tam, kad Saeimas deputāti apstiprināja likumu, kas ļautu vārdā nenosauktām personām gūt pieeju valsts noslēpumam, tādējādi sagraujot valsts drošības sistēmu, it īpaši NATO sakarā, un toreizējā Valsts prezidente Vaira Viķe-Freiberga bija spiesta uzsākt referenduma procesu, lai apstridamo likumu noraidītu. Par Valsts prezidentes „neizpratni” un tāpat „komunikācijas” trūkumu toreiz ierunājās ne viens vien valdošās klīķes deputāts, turklāt viens no viņiem apgalvoja, ka Valsts prezidente acimredzot likumu tā kārtīgi nemaz neesot izlasījusi.

Taču neatkarīgi no tā, kādas ir valsts augstāko amatpersonu oratora prasmes, tomēr palieku pārliecībā, ka Vecgada vakars nav tas brīdis, kad cilvēkiem uzmaukties, piemēram, ar runām par ekonomikas indikātoriem. Protams, katrs var izvēlēties - skatīties vai neskatīties, klausīties vai neklusīties, taču lietas būtību tas nemaina. Šī ir „tradīcija,” no kuŗas

vajadzētu atteikties. Ja Valsts prezidents un Ministru prezidents, gadam aizejot, vēlas tautai kaut ko vēlē, to var darīt arī citādi, vēl jo vairāk mūsu modernajā informācijas laikmetā.

Vecgada vakarā plašsaziņas līdzekļiem gādījās arī misēklis. Vēl viena tradīcija valstī ir tāda, ka mirkli pēc Jaunā gada iestāšanās Latvijas Televīzijā tiek atskaņota valsts himna „Dievs, svētī Latviju!”. Šogad ļaudis īsi pēc pusnakts televīzijas ekrānā redzēja uzrakstu „Laimīgu Jauno gadu!” un pēc tam - telesabiedrības *Tele2* reklāmu. Legendārā kinorežisore Dzintra Geka (ja kāds no lasītājiem nekad nav redzējis nevienu no viņas filmām par tā dēvētajiem Sibīrijas latviešiem, - sameklējiet tās gan!) pēc tam sacīja, ka esot stāvējusi pie televizora ar šampanieša glāzi rokā un viņai nācies dziļi vilties. Televīzijas darbinieki stāsta, ka tā bijusi nejauša kļūda. Kaut kas neesot bijis kārtībā ar „taimkodu.” Te nu gribēja atcerēties skandalozo gadījumu ar filmu „Padomju stāsts,” ko LTV gribēja demonstrēt un tomēr nedemonstrēja, sākotnēji (un melīgi) paskaidrojot, ka filmā esot bijis bojāts „horizontālais taimekods.” Ar laiku noskaidrojās, ka filma no ētera „noņemta” aiz gluži politiskiem iemesliem - to bija paredzēts demonstrēt dažas dienas pirms Krievijas parlamenta vēlēšanām, un kāds acimredzot nosprieda, ka filmas rādīšana varētu kaitēt Latvijas valsts attiecībām ar kaimiņvalsti. Toreiz tas bija valsts necienīgs lēmums. Šoreiz, manuprāt, situācija nav no kritiskām. Taču jācer, ka nākamgad televīzija atteiksies no valsts viru uzrunām, bet himnu tomēr atskaņos. Kad gan labāk, nekā sākoties jaunam gadam?

Kārlis Streips

Sallija Benfelde

Prieks kalpot

Intervija ar 10. Saeimas deputātu Imantu Lieģi, kas ievēlēts no Vienotības saraksta

Cik sen jau esat Latvijā?

Ar ģimeni uz Latviju pārvācāties 1992. gada janvārī, kad es sāku savas darba gaitas ārlietu dienestā un darbu Ārlietu ministrijā. Kopš tā laika dzīvošana Latvijā ir sanākusi tikai daļēji, jo mans darbs vairāk bija ārzemēs, kaut arī darba devējs bija Latvijas valdība. Bija laika posmi, kad Latvijā strādāju deviņus mēnešus, pat gadu, tad atkal darbs norisēja ārpus Latvijas. Tā tas bija visus šos gadus līdz 2008. gada martam, kad es pēkšņi un negaidot kļuva par aizsardzības ministru. Toreiz es pārcēlos uz Rīgu no Madrides, un tagad nu jau drīz būs divi gadi, kopš Latvijā dzīvoju pastāvīgi.

Vai esat pieradis pie šejienes dzīves? Ar ko atšķiras dzīve Rīgā no dzīves citās Eiropas pilsētās?

Nav tādas standarta Eiropas pilsētu dzīves. Dzīve Rīgā ir patikama un ērta, un to apgalvo arī citi – piemēram, Īrijas vēstnieks Latvijā, kas pie mums nesen atbraucis no Maskavas, sarunā teica, ka visur iet kājām. Tā ir Rīgas priekšrocība, un tā ir arī mana priekšrocība – es dzīvoju pašā centrā, un viss ir sasniedzams diezgan viegli. Manā ieskatā Rīga ir patikama pilsēta dzīvošanai, ja raugāties no ērtību viedokļa. Rīga ir mūsu senču pilsēta, valsts galvaspilsēta, un man ir liels prieks, ka varu tajā dzīvot un strādāt. Arī ikdienas sadzīves ziņā man nav bijis lielu problēmu, kaut vai, piemēram, jautājumos par medicīnisko palīdzību. Gan jāteic, ka man nekādu veselības problēmu nav un saskarsme ar ārstiem ir bijusi minimāla. Zinu, ka ar izglītību viss nav gluži tā, kā vajadzētu, bet abas manas meitas ir mācījušas ārpus Latvijas, tāpēc sadzīvē man nav nācies saskarties ar šīs jomas jautājumiem, kas jārisina vecākiem. Kopš esam pārvākušies atpakaļ uz Latviju, manai sievai gan nav izdevies sameklēt darbu. Briselē viņa piecus gadus strādāja par Eiroparlamenta deputāta Ģirta Valža Kristovska palīdzi, bet pašlaik, lai gan sievai ir juristes izglītība un laba darba pieredze Eiroparlamentā, darba Rīgā viņai vēl nav.

Imants Lieģis: "Manā ieskatā Rīga ir patikama pilsēta dzīvošanai, ja raugāties no ērtību viedokļa. Rīga ir mūsu senču pilsēta, valsts galvaspilsēta, un man ir liels prieks, ka varu tajā dzīvot un strādāt"

Lai sameklētu darbu Rīgā, varbūt ir bijušas vajadzīgas krievu valodas zināšanas?

Nav bijis tā, ka mana sieva būtu saskārusies ar situāciju, kad iespējams darba devējs atsaka darbu tāpēc, ka viņa neprot krievu valodu. Vaira Paegle reiz sacīja – viņas meita nevarot atrast darbu, jo viņai nav krievu valodas prasmes un Latvijā tā ir problēma. Dabiski, piemēram, Rīgā pakalpojumu sfairā ir vajadzīgas krievu valodas zināšanas, grozies, kā gribi, bet tā ir.

Jūs ievēlēja par 10. Saeimas deputātu, esat nostrādājis jau divus mēnešus – vai jūsu priekšstatī par politiku Latvijā ir mainījušies, tuvāk saskaroties ar likumdevēja darbu?

Vispirms gribu teikt, ka man nebija laika domāt, kā tas būs – kļūt par deputātu, jo pēdējā pusgadā iepriekšējās Dombrovska valdības laikā es veicu ne tikai aizsardzības ministra pienākumus, bet biju arī tieslietu ministra pienākumu veicējs. Tāpēc daudz neiesaistījos priekšvēlēšanu kampaņas notikumos, lai gan piedalījies dažādos sarīkojumos un rosībās, kas saistītas ar armiju un tiesnešiem, publiskajā telpā biju redzams. Dažas reizes tikos arī ar iedzīvotājiem Rīgas ielās, un, jāatzīst, man šī saskarsme bija interesanta un noderīga.

Devu deputāta zvērestu un sāku iedziļināties domā par to, kas mainīsies, ja esmu deputāts. Jāteic, ka Saeimā darba slodze ir

mazāka, nekā vadot ministriju.

Darba jums Saeimā gan ir daudz – jūs esat Saeimas Eiropas lietu komisijas vadītājs, un tas nav vienīgais pienākums.

Mani uzreiz iecēla par Saeimas NATO Parlamentārās asamblejas delegācijas vadītāju, un aptuveni pusotru nedēļu pēc 10. Saeimas sasaukšanas bija jābrauc komandējumā uz Varšavu. Tas bija patikams darbs, jo pazīstu NATO vidi, ar daudziem sesijas deputātiem jau agrāk biju sastapies ministra darbā iepriekšējā Parlamentārās asamblejas sesijā Rīgā. Saeimā mani iecēla arī par Eiropas lietu komisijas vadītāju. Šī komisija vairāk nodarbojas nevis ar likumdošanu, bet ar plaša spektra Eiropas Savienības jautājumiem. Gandrīz katru nedēļu caurskatām un apstiprinām valdības pozīciju gaidāmajā Eiropas Savienības ministru sanāksmē, kas notiek Briselē: valdība šo nostāju izveido, un mūsu komisijas pienākums ir to apstiprināt, vienlaikus arī iepazīstoties ar visiem šiem jautājumiem. Jautājumu loks tiešām ir plašs, un arī tad, kad uz Briseli brauc Ministru prezidents, mums jāapstiprina Latvijas nostāja, ko viņš paudīs. Savā ziņā man tas ir kā straujš mācīšanās process, jo līdz šim nebiju saskāries, piemēram, ar lauksaimniecības vai veselības aprūpes jautājumiem.

Jūs 10. un 11. janvāri Briselē aizstāvēsit Latvijas zemnieku

intereses, jo tagad būsiet viņu lobījs.

Jā, bija ierosinājums, ka man, šīs komisijas vadītājam, vajadzētu braukt uz Briseli, lai tiktos gan ar Eiroparlamenta deputātiem, gan ar komisijas vadītāju un lobētu Latvijas lauksaimniecību Eiropā. Tiksimies arī ar Latvijas Eiroparlamenta deputāti Sandru Kalnieti, kas šajā jomā ir darījusi un dara ļoti daudz. Tiksimies arī ar Andri Piebalgu un ar vienīgo Latvijas žurnālisti, kas pastāvīgi strādā Briselē, Inu Straziņu, esmu sarunājis satikties un runāt par lauksaimniecības jautājumiem un Latvijas nostāju tajos arī ar ārzemju žurnālistiem. Mani pārsteidz tas, ka, kopš esam iestājušies Eiropas Savienībā, šis būs pirmais tāds brauciens no Saeimas deputātu puses. Ir jāsaprot, ka valdības un Saeimas deputātu viedoklis ir viens, bet Eiropas Savienībā var būt citi viedokļi, tāpēc ir svarīgi Latvijas nostāju paust Briselē. No dažiem Eiropas Savienības parlamentiem deputāti uz Briseli dodas gandrīz katru nedēļu, un viņi lielākoties runā tieši par jautājumiem, kas saistīti ar lauksaimniecību, jo ar 2014. gadu sāksies jauns posms Eiropas Savienības lauksaimniecības politikas nostādnes. Pašlaik šīs nostādnes top, tāpēc ir ļoti svarīgi informēt Briseli par mūsu nostāju un to aizstāvēt.

Vai jaunais uzdevums nav negaidīts? Jūs labi pārzināt jautājumus, kas saistīti ar aizsardzību un ārlietām, jo esat strādājis par karjēras diplomātu. Lauksaimniecība ir pavisam cita joma.

Jā, tā ir, bet tas ir interesanti, atbalsts mūsu lauksaimniekiem ir konkrēts jautājums, un man tas sniedz lielu gandarījumu. Tas nav jautājums par Eiropas un Krievijas attiecībām, tas ir jautājums, kas ļoti konkrēti skar Latvijas iedzīvotājus. Ja es, deputāts, tautas kalps, varu ko līdzēt, es ļoti priecājos par šādu iespēju. Runājot par darbu Saeimā, es gribētu komentēt kādu notikumu pēdējās nedēļas laikā. Saeimā man blakus sēdošais deputāts no *Visu Latviju!*/TB/LNNK Jānis Dombrova intervijā *Latvi-*

jas Avīzei bija sacījis, ka Lieģa kungs tikai spiež pogu un ka Saeima vispār strādā kā balsošanas mašīna. Es tam nepavisam nepiekrītu: jautājumā par budžetu bija vairāk nekā simt balsojumu, un varbūt kādu no balsojuma jautājumiem es nepārzinu detaļās, bet tas nenozīmē, ka nezinu *Vienotības* nostāju. Protams, es skatos uz frakcijas vadītāja rādīto kartīti, vai balsot par vai pret, jo daudzajos jautājumos kaut ko var sajaukt un nejauši nobalsot citādi. Tāpat gribu sacīt, ka visi balsojamie jautājumi tiek izdiskutēti komisijās un frakcijās, tāpēc nevaru piekrist arī apgalvojumam, ka visi jautājumi tiek pārrunāti un lēmumi pieņemti „kaut kur aizkulisēs”, bet Saeima darbojas kā balsošanas mašīna. Mani pārsteidz, ka deputāts savā intervijā tik ļoti ir izcēlis mūsu iso sarunu par vienu no balsojumiem, jo, manuprāt, svarīgākais tobrīd bija nodrošināt budžeta pieņemšanu 2011. gadam, un es balsoju tā, kā bijām lēmuši frakcijā. Jā, protams, pēc būtības piekritu, ka zemas PVN likmes saglabāšana latviešu oriģinālīteratūrai un preses izdevumiem būtu ļoti vēlama. Taču manā - politika ieskatā svarīgākais tobrīd bija nodrošināt budžeta pieņemšanu 2011. gadam. Es neņemšu ļaunā deputāta Dombrovas jaunības maksimālismu, taču publiska stāstīšana par privātām sarunām, lai celtu savu paša popularitāti, diemžēl nevaro Saeimas prestižu, bet tas būtu deputātu kopīgās intereses.

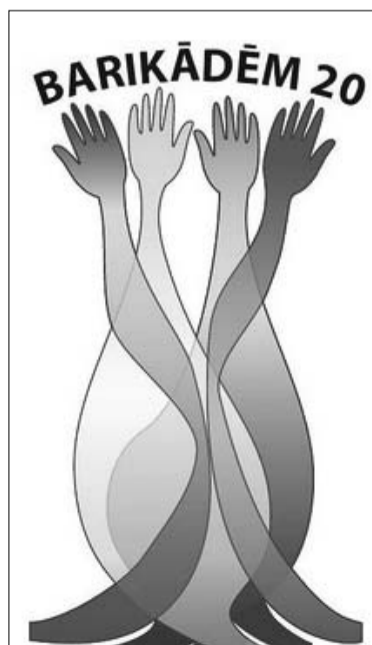
Atgriezoties pie darba Eiropas lietu komisijā – kas ir galvenais, kas jūsuprāt komisijai jāpaveic četrus gadus?

Esmu izvirzījis trīs prioritātes: lauksaimniecība, enerģētikas jautājumi un Eiropas strukturfundu jautājumi, jo Saeimai, manuprāt, ļoti būtisks darbs ir pārraudzīt, kā šie fondi tiek izmantoti.

Kā domājat, cik ilgi varētu nostrādāt Dombrovska valdībā?

Manuprāt, nav izslēgts, ka viņa valdība nostrādā visus četrus gadus.

Barikāžu atceres logo

Šogad par barikāžu 20. gadadienas atceres sarīkojumu logo izvēlēts 12 gadu vecās Vecumnieku mūzikas un mākslas skolas audzēknes Lauras Spurķes darbs. Mākslas skolu audzēkņu konkursā par šo logo iesūtīti 69 autoru 74 darbi, kurus izvērtēja 1991. gada barikāžu 20. gadadienas atceres sarīkojumu logo konkursa žūrija.

Konkursā piedalījās jaunieši no 6 līdz 14 gadu vecumam. Konkursu izsludināja, lai īstenotu sadarbību barikāžu 20. gadadienas sarīkojumu sagatavošanā. Aktīvākie bija audzēkņi no Berģu mūzikas un mākslas pamatskolas, Cēsu pilsētas mākslas skolas, Priekuļu vidusskolas, J. Soikāna Ludzas mākslas skolas, Līvānu novada Rudzātu vidusskolas un Vecumnieku mūzikas un mākslas skolas.

Ceļā uz Cēsīm

Pasaules latviešu ģimeņu saiets 3x3 Liepnā!

Laikā, kad Latviju klāj bieža sniega sega un var ļauties ziemas prieku burvībai, mēs bieži atmiņās kavējamies aizvadītās vasaras notikumos un arī plānojam nākamo vasaru. Jau vairākus gadu desmitus daudzu latviešu ģimeņu vasaras spilgtākie notikumi saistās ar 3x3 nometnēs piedzīvoto.

Netālu no Latvijas-Krievijas robežas Alūksnes novadā atrodas mežu ieskautā Liepna, kur 2011. gada vasarā no 17. līdz 24. jūlijam notiks Pasaules latviešu ģimeņu saiets "Trīsreiztrīs". Godpilnais pienākums to vadīt uzticēts mums, Aloidai un Viktoram Jurčenko.

Kad Liepnas ļaudīm jautā, kas raksturīgs Liepnai, ikkatrs teic, ka Liepnā visa esot pa trīs: trīs baznīcas, trīs kapsētas, trīs veikali un trīs skolas.

Liepnā gadsimtiem vienkopus dzīvojuši triju konfesiju - katoļu, luterāņu, pareizticīgo - pārstāvji. Latviešu un krievu tautības iedzīvotāju etnisko kultūru mijiedarbībā Liepnai kā robežpagastam ir raksturīgs spilgts nemateriālās kultūras mantojums. Šejieniēšiem ir ne tikai savdabīga valodas izloksne, bet arī daudzbalssīgā tradicionālā dziedāšana, pleskas, no paaudzes paaudzē mantotas mutvārdu liecības gan par šai pusē apraktu naudu un mantu, gan par vilkiem un lāčiem. Šos nostāstus Liepnas ļaudis atceras un stāsta tālāk. Arī spēle "Lapta" tiek spēlēta tāpat kā pirms 100 gadiem un senāk.

Dzīvojot nedēļu Liepnā, tuvāk iepazīsim šo savdabīgo vidi, tās ļaudis, pievērsīsimies tādām latviešiem gadu simtos svarīgām vērtībām, kas pēdējos gados ir būtiski apdraudētas, kā ģimene, zeme un darba tikums. Arī tautasdziesmās, raksturojot vērtības, pirmajā vietā tradicionāli arvien tiek izcelts darbs.

Liepnas internātpamatskola

Senie latvieši darbu saistīja ar kaut ko baltu, tīru, un viņu ieskatā katrs darbs bija jādara ar gaišām domām un baltām, vieglām rokām. Gadsimtiem darbs ir devis ne tikai izdzīvošanu - naudu, apģērbu, prasmes, gandarījumu, bet arī veidojis cilvēka raksturu. Tas licis cilvēkam būt patstāvīgam, uzņēmīgam, rūpīgam. Slavīnot darba tikumu, izjūtams darba un garīgi pilnvērtīgas dzīves savstarpējais kopsakars un saikne. Tāpēc Liepnā daudzinašim darba tikumu un darba darītājus.

Nedēļas garumā Liepnas internātpamatskola pārvērtīsies par vietu, kur kopā sanākt latviešiem no visas pasaules, lai būtu tuvāk dabai lauku vidē, dziedātu, dejotu, iemācītos kaut ko jaunu un piedzīvotu, ka būt latvietim ir prieks, lepnams un arī sava veida misija.

Skolā ir plašas mācību telpas, zāle un darbnīcas, kas tiks nodotas nometnieku rīcībā.

Katru dienu darbosies vairāki desmiti ieviržu gan pieaugušajiem, gan bērniem.

Bēbišu skoliņa pulcēs māmiņas un tēvus ar pavisam maziem bērniņiem (0-3g.v.), bet pusaudži

meklēs atbildes uz mūžīgi aktuālo jautājumu: "Vai viegli būt jaunam?" Notiks arī tradicionālās 3x3 ievirzes: ģimeņu seminārs, folkloras, literatūras un valodas, novada vēstures un politikas, veselības, psiholoģijas, vilku un vilceņu mācības u.c.

Prasmes varēs pilnveidot seno rotu, keramikas, bezstēļu aušanas, kokapstrādes, gleznošanas u.c. darbnīcās. Vēl varēs spēlēt teātri, mācīties skaisti iekārtot dārzu, sacerēt pasakas, gatavot latviskus ēdienus, orientēties apkārtne, spēlēt sporta spēles, apgūt pirts zinības, veidot animācijas filmu un darīt daudz ko citu atbilstīgi interesēm.

Ievirzes notiks trīs cēlienos - rīta, pēcpusdienas un pievakares. Ievirzes vadīs gan Latvijā un pasaulē pazīstami lektori, gan sava amata pratēji no dažādiem novadiem.

Vakara programmas būs domātas visai ģimenei. Kultūras programma tiek plānota plaša un daudzveidīga. Nu jau tradicionālajā Brīvā mikrofonā koncertā varēs uzstāties katrs, kuram būs ko dziedāt, spēlēt vai rādīt.

Nedēļas garumā tiksimies ar

Aloida un Viktors Jurčenko

interesantiem cilvēkiem. Vienu dienu pavadīsim istā lauku sētā. Izbaudīsim pirts rituālus.

Pirms došanās gulēt mazie bērni piedzīvos brīnumus pasaku zemē, bet lielākie varēs piedalīties vēlajā vakara programmā, lecot dančus vai dziedot.

Ja laika apstākļi būs labvēlīgi, interesenti varēs paraudzīties uz Liepnu no putna lidojuma.

Saieta dalībnieki tiks izmitināti internātpamatskolas viesnīcā, kas atrodas turpat skolas teritorijā. Istabas būs gan mazākām, gan arī lielākām iemītnieku skaitam. Ēdienreizēs pulcēsimies tai pašā ēkā, kur dzīvosim. Būs siltais ūdens, darbosies dušas. Par apmešanos ārpus internātpamatskolas viesnīcas

vienosimies individuāli.

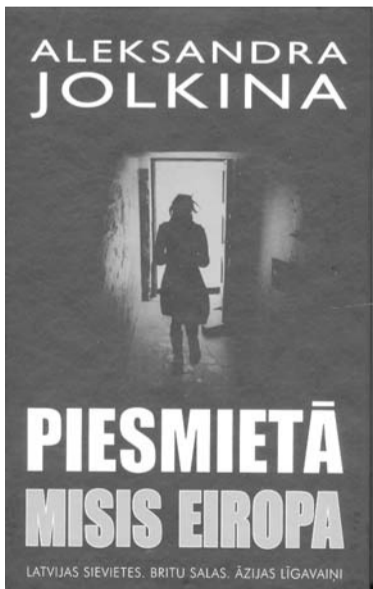
Informācija par nometnes dienaskārtību un programmu būs pieejama februārī.

Interesentus no Latvijas aicinu pieteikties ar vēstuli pa pastu - Zilupes ielā 36, Rēzeknē, LV-4601, vai ar e-pasta vēstuli aloida.j@inbox.lv.

Ārzemju latviešus lūdzam pieteikties pie koordinatora Arnolda Ruperta, liga3x3@iserv.net 2141 Brunsink N.E. Grand Rapids, MI 49503. USA. Tālrunis: (616)456-8023. Dalības maksa ir \$250,-USD personai (bērniem līdz 7 gadu vecumam pusceņa), bet nepārsniedzot \$625,-USD no kodolģimenes.

Aloida Jurčenko

Vai Latvijas sievietei ir jābūt lētai precei?

Bažas par Latvijas sieviešu iesaistīšanos fiktīvās laulībās Īrijā ar trešo valstu pavalstniekiem, legalizējot iespēju imigrantiem iegūt Eiropas Savienības tiesības, bija izteiktas jau 2006. gadā. Lai gan šie viltus darījumi ir gājuši plašumā, nav parādījusies, vismaz presē, neviena liecība, kā šīs akcijas notiek, kas tās veicina, kādas ir to sekas un vai sieviešu vervēšana

fiktīvām laulībām ir pielīdzināma cilvēku tirdzniecībai.

Šķiet, pirmos soļus šo jautājumu pētniecībā ir spērusi žurnāliste no Latvijas Aleksandra Jolkina, savus atklājumus publicējot grāmatā „Piesmieta mīsis Eiropā”. Par savu pieredzi pētniecības darbā Īrijā un iegūto informāciju, kas sakopota grāmatā, Aleksandra Jolkina sarunā ar Tomu Brici stāsta Rīgas Radio raidījumā *Latvijas sievietes ir lētākās līgavas fiktīvajos darījumos* (2010.12.11.).

Grāmatas autore stāsta, ka tālab, lai būtu iespējams ar līgavu vervētājiem uzņemt sakarus, viņa izveidojusi vairākus viltus profilus labi pazīstamajā portālā draugiem.lv un kādā citā portālā ievietojuši darba meklētāju sludinājumus angļu valodā. Īsā laikā sprīdi bijis iespējams uzņemt sakarus vairāk nekā ar desmit grupējumiem, kas nodarbojas ar līgavu vervēšanu fiktīvām laulībām. Laika gaitā atklāts lielāks skaits fiktīvo laulību organizētāju, starp kuriem jau notiek konkurence un blēdišanās. Žurnāliste uzzināja, ka līgavu vervētāji saņemot ap 4000 eiro, bet

naudas summa, ko saņem līgavas par laulībām, ir kritusies, un pašreiz tā ir ap 1000 eiro, ko izmaksā pa daļām. Līgumā paredzēta ceļa nauda, apmešanās līgavaiņa mājās un vēl kabatas nauda. Vislielākais pieprasījums esot pēc meitenēm no Latvijas, jo viņas esot lētākas nekā lietuvietes, polietes un citas ES jauno dalībvalstu pavalstnieces.

Atbildot uz jautājumu, kas sagaida meitenes pēc noslēgtām laulībām, grāmatas autore pastāsta par dažādām situācijām, ko uzzinājusi, intervējot savervētās līgavas. Labākā gadījumā meitenes pēc laulībām var iet savu ceļu, atrast darbu un uzsākt jaunas attiecības. Ir pat gadījumi, kad fiktīvās laulības pārtop par istām laulībām. Taču daudzi gadījumi ir bēdīgi, īpaši ja meitenes fiktīvās laulībās ir ievilinātas ar viltu. Viņas tiek ieslodzītas dzīvoklī un seksuāli izmantotas. Citās zemēs fiktīvo laulību organizēšanu pielīdzina cilvēku tirdzniecībai un to uzskata par kriminālnozieģumu, bet Īrijā tāda likuma nav. Šis likumdošanas trūkums apgrūtināta Latvijas policistu sadarbību

ar Īrijas policistiem.

Žurnālistes ieskatā šī problēma jārisina Eiropas Savienības dalībvalstu līmenī. Uzklusot Aleksandras Jolkinas atbildes uz Toma Briča jautājumiem, secināms, ka galvenā problēma, kāpēc sievietes piekrīt fiktīvām laulībām, ir bezdarbs, tā sekas - nabadzība un izglītības trūkums. Vairākus sieviešu, kas savervētas fiktīvām laulībām, ir apdivdesmit gadu vecas, ar bērnu, nāk no lauku rajoniem, kur nav iespējams atrast darbu vai arī darbs ir ar tik zemu atalgojumu, ka nav iespējams uzturēt ģimeni. Žurnāliste uzsvē, ka tendencei sevi pārdot ir divi galvenie iemesli - darba un izglītības trūkums. Viņa norāda, ka starp fiktīvo laulību līgavām nav sastapusi nevienu ar augstāko izglītību. Grāmatas publicēšanas nolūks ir akcentēt cēloņus, kas liek jauniem cilvēkiem braukt prom no dzimtenes, jo viņi nevar sev nodrošināt iztiku vai izglītību un dodas sevi pārdot, - tendence, kuŗa ir bīstama un kuŗai jārod risinājums. Otrs iemesls ir norādīt, ka fiktīvās laulības dod iespēju

imigrantiem legalizēties un iegūt ES pavalstnieka tiesības. Iegūtās tiesības pārvietoties Eiropas Savienības valstīs var kļūt saistītas ar terorismu.

Grāmatu izdevis apgāds *Zvaigzne ABC*. Žurnāliste pētījumu veikusi sadarbībā ar laikrakstu *The Irish Times* un ar Eiropas Pētnieciskās žurnālistikas fonda atbalstu.

Fiktīvo laulību skaitam pieaugot, pērnā gada beigās Īrijā partija FINE GAEL ierosinājusi ieviest jaunus tiesību aktus, kas ir stingrāki fiktīvo laulību novēršanai, padarot šīs laulības par noziedzīgu nodarījumu. Likuma projektā paredzēts, ka sodu saņems katrs, kas būs noslēdzis aprēķina laulību.

Vislielākais fiktīvo laulību skaits notiek Īrijā, Kiprā un Lielbritānijā. Pieaugošais to skaits pēdējā laikā jau ir saistījis vairāku preses izdevumu interesi, un arī BBC raidījumā jau ir minēta žurnālistes Aleksandras Jolkinas sniegtā informācija par Latvijā savervēto līgavu likteņiem.

Zigrīda Daškeviča

Kārļa Džillejas fonda prēmijas – 15. reizi

Ilgī koptā tradīcija kļuvisi par jubiliāri – pērnrudden konkursta žūrija (Māra Grudule, Maija Kalniņa, Maira Valtere, Līvija Volkova un Ilgonis Bērsons – vadītājs) izvērtēja augstskolu iesniegtos divpadsmit semestru, bakalaura un maģistra darbus, piešķirot pa prēmijai katrā grupā un papildus vēl trīs veicināšanas balvas.

Kā parasti, uzmanību saistīja pētniecības plašais loks un vairāku darbu zinātniskā gatavība.

Augstāko naudas balvu saņēma Rēzeknes augstskolas maģistrante **Sandra Ūdre** par darbu „Intelektuālitate latgaliešu oriģināldrāmaturģijā līdz 1940. ga-

dam” (vadītāja prof. J. Šuplinska). Autore apgūvusi visu materiālu, novērtējusi citu pētnieku darbu nepilnības, izveidojusi pilnīgu bibliografiju. Galvenais – Sandra strādās ar kādu lielāku projektu.

Bakalauru grupā atzinību izpelnījās Latvijas Universitātes bakalaures **Sanitas Briezkalnes** darbs „K. G. Zalcmanis un latviešu literatūra 18. un 19. gs. mijā: reliģisko motīvu transformācijas” (darba vadītājs lektors Pauls Daija, kas savulaik saņēmis Džillejas prēmiju). Īsti zinātnisks pētījums.

Latvijas Kultūras akadēmijas studentei **Kristīnei Freibergai**

piešķirta prēmija par darbu „Svešais teksts Anšlava Eglīša īsprozā līdz 1944. gadam” (zinātniskais vadītājs prof. Raimonds Briedis). Viens no Anšlava Eglīša stila paņēmieniem skatīts plašā kontekstā, meklēti intertekstu avoti.

Dedzīgas un lietīškas pārrunas notika par LU maģistrantes **Zitas Kārklas** darbu „Sieviete jaunākajā latviešu īsprozā. 2004. gads – ģinokritikas un nacionālās kultūridentitātes aspektā” (zin. vad. prof. Ausma Cimdiņa). Nopelnīta veicināšanas balva.

Apbrīnojama ir cītība, ar kādu **Aija Andžāne-Lūse** (LKA) jau ilgāku laiku studē Kārļa Krūzas

dienasgrāmatas, kā tajās pausts laiks un telpa (zin. vad. prof. R. Briedis). Arī veicināšanas balva.

Prēmiju pasniegšana notika J. Akuratera mūzejā, piedaloties arī zinātniekiem Rutai Cimdiņai (direktore), Ievai Kalniņai, Inārai Klekerei, Raimondam Briedim, Paulim Daijam. Ievadvārdos jauniešiem pastāstīju par Kārļa Džillejas daudzveidīgo zinātnisko un radošo darbību, par to, ka viņš lietojis gandrīz divdesmit pseudonīmus. Jau agrāk esmu izteicies, ka nākamā rudenī mums vajadzētu izdot grāmatu par Džilleju. Daudz kas atkarīgs arī no fonda līdzekļiem, kas atrodas dāsnās

rokās, Kārļa Džillejas meitas Ilzes Zīvertes pārziņā. Rakstniecības un teātra mūzejā literāru materiālu ir daudz, to vidū neizdots atmiņu manuskripts „Anno 1934”, kurā stāstīts par sociāldemokrata dzīvi nometnē Liepājā pēc 15. maija apvērsuma.

Šogad Ilze Zīverte nevarēja atbraukt no Zviedrijas un paspīst roku laureātiem.

Sūtām viņai siltus pateicības vārdus.

Ilgonis Bērsons,
Kārļa Džillejas fonda
priekšsēdis

Viņš atvēra cilvēkiem acis

Par Gada Eiropas cilvēku Latvijā atzīst Ilmāru Poikānu jeb Neo

Balsošana par Gada Eiropas cilvēku tika rīkota jau trīspadsmito reizi. Tās mērķis ir godināt cilvēku, kurš, pēc sabiedrības domām, ar saviem darbiem aizvadītajā gadā visvairāk ir veicinājis Latvijas integrāciju Eiropā un Eiropas integrāciju Latvijā.

Kopumā 2010. gada Eiropas cilvēka Latvijā titulam bija izvirzīti vairāk nekā 45 kandidāti.

Sabiedriskā balsojumā par 2010. gada Eiropas cilvēku Latvijā kļuvis Latvijas Universitātes Matēmatikas un informātikas institūta Mākslīgā intelekta laboratorijas pētnieks Ilmārs Poikāns. Viņš kļuva pazīstams kā Valsts ieņēmumu dienesta (VID) Elektroniskās deklarēšanas sistēmas (EDS) datu ieguvējs Neo. Balsojumu organizēja Eiropas Kustība Latvijā.

Politologa Ivara Ijaba ieskatā sabiedrības atbalsts Poikānam atzīstams par loģisku: “Mums var patikt vai nepatikt viņa rīcība, bet ar to ir jāreķinās. Ilmārs Poikāns ar savu darbību atklājis dažādus politikas vājos punktus un devis aizsākumu plašai diskusijai par Latvijas un Eiropas demokrātijas vēlamu attīstību nākotnē.”

Savukārt LTV žurnāliste Ilze Nagla, lieciniece pret Poikānu ierosinātajā krimināllietā, par balsojumu saka: “Prieks, ka šogad balsu vairākumu guvis cilvēks, kas nav amatpersona. Ilmārs Poikāns pierādīja, cik daudz viens cilvēks Latvijā var mainīt. Viņa drosmē un nesavtība ir īpašības, pēc kurām sabiedrībā ilgojamies, viņš parādīja, ka varam izdarīt vairāk

Ilmārs Poikāns

nekā tikai kurnēt savā virtuvē. Neatkarīgi no rīcības juridiskās puses tā noteikti lika mums ikvienam aizdomāties par mūsu katra personisko drosmi.”

Eiropas Kustība Latvijā informē, ka balsotāji, izvirzot Poikānu 2010. gada Eiropas cilvēka Lat-

vijā titulam, rakstījuši:

*Balsoju par viņu, jo viņš ir uzdrīkstējies aizstāvēt demokrātiskas un eiropiskas vērtības Latvijas sabiedrībā.

* Ilmārs Poikāns bija pirmais, kas aizsāka aktīvo sabiedrības cīņu par atklātību un caurspīdi-

gumu, pat krietni pirms skaļām WikiLeaks rosībām.

* Līdz ar mūsu Neo darbību Latvijas vārds pozitīvi izskanēja Eiropā un pasaulē, kad citādi visu laiku tika ziņots vienīgi par Latvijas krīzi ekonomikā.

* Viņš atvēra cilvēkiem acis un lika aizdomāties par demokrātiskām vērtībām Latvijā, Eiropā un pasaulē.

*Viņa uzdrīkstēšanās saukt lietas īstajos vārdos un darbs sabiedrības informēšanas jomā ir patiesas cieņas un atzinības vērti. Viņš praksē ir parādījis nepieciešamību Latvijā tiekties pēc nozīmīgām Eiropas un pasaules vērtībām - informētas un zinīgas sabiedrības.

* Ilmārs Poikāns ar savu eiropisko stāju ir iedvesmojis Latvijas sabiedrību.

PĀRBAUDES GADS LATVIJAS EKONOMIKAI

Gadu mijā ministriju pārstāvji, ekonomisti, žurnālisti sakopo tautsaimniecības rezultātus un ieskicē nākamā gada tendences. Latvijas ekonomikas ministrs Artis Kampars norāda, ka krīzes situācija ir iespēja „sakārtoties” visās jomās - valsts pārvaldē, izglītībā, veselības aprūpē un uzņēmējdarbībā. „Visi attīstībā vienmēr sākas no grūtībām, un mēs taču arī tagad nedzīvojam badā,” atgādina politiķis. Aizgājušā gada dati liecina, ka no visām Eiropas Savienības valstīm bezdarba līmenis Latvijā bijis otrs lielākais – 19,4% un tikai Spānijā tas bijis lielāks – 20,2%. Trūcīgo iedzīvotāju statuss piešķirts 153 005 personām jeb 6,83% no Latvijas iedzīvotāju skaita.

Latvijas Darba devēju konfederācijas pārstāve **Elīna Egle** prognozē, ka 2011. gads Latvijas ražotājiem būs patriotisma pārbaudes gads, bet ārvalstu un vietējiem investoriem ilgtspējīgas domāšanas eksāmens, ievērojot kārtējo Latvijas uzņēmējdarbības vides konkurētspējas kritumu attiecībā kaut vai

pret pārējām Baltijas valstīm. **Nordea** bankas ekonomista **Andra Strazda** ieskatā turpināsies pakāpeniska tautsaimniecības atlabšana, to virzīs eksports un investīcijas, nedaudz arī pieaugošs mājsaimniecību patēriņš. Tomēr joprojām augsts būs bezdarbs, kas kļūs par iesīkstējušu problēmu, jo nav politikas instrumentu, kas būtu vērsti uz tā risināšanu. Par zināmu optimismu liecina fakts, ka Latvijā novembrī salīdzinājumā ar šo pašu mēnesi 2009. gadā bijis otrs spraigākais mazumtirdzniecības pieaugums Eiropas Savienībā.

Ekonomikas speciālists Pēteris Strautiņš uzsvē, ka aizvadītajā gadā apstrādes rūpniecība augusi par 13,8%. 2011. gadā izaugsme būs nedaudz mazāka, taču arī pārsniegs 10% atzīmi. Lēnāka izaugsme nākamgad būs kokapstrādē, bet metalapstrādē un mašīnbūvē augs līdzīgā tempā kā šogad, vairāk nekā par 20%.

Nepieciešamos līdzekļus bezdarba samazināšanai, veselības aprūpes un sociālajiem projektiem novirzīt traucē vienošanās ar starptautiskajiem aizdevējiem. Aizdevēji, piemēram, iebilst pret minimālās algas paaugstināšanu no 180 uz 200 latiem mēnesī.

Tāpat aizdevēji tikai par daļēji ilgtspējīgiem pasākumiem atzinuši valdības plānoto subsīdiju samazinājumu ceļu uzturēšanai, ģimenes valsts pabalsta samazināšanu, samazinājumu veselības jomā utt. Šinī sakarā ar interesantu paziņojumu klajā nācis finanču ministrs Andris Vilks. Latvijas ekonomikas attīstības prognoze nākamajam gadam ir konservatīva, un tā tiekot saskaņota ar starptautiskajiem aizdevējiem, kas negrib atzīt, ka Latvijas ekonomika atgūstas straujāk. Kā zināms, starptautisko aizdevēju ieskatā nākamgad Eiropā vēl būs lielas problēmas un Latvijai iekšējais kopprodukts vairāk par 3,3% neaugs. 2011. gadā procentu maksājumi par starptautiskā aizņēmuma aizdevumiem plānoti „apmēram” 90 miljonu latu apmērā. Jau šī gada janvārī jāsamaksā 26,4 miljoni latu Eiropas Komisijai, 2,6 miljoni latu Pasaules Bankai, savukārt februārī 5,6 miljoni latu Starptautiskajam Valūtas fondam. Nav noslēpums ka Latvija var dabūt vēl aizņēmumu no starptautiskajiem aizdevējiem, un patlaban tiek plānots, ka aizņemties varētu 700 miljonus eiro. Kopumā Latvija jau ir

aizņēmusies 3,6 miljardus eiro (2,52 miljardus latu).

Lai kādas būtu prognozes, 2011. gads neapšaubāmi būs maksātspējas procesu un iedzīvotāju izceļošanas gads. Jau 2010. gadā pasludināto bankrota procesu skaits sasniedza gandrīz 3000, vairākums bankrotējušo uzņēmumu ir no nekustamo īpašumu vai būvniecības jomas. Eksperti ir vienprātīgi, ka šogad pieaugs privātie bankrota pieteikumi; to veicinās mainīta likumdošana. Informācijas uzņēmuma *Lursoft* pārstāvis Ainars Brūvelis domā, ka maksātspējas procesi Latvijā parāda politiķu nespēju, sākoties krīzei pasaulē, ar pazeminātu nodokļu likmēm un citiem instrumentiem veicināt vietējo ražotāju eksportspējīgās nozares. Protams, vainojama arī uzņēmēju neprasme sabalansēt savus biznesus un savlaikus veidot uzkrājumus.

Sakopot pilnvērtīgu informāciju par izbraukušo skaitu joprojām nav iespējams. Daudzi iedzīvotāji no Latvijas aizbrauc, nedevuši par to nekādas ziņas, tāpēc pašmāju oficiālā statistika ir nepilnīga. Aptuvenās aplēses vēsti, ka Latvijas viesstrādnieku skaits Īrijā un Lielbritānijā ko-

pumā varētu tuvojies 100 000 cilvēku. Lielbritānijas Iekšlietu ministrijas dati liecina, ka aizgājušā gada pirmajos deviņos mēnešos strādājošo reģistrā pieteikušies 13 400 Latvijas valsts piederīgie. 2011. gadā tiks atvērts Vācijas darba tirgus, un tas veicinās Latvijas iedzīvotāju, kā arī pašreiz citās valstīs strādājošo pārcelšanos uz Vāciju.

Abi rādītāji – migrācija, kā arī mirstības un dzimstības attiecība – jau gandrīz 20 gadus Latvijā ir negatīvi. Demogrāfs Ilmārs Mežs pieļauj, ka no 2020. līdz 2030. gadam Latvijā ieradīsies ap 100 000 imigrantu jeb 10 000 ik gadu. Protams, uz ārvalstīm izbraukušo Latvijas Republikas iedzīvotāju skaits ir pietiekams, lai ekonomikas atplaukuma gadījumā segtu darbaspēka pieprasījumu. Taču cik daudzi no ekonomiskajiem emigrantiem patiešām atgriezīsies? „Nevar runāt par latviešu imigrantu atgriešanos mājās, kamēr atšķirība dzīves līmenī starp veco un jauno Eiropu ir tik acīm redzama, norāda *Sunday Times* ekonomikas nodaļas redaktors Deivids Smits. Šī plaīsa jānoārda mums pašiem.

Dainis Mjartāns

LATVIEŠI AUSTRĀLIJĀ

TRIMDA UN TĒVZEME

Aizvadītā gada nogalē no 25. līdz 31. decembrim Melburnā notika Austrālijas latviešu 53. Kultūras dienas. Šogad svētku patroneses pienākumus bija uzņēmusies bijusī Latvijas Valsts prezidente Vaira Vīķe-Freiberga. Publicējam VALDĀS LIEPIŅAS rakstu par spilgtākajiem iespaidiem Kultūras dienās.

Austrālijas latviešu 53. Kultūras dienu lielākais pārstiegums un lielākā uzdrošināšanās bija teātra izrāde.

Izrādes darbība risinās Austrālijas ziemeļos un Vācijas „dīpišu” nometnēs 1948. un 1947. gadā – vēl labu laiku pirms pirmajām Kultūras dienām Austrālijā 1951. gadā.

Latviešu drāmaturģijā ir vairāki darbi, kas ataino dzīvi Vācijas nometnēs. No atšķirīgiem skatpunktiem un izmantojot dažādus žanrus. Visspilgtākie ir Mārtiņa Zīverta kamerlugas „Kāds, kuŗa nav” un „Cenzūra” un Alberta Legzdīņa/Andŗa Rītmaņa dziesmu spēle „Eslingena”.

Jāņa Baloŗa divcēlienu lugas „Trimda un tēvzeme” pamatā ir viņa angļu valodā sarakstītā „Spoku” trioloģija, 53. Kultūras dienām pārstrādājot pirmo un pēdējo lugu – „Pārāk jauns spokiem” (*Too Young for Ghosts*; tulkojis Māris Grīnbergs) un „Mana tēva tēvs” (*My Father's Father*; tulkojusi Anita Apele). Pārstrādātā luga pievērŗas jaunai latvieŗu trimdinieku un īpaŗi kādas ģimenes likteņiem Vācijas nometnē, Austrālijā un pēcāk, apciemojot Latviju pēc 45 gadu prombūtnes. Lugas darbība notiek angļu un latvieŗu valodā. Latvieŗu valodas nepratējiem bija pieejams izrādes darbības apraksts angļu valodā. No sava blakussēdētāja uzzināju, ka tas esot ļoti palīdzējis.

Interesanti bija ieklausīties spraiģajās pēcizrādes diskusijās. No viena skatītāja dzirdams saŗutums par nometnes dzīves attēlojumu, no otra: „Jā, tā tieŗam bija! Precīzi atainots.” Katram sava pieredze. Austrālijas skatos rodas jautājums par angļu valodas teksto lietoto valodu – pirms seŗdesmit gadiem lamāŗšanās bija cita. Iespējams, ka izmantots skarbāks valodas reģistrs, lai mūsdienā skatītājam valoda ŗķistu tikpat skarba kā tajā laikā.

Autors stāsta, ka „abas lugas domātas iestudēŗšanai kopā; tās paceŗ un pārsprīeŗ jautājumus par to - kur ir mājas?”. Balodim svarīgi ir iztīrīt jautājumu par identitāti, par upuriem un piepūli, ko prasa piespiestā pārvietoŗšanās uz vietu, kas ar laiku kŗūst pazīstamāka par savām sākotnējam mājam. Taŗu – vai ŗie cilvēki vispār kaut kur pieder? Sāpīga un interesanta ir izrādes priekŗpēdējā aina, kad Ilzes un Kārŗa ģimene – Austrālijas un Latvijas „puses” – cits caur citu izsaka savus jautājumus un sāpi. Lai gan izrādē galvenokārt aplūkot trimdinieku pārdzīvojumi, Balodis vēŗti arī par traģēdiju, kas skāŗusi tautu tēvzemē, kur tā ilgus gadus cietusi okupācijas

Pēc izrādes

spaidos. Liela trimdinieku sāpe ir par identitātes upurēŗšanu, bet Latvijas radiem svarīga ir savas zemes/māju saikne ar kultūru, valodu un izdzīvoŗšanu.

Jānis Balodis sava personāŗa problēmas, attīŗtību un attiecības nerisina hronoloģiskā secībā. Pimajā cēlienā mēs strauji un nemitīgi pārvietojamies starp nometnēm Ziemeŗkvīnslandē

Reŗisore ŗim cēlienam ir autora meita Bridŗeta Balode (*Bridget Balodis*). Lai gan tēŗpi ir laikmetam atbilstīgi, aktieŗu grimis un skatuves dekorācijas ir neuzbāŗzīgas un neitrālas. Izrādes galvenā butaforija bija gaŗa balta siena ar durvīm – tā reizumis bija skārda siena, citkārt Kvīnslandes mājas siena, arī Latvijas dārza nodalījums. Uz ŗis baltās virsmas

Skats no izrādes

1948. gadā un ŗtutgartē 1947. gadā, sākot uzspiesto jaunās dzīves cēlienu. Neziņa, sāpes, pazuduŗi un apmaldījuŗies likteņi. Otrais cēliens risinās apmēram 45 gadus vēlāk (Ziemeŗkvīnslandē 1992. gadā un Latvijā 1993. gadā) – nu jau ceŗš atpakaŗ uz dzimteni ir atvērŗies, un Kāŗlis un Ilze apciemo Latviju kopā ar savu Austrālijā dzimuoŗo delu Armandu. Pagātnes spoki rēģojas. Rodas iespāids, ka Kāŗlis, Ilze un Edvards nekad nav ieŗutuŗies Austrālijas vidē, nav īsti iedzinuŗi saknes jaunajā zemē. Viņi kŗūvuŗi par pasaules kļaidoņiem – dvēseliskiem, nevis fiziskiem kļaidoņiem. Dzīves apstākŗi ir radijuŗi divas „mājas”, bet brīŗiem - nevienu...

Izrādē piedalās dažādu paaudŗu aktieŗi. Pirmajā cēlienā pārsvarā redzami treŗŗas trimdas paaudzes aktieŗi, bet otrajā – otrās paaudzes. Jaunāko aktieŗu uzdevums, ŗķiet, ir bijis sareŗģīts, jo viņiem ir uzdots tēlot laiku un pieredzi, kas ir pavisam sveŗŗ – taŗu viņi noteikti par to ir dzirdējuŗi no saviem vecvecākiem.

varējam skatīt vairākus Imanta Tillera mākslas darbus un fotogrāfijas. Īpaŗi iespāidīgas bija otrā cēliena sākumā izmantotās Austrālijai raksturīģas tuksneŗa un zilo debesu krāŗas, kas atŗķīrās no pirmā cēliena tumŗajiem toņiem. Aktieŗiem nebija grimas.

Edvarda (Daris Leitmanis) sieva Ruta (Gita Meiere-Nestecka) domājuŗi, ka virs ir kaŗā kritis, bet izrādās, ka abi ar Kārŗi (Ingus Purēns) kopā bijuŗi amerikāņu gūŗtā. Nu Edvards atŗieŗŗas no miruŗiem, bet viena viņa ķermeņa puse (ieskaitot seŗu) ir smāģi ievainota. Edvarda ķermeņis, tāpat kā viņa dzīve un dvēsele, ir sadalīta divās daŗās – pagātnē un nākotnē. Daris Leitmanis ievainojumu attēlo, tikai kautŗīgi novērŗot skarto seŗas pusi no sievas vai arī stīvi pieturot roku pie sāniem. Lielisks risinājums. Secinu, ka Edvarda daudz lietotais, bet 1947.gadā vēl sveŗŗais izteiciens, „OK” iemantots amerikāņu gūŗtā. Ruta starplaikā ir iemīŗusies Leonīdā (Aleksandrs Leitmanis), un Austrālijā viņi kopā aizbēģ, maldās – un pazūd. Uz

visiem laikiem. Tikai Ruta atkal un atkal atŗieŗŗas Edvarda (veco Edvardu tēlo Andŗis Klauss) atmiņās.

Spekulants ir spilgts nometnes dzīves tēls, ko drāmatīķi labprāt izmanto savos darbos. Ingusa Purēna tēlotais Kāŗlis ir smalks spekulants, t.s. ŗvīts, kas sevi jau iedomāŗas par biznesmenu. Ilzes (Klāra Brūvere) un Kārŗa dzīves ceŗi cieŗi savijas, un viņi kŗūst par lugas galvenajiem varoņiem. Pilnasinīģis, skatuviski brīvs ir Matīsa Kaziņa Otto, kas kopā ar Lidiju (Astrīda Ābele) trimdas dzīvi pieņem kā jaunu piedzīvojumu. Lūkass Strautiņŗ G.I.Sema un Kvīnslandes saimnieka Bērka lomā ir elastīģis un pāŗliecina. Ivara Neiburga G.I. Dŗo lomā izceŗ nesapraŗanos starp latvieŗiem un amerikāņiem, kuŗu ieskatā „dīpiŗiem” ir jābūt viņiem pateicīgiem. Kā stāsta pats aktieris Roberts Brenners –Dr. Makveida loma ir vienīģā viņa tēlotā loma latvieŗu teātrī, kur viņam nācies runāt tikai angŗiski! Brenners ŗajā lomā ir spilgta, pāŗliecinoŗa un vienkārŗa, sirsnīga dvēsele, kas otrā cēlienā palīdz Edvardam doties savā izraudzītajā ceŗā uz mūŗa mājam.

Otrā cēlienā ar virsrakstu „Tēvzeme” lomas tēlo jau vairāķ pieredŗējuŗi trimdas aktieŗu paaudze. Pirmajā cēlienā mēs piedzīvojam virkni notikumu, maldīŗanos pa Vācijas, Austrālijas un dzīves ceŗiem, bet ŗajā cēlienā autora Jāņa Baloŗa reŗijā sastopamies ar lielāku psiholoģisku sprīedzi. Skan Dziesmu svētkiem raksturīģie zvāniņi, kas daudziem skatītājiem varētu arī saistīties ar Juŗa Podnieka filmu „Krustceles” – zvāniņu ŗķindai ir nolemtības skaņa. Skumjas, ēteriskums, posms starp dzīvi un mūŗību. Skan ŗāviens. Noŗauj tēvu. Esam lidostā un emociju virpulī. Ilze (Ina Ansona) pāŗmet Kārŗim (Ēro Pūpēdis) 40 gadu ilgumā dzerto asaru alu. Dēls Armands (Edģars Vēģners) mēģina izprast kopā ar vecāķiem veikto ceŗojumu, – diemŗēl viņŗ prot tikai daŗus vārdus latviski, un viņa prātoŗana notiek angļu mēlē. Armandam vēl prātoŗot, atskan zvāniņi, gaŗām paiet miruŗi Ruta, un Ilzei ir auksti.

Esam Edvarda (Andŗis Klauss)

māŗas Austrālijā pirms viņa nāves, kad viņŗ nolasa savu testamentu. Izrādās, viens noteikums ir Kārŗa, Ilzes un Armanda tēvzemes apciemojums – tādēģādi, saka Edvards, Armands redŗēŗot, kādi patiesībā ir viņa vecāķi. Lai gan ŗāds noteikums izraisa Ilzes saŗutumu, visi trīs aizbrauc. Gan būdams smāģis, tēvzemes apciemojums tomēr tuvina tēvu un delu. Pūpēdis, Vēģners, Klauss un Ansona pāŗliecinoŗi un mēŗķtiecīgi risina sareŗģītas personiskas un iekŗŗēģas attiecības.

Atŗieŗŗies tēvzemē nenozīmē tikai risināt jautājumu par savu piederību kādai valstij, tautai, zemei. Atŗieŗŗšanās daudzkārt izraisa arī jautājumu par zemes piederību cilvēkam. Cik daudz nav to ģimeņu, kas nonākuŗas naidā pēc netaisnīga vai vienpusīga risinājuma. Arī Kārŗa dviņu māŗai Martai (Judīte ŗmita) un māŗīcai Anitai (Kristīne Saulīte) ir līdzīga situācija. Māŗica ir izdarīģāka, bet Marta vēlētos nodroŗināt nākotni savam dēlam Pēterim (Pēteris Saulītis), kas laikam gan nav no izdarīģākajiem latvieŗu vīrieŗiem. Neiztieķ arī bez ciemiņu daliŗanas un iespēģamas sanaidoŗšanās, kad Kārŗa radi un Ilzes radi – māŗa Olga (Māra Kaziņa) un brālis Alfrēds (Imants Lēmanis) – grib Austrālijas ciemiņus uzņemt katrs savā māŗā. Uz saspringtā emocionālā un pārdzīvojumu pilnā fona ŗie pazīstamie sadzīviskie elementi sniedz skatītājam iespēju pasmieties. Latvijas radu raksturīģa sirsnība 1990. gadu sākumā, vēlēŗšanās uzzināt visu par savu radinieku dzīvi - parādot arī savu ikdienu – ir veiksmīgi attēlota aktieŗu spēlē. Netrūkst arī salīdzinājumu, savstarpēģas neizpratnes un sāpju. „Kādēŗ aizbēģi?”

Izrāde un luga ir pārdomu, piedzīvojumu un emociju piesātināta. Tās ir Jāņa Baloŗa mēģinājums viena cilvēka pieredzes ietvaros izprast latvieŗu trimdinieka dvēseli un identitāti. Pēc izrādes skāņģa daudz pārrunu, pārdomu, pāŗmetumu un cildinājumu. Tātad luga ir iedarbojusies – tā lieķ domāt un mēģināt izprast.

Lugā risināti jautājumi, kuŗiem ir laiks nonākt uz Latvijas teātru skatuves. Kur ir mājas? Vai vispār ir mājas? Vai var būt vairāķas?

BEIDZOT ATZĪST GULAGU

Los Angeles Times (09.12.10) stāstīts par režisora Pitera Veira (*Peter Weir*) nupat klajā laisto filmu *Atpakaļceļš* (*The Way Back*). Filmas pirmizrāde Londonā, Anglijā, notika otros Ziemsvētkos. Tā ir pirmā *National Geographic* ražota mākslas filma.

Filmas tema ir septiņu cilvēku izbēgšana no *gulaga*, tikai pēc izbēgšanas *gulags* vairs netiek pieminēts, pārējā filma ir par cilvēka izturību, pārvarot grūtības ceļā uz brīvību Indijā. No filmas skatītāji neuzzina, kā bēdzēji kļuvuši par cietumniekiem, skaidrs ir tikai tas, ka šie septiņi līdzinās vairāku tautību savienībai – poļu kapteinis, ko nodevusi sieva, lai pati izglābtos, vēl divi poļi, viens latvietis, viens no Dienvidslāvijas un amerikāņu inženieris, kuŗš meklējis darbu Krievijā depresijas gados, un viens vienīgs krievs, noziedznieks, kuŗa egoismu savaldījuši tikai viņa vēlēšanās izdzīvot.

Sunday Times pauz neticību, ka vispār kāds varējis izbēgt no *gulaga*, un piebilst, ka 6000 citām samocītām dvēselēm padomju soda nometnēs, no kuŗām trīs simt atradās aiz ziemeļu polārā loka Krievijas austrumos, izbēgšana nebija iedomājama. Vairākos rakstos filma salīdzināta ar Slavomira Raviča grāmatu „Garais ceļš” (*The Long Walk*), kuŗa autors kopā ar sešiem citiem

(četri no tiem ceļā nomirst) izbēg no padomju *gulaga* un, lai tiktu brīvībā, veic gaŗo, grūto ceļu cauri Āzijai, pāri Himalaju kalniem, līdz sasniedz Indiju. Bet arī šis stāsts neesot paties. Nesen Linda Villisa (*Willis*), amerikāņu pētniece, pārliecinājusies, ka Raviča grāmata neatbilst patiesībai. Nākusi klajā kā paties stāsts, grāmata tūdaļ kļuva par sensāciju. Kopš tā laika tā tulkota 30 valodās un pārdoti pusmiljons eksemplāru. Ravičs pēc kaŗa pārcēlās uz pastāvīgu dzīvi Anglijā. Viņš miris 2004.gadā.

Režisors P. Veirs Raviča grāmatu pirmo reizi lasījis tikai 2007. gadā, un tā, liekas, rosinājusi ideju filmai. Jaunībā P. Veirs lasījis arī A.Solžeņicina grāmatas par *gulagu*. Solžeņicina izraidīšanai no Padomju Savienības 1975. gadā bijusi liela loma rietumnieku izpratnē par barbarismu, kāds valdījis padomju soda nometnēs. *Sunday Times* saviem lasītājiem paskaidro (latvieši to visu jau sen zina), ka Staļina režīma laikā (1922-1953) 18 milj. cilvēku gājuši cauri *gulaga* sistēmai. Nometnes bijušas izkaisītas pa visu Krieviju, tālās, grūti sasniedzamās vietās. Pat aptuveni rēķinot, 3milj. neizdzīvoja, daudzi nomira lopu vagonos vai piespiedu pārgājienos, lai nonāktu *gulagā*. Kaut gan pēc Staļina nāves *gulagu* likvidēja, dažas soda nometnes tomēr pali-

ka līdz Padomju Savienības sabrukuma dienai.

Vēsturniece Anna Aplbauma (*Anne Applebaum*), kas P. Veiram palīdzējusi, stāsta, ka *gulaga* nometnes J. Staļins dibinājis, lai stiprinātu Padomju ekonomiju. Pretēji Hitlera iznīcināšanas mašīnai padomju struktūra tāda nekad nav bijusi. *Gulags* bija chaotiska organizācija, kas atstājusi maz fotografisku pierādījumu, kuŗu arhīvi daļēji atvērti tikai nesen. Rietumiem joprojām ir vainas izjūta, ieilgusi nepatika atzities kaŗalaika sadarbībā starp ASV, Angliju un *Uncle Jo* (Padomju Savienību). Nav patikami teikt, ka vienu genocīda rīkotāju diktatoru mēs esam iznīcinājuši ar otra tāda paša palīdzību, saka Apfelbauma. Nebija patikami nosodīt Padomju Savienību tādiem pašiem vārdiem, kādus lietoja pret nacismu. Padomju holokausts vēl gaida savu „Šindlera sarakstu” (*Schindler's List*), lai gan kultūras pasaule jau ir sākusi apvienot faktus par to, ka Hitlers un Staļins pastrādājuši tos pašus noziegumus tajās pašās vietās un bieži ar tiem pašiem cilvēkiem: poļiem, ukraiņiem, baltiešiem u.c. Šis fakts vēl nav sasniedzis populāro kultūru, bet Apfelbauma cer, ka P. Veira filma palīdzēs to izdarīt.

Domājot par P. Veira drosmīgo, bet kļūdaino filmu *Atpakaļ-*

ceļš, angļu vēsturnieks Orlando Figes jautā, kāpēc režisoriem pagājis tik ilgs laiks, pirms viņi atzinuši *gulagu*. Figes domā, ka filma *Atpakaļceļš* ir pirmā lielā filma par *gulagu*. Holivuda ražojusi neskaitāmās filmas par holokaustu, bet trūkst filmu par *gulagu*. Figes jautā - kāpēc pagājis tik ilgs laiks, pirms režisori dramatisē stāstus par Staļina ieslodzītajiem? Vēsturnieka ieskatā ir trīs iemesli: pirmais – trūkst stāstu, otrs – trūkst liecinieku; trešais – trūkst empatijas pret cilvēkiem, kuŗi ir *citādi nekā mēs*.

Par *gulagu* nav nevienas cilvēciskas drāmas, kas varētu līdzināties *Schindler's List*. Cilvēkus tā ir pārņēmusi Aušvicas (*Auschwitz*) stāsti – kad civilizācija noslīdējusi līdz elles padibenēm – un tā saistījusi cilvēku fantāziju, ka viņi nespēj no tā atkristies, saka Figes. Viņa ieskatā *gulaga* stāsti ir daudz vienkāršāki, ne tik iznīcinoši un daudz vienmuļāki nekā *Auschwitz* stāsti. Vēsturnieks noteikti nav lasījis Rūtiņas U. grāmatu *Vēl tā gribējās dzīvot*. Nepiekrītu, ka tā ir gaŗlaicīga. Figes domā, ka A. Solžeņicina grāmata *Viena diena Ivana Denisoviča dzīvē* un filma par to ir līdz šim labākā filma par *gulagu*.

Runājot par lieciniekiem, Figes uzsver, ka tie, kas pārdzīvojuši holokaustu, dzīvoja Rietumei-

ropā, ir izglītoti cilvēki. Mazāk dzird par tiem žīdiem no Polijas un Padomju Savienības, kas pēc 1945. gada palika aiz dzelzs priekšskara. *Gulaga* pārdzīvotāji bija slēpti mūsu skatienam - tie bija vienkārši krievu zemnieki, kuŗi, atgriezušies no *gulaga*, dzīvoja klusi, daudzi bija salauzti un apklusināti. Vēsturnieks laikam piemirsis, ka *gulagā* nonāca arī citi, ne tikai neizglītoti krievu zemnieki. Vai tad visi tie, kas nonāca *gulagā* no Baltijas valstīm, bija neizglītoti? Vai kāds par šiem salauztajiem cilvēkiem interesēsies un par viņiem radīs filmas? Figes domā, ka neradīs.

Varbūt mēs esam kļuvuši nejutīgi pret genocīda vēsturi un masveida terororu (Ruanda, Dienvidslāvija, Kambodija, Ķīna, Padomju Savienība, saraksts vēl turpinās). Figes ieskatā cilvēku līdzjutība ir sarukusi un viņi rūpējas tikai par tiem, kas „līdzinās mums”.

Var jau būt, ka tas ir īstais iemesls, kāpēc pagājis tik ilgs laiks, pirms *gulagu* atzīst un uzņem filmas par tā traģēdiju.

Marita V. Grunts

P.S. Pīters Veirs (*Peter Weir*) (dz.1944.g. Sidnejā, Austrālijā), daudzu filmu režisors. Strādājis Austrālijā un ASV. *Atpakaļceļš* ir pirmā viņa filma kopš 2003.gada.

Latvijas zinātnes sasniegumi 2010. gadā

Latvijas Zinātņu akadēmija, sakopojot iesniegtos universitāšu, zinātnisko institūtu un centru priekšlikumus, nosaukusi nozīmīgākos Latvijas zinātnes sasniegumus 2010. gadā

Teorētiskajā zinātnē

- Veikti fundamentāli kvantu fizikas pētījumi par optiski polarizētiem atomiem un rezultāti sakopoti monografijā *Marcis Auzinš, Dmitry Budker, Simon Rochester. Optically Polarized Atoms: Understanding light-atom interactions. Oxford University Press, 2010, 380 lpp.* (akadēmiķis Mārcis Auzinš, Latvijas Universitāte, sadarbībā ar Kalifornijas universitāti Berklijā).

- Noskaidrota enzīma (gamma-butirobetaīna hidroksilāzes) trīsdimensionālā struktūra, kas ļaus izstrādāt jaunas kardioprotektīvas darbības zāļu vielas (LZA kor.loc. Kaspars Tārs, Dr. Andris Zeltiņš, Dr. Ainārs Leončiks, Dr. Andris Kazāks, Jānis Rūmnieks, Svetlana Koteloviča, Jeļena Šaripo, LZA kor.loc. Maija Dambrova, Dr. Edgars Liepiņš, Jānis Kūka, akadēmiķis Edvards Liepiņš, Kristaps Jaudzems, profesors Artūrs Viksna, Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centrs, Latvijas Organiskās sintēzes institūts, Latvijas Universitāte).

- Izveidota valodnieku enciklopēdija „Valodniecība Latvijā: fakti un biografijas”, kuŗa iekļauts vairāk nekā 500 Latvijas un citu valstu lingvistu biografiju, ar valodniecību un kultūrvēsturi saistīto notikumu chronoloģija no 13. gs. līdz 2009. gadam (Dr. Andrejs Bankavs, akadēmiķe Ilga Jansone, LU Latviešu

valodas institūts).

- Atklāts jauns efekts elektronu mijiedarbībā ar augstfrekvences elektromagnētiskajiem viļņiem žirotrona rezonātorā un izstrādāta teorija, kas ļauj uzlabot to darbību kodolsintēzes reaktoros (akadēmiķis Oļģerts Dumbrājs, LZA kor.loc. Andrejs Reinfelds, Latvijas Universitāte sadarbībā ar Merilandes universitāti).

- Pirmoreiz no latīņu valodas tulkots un ieviests zinātniskajā apritē viens no nozīmīgākajiem viduslaiku vēstures avotiem – Franciska no Moliano izmeklēšanas protokols. Tas atklāj unikālas ziņas par 14. gs. politiku un cīņām Baltijas zemēs un Livonijā (akadēmiķis Ēvalds Mugurēvičs, LU Latvijas vēstures institūts).

Praktiskajos lietojumos

- Pirmo reizi veikta sekmīga cilmes šūnu transplantācija sirds muskulī zīdaiņim ar smagu sirdskaiti (vadītāji profesors Aris Lācis un LZA kor.loc. Andrejs Ērglis, Bērnu klīniskā universitātes slimnīca un Paula Stradiņa klīniskās universitātes slimnīcas Latvijas Kardioloģijas centrs un Šūnu transplantācijas centrs).

- Izveidots lielākais Eiropas daudzvalodu terminoloģijas portāls *EuroTermBank*, kas nodrošina vienotu piekļuvi daudznozaŗu un daudzvalodu, tostarp arī latviešu terminoloģijai timekli (Dr. Andrejs Vasiljevs, Raivis Skadiņš, Dr. Tatjana Gornostaja, LZA kor.loc. Juris Borzovs, akadēmiķe Valentīna Skujīņa, SIA Tilde, Latvijas Universitāte, Latvijas Zinātņu akadēmija).

- Izstrādāts jauns autonomas barošanas robots ar distances

vadību zemūdens objektu fotografēšanai un izpētei (LZA kor.loc. Jānis Vība, Dr.habil. Semjons Cifānskis, Vladimirs Jakuševičs, Dr. Bruno Grasmanis, Dr. Igors Tipāns, Guntis Kuļikovskis, Rīgas Tehniskā universitāte Eiropas Savienības projekta ietvaros).

- Izstrādāta jauna metode litija dzelzs fosfāta plāno slāņu pārklājumu iegūšanai baterijām un akumulātoriem portatīvajās elektroierīcēs un mikroelektronikā (Dr. Jānis Kleperis, Dr. Gunārs Bajārs, Jānis Šmits, Gints Kučinskis, Latvijas Universitātes Cietvielu fizikas institūts).

- Izveidota šobrīd pilnīgākā Latvijas dendrofloras datu bāze un sastādīts Latvijas kokaugu atlants, kas paveŗ jaunas iespējas veikt pētījumus par bioloģiskās daudz-

veidības procesiem Latvijā (Dr. habil. Māris Laiviņš, Maija Bice, Ilmārs Krampis, Dr. Dzintra Knape, Dr. Dagnija Šmite, Dr. Viesturs Šulcs, Latvijas Universitātes Bioloģijas institūta Ģeobotanikas laboratorija).

Speciālistu ieskatā

Latvijas zinātnieki apsteiguši Lielbritānijas, ASV un citu lielvalstu pētniekus. Viņi pirmie noskaidrojuši trīsdimensionālo struktūru enzīmam cilvēka organismā, uz kuŗu iedarbojas latviešu radītais mildronāts.

Šis atklājums nākotnē ļaus izstrādāt zāļu vielas ar tādu pašu, taču daudzkārt efektīvāku iedarbību nekā mildronātam, ļaujot varbūt pat simt reižu samazināt nepieciešamās

medikamenta devas.

Mildronāts ir Latvijā izgudrots oriģināls medikaments sirds un asinsvadu slimību (piemēram, sirds išēmiskās slimības) ārstēšanai, sirds enerģētiskā patēriņa samazināšanai un vispārējai darbaspēju paaugstināšanai. Šobrīd mildronāts ir *A/s Grindeks* visvairāk pieprasītais oriģinālprodukts.

Viens no mildronāta izgudrotājiem ir Organiskās sintēzes institūta direktors Ivars Kalviņš. Zinātnieks atzīst, ka enzīma struktūras noskaidrošana ir tikpat būtiska kā savulaik paša mildronāta radīšana. Mildronāts kļuvis par vienu no visu laiku nozīmīgākajām Latvijas intelektuālajām eksportprecēm.

P. K.

Cēsu pils

NOVADU ZIŅAS

Rosības Latvijas Biškopības biedrībā

Vecauces pilī 4. decembrī notika Latvijas Biškopības biedrības (LBB) gada nobeiguma balles, kurā godināja labākos biškopjus. LBB pastāv jau vairāk nekā 15 gadus un ir skaitliski lielākā lauksaimniecības nozares organizācija, kas apvieno 1581 biškopu no visiem Latvijas reģioniem. Vairāk nekā 3000 Latvijas biškopju gadā ievāc kopumā 700 – 2000 tonnas medus atkarībā no laika apstākļiem. Laukos biškopība ir galvenais iztikas avots dravnieka ģimenei. Eiropas Savienībā par profesionālu bitenieku tiek uzskatīts dravnieks ar 150 bišu saimēm, bet Latvijā tik lielas ir tikai 14 saimniecības.

Latvijas Biškopības biedrības mājvieta ir Jelgavā, tās valdes priekšsēdis ir Armands Krauze un padomes priekšsēdis Juris Šteiselis. LBB ir sava preču zīme „Jevākts Latvijā”. 2006. gadā NATO galotņu apspriedes Rīgā dalībnieku dāvanu komplektos bija iekļautas arī dzērvenes liepu medū ar LBB preču zīmi „Jevākts Latvijā”. Visās medus ražotājvalstīs ir savs marķējums. Piemēram, Vācijā – „Echter Deutscher Honig” (Īsts vācu medus). LBB ir iestājusies Baltijas un Ziemeļvalstu Biškopības padomē (NBBC)

Kopš 1997. gada iznāk žurnāls *Biškopis*, kas iet roku rokā ar biškopjiem un LBB aktivitātēm. LBB ir bibliotēka ar speciālo literatūru ne tikai latviešu, krievu, angļu un vācu valodā.

Šovasar Kokneses novada “Kalnavotos” norisinājās (Vis)Latvijas bitenieku spiets ar Likteņdārza

Ilgonis Staltmanis no Viesītes novada ir bitenieks otrā paaudzē. Viņa ieskatā vasara ir skaistākais laiks dravā

apmeklējumu un piemiņas kočiņa iestādīšanu. (Vis)Latvijas Biškopju saietā bija sarīkota biškopības inventāra izstāde, izglītojošas lekcijas par biškopības produktu pārdošanas stratēģiju un varēja saņemt bezmaksas preparātu komplektus bišu slimību ierobežošanai. Notika konkurss “Garšīgākais Latvijas medus 2010”. Medus paraugi stikla trauciņos bija sanumurēti, lai būtu iespēja netraucēti izvērtēt citam cita veikumu. Varēja salīdzināt, ko bites sanesušas, ieraudzīt Latvijas pļavu un mežu bagāto daudzveidību. Lai savāktu puslitru medus, bitei jānolido ceļš, kas līdzinās trīskāršam Zemeslodes aplidojumam.

Šogad konkursā “Garšīgākais Latvijas medus 2010” piedalījās 75 biškopji. Īpaša komisija vērtēja medu pēc konsistences, garšas

un smaržas, kā arī laboratoriski veica fizikāli ķīmiskās analīzes, nosakot mitrumu, brīvās skābes, reducējošos cukurus. Izdarīja arī ziedputekšņu analīzi, lai noteiktu, vai medus ir iegūts Latvijā. Šoruden 15. starptautiskajā pārtikas izstādē *Rīga Food 2010* sveica konkursa laureātus, kurus apbalvoja zemkopības ministrs Jānis Dūklavs. Pirmo vietu ieguva biškopis Jānis Vainovskis no Saldus puses – par viršu ziedu medu, 2. vietu – Olafs Baltgalvis no Tukuma – par meža ziedu medu, 3. vietu – Ilzīte Priedoliņa no Kuldīgas – par dažādu ziedu medu.

Ilgonis Staltmanis no Viesītes novada ar biškopību nodarbojas kopš 16 gadu vecuma. Amatu viņš pārmantojis no tēva, kas visu mūžu nodarbojies ar biškopību. Bitēm ir milzīga loma pasaules

ekosistēmā, cilvēces apgādāšanā ar pārtiku. Bites apputeksnē augus, sākot no gurķiem un zemenēm, līdz pat ķiršiem un ābelēm. Amerikāņu zinātnieki konstatējuši, ka ASV lauksaimniekiem bites palīdz sarāžot vairāk nekā 14 miljardus dolaru vērtu produkciju.

Bites pārstrādā ziedu nektāru medū, kas ir veselīgs, diētisks, vita-

mīniem un minerālvielām bagāts produkts. Medus ir viens no senākajiem ārstniecības līdzekļiem, kas veicina asinsriti, uzlabo nervu sistēmas darbību, ir lielisks līdzeklis pret saaukstēšanos, klepu, aizsmakumu, gripu, paaugstinātu temperatūru. Latvijā medus caurmēra patēriņš mājsaimniecībā ir aptuveni 4,4 kg gadā.

Teksts un foto Valija Berkina

ZIŅAS ĪSUMĀ

Cesvaines katoļu baznīcā beidzot skanēja atjaunotās ērģeles. Šai baznīcā, kas celta 1995. gadā, līdz šim nebija ērģeļu. No Anglijas atvestās ērģeles ap 1880. gadu būvējusi Pēterļa Konakera firma Liebritānijā.

Ikšķiles novada domes kultūras, izglītības un sporta jautājumu komiteja atbalsta Ikšķiles novada kultūras un sporta pārvaldes izveidošanu. Tajā apvienos kultūras mantojuma centru Tinūžos, Tinūžu un Ikšķiles tautas namu un bibliotēku.

Valmieras pašvaldības sociālajā mājā šogad plānots izmantot videi draudzīgo alternatīvo enerģiju. Karsto ūdeni sildīs ar saules kolektoriem un elektroapgādi nodrošinās ar saules elektrostaciju, tādējādi samazinot siltuma un elektrības izmaksas.

Limbažos darba vizītē bija ieradies veselības ministrs Juris Bārzdīņš. Ministrs apmeklēja Limbažu slimnīcu, kur tikās ar pašvaldību pārstāvjiem un iepazīs ar iestādes darbu pēc veiktās reformas, kā arī uzklauzīja viedokļus par medicīniskās aprūpes nodrošināšanu novada iedzīvotājiem.

Iecerēts veidot Limbažu novada Jauniešu domi. Tās uzdevums būs veicināt jauniešu dzīvi aktīvu un radošu Limbažu novadā un būt starpniecībai starp novada jauniešiem, skolām un Limbažu novada pašvaldību.

Dundagas novada dome parakstījusi pirmreizēju sadarbības līgumu starp Līvu savienību, Līvu fondu un Dundagas novada domi. Līgums tapis, plānojot ilgtermiņa kopdarbu lībiešu sabiedriskās un kultūras dzīves aktivizēšanā Dundagas novadā.

Saldus ģimnazijā svinīgi atklāja skolas jauno dienesta viesnīcu. Pašvaldība piešķir finansējumu ēkas trešā stāva atjaunošanai, bet Saldus namu pārvalde veica darbus.

Lubānas mežniecības un Aiviekstes mednieku kopas ik ziemu palīdz izdzīvot meža dzīvniekiem. Arī šogad viņi tīra aizsnigušos ceļus, lai zvēriem būtu vieglāk pārvietoties un sasniegt barotavas. Mežniecības darbinieki dzīvniekiem regulāri piegādā barību – sienu, kartupeļus un graudus.

Uzņēmums “Skrīveru saldumi” ik pa laikam dažādo produkciju. Tirdzniecībā nonākuši arī tā jaunākie kārumi – ruma un rozīņu “Gotiņa” un triju veidu piena īrisi.

Cēsu aprīnka deju kopas gatavojas Vidzemes Deju svētkiem “Caur sidraba birzi gāju”, kas vasarā notiks Aizkrauklē, Daugavas krastā.

Valmierā no sniega smaguma iebrukta uzņēmuma “Dobeles dzirnavnieks” noliktavas jumts. Par laimi, cilvēki nav cietuši. Zem gruvešiem atrodas tikai smagā tehnika.

Ievērojot darba apstākļus un riskus, Alūksnes novada sociālie darbinieki izteikuši pašvaldībai priekšlikumu, lai par tās budžeta līdzekļiem viņiem samaksā veselības apdrošināšanu. Gadā tam vajadzētu 5800 latu.

Jaunā gada pirmajās trīs dienās Kuldīgas un Dobeles slimnīcā pasaulē nāca četri puikas un viena meitene.

Latvijas skolās, pieminot 1991. gada janvāra barikāžu 20. gada dienu, notiks Latvijas vēstures stundas, uz tām uzaicinās arī skolēnu vecākus un vecvecākus – barikāžu dalībniekus. Visās skolās 20. janvārī pulksten 9.25 vienlaicīgi demonstrēs Latvijas Televīzijas dokumentālo filmu „Dūmu dejas debesis” par barikāžu laika notikumiem. Pirms filmas uzrunu teiks Valsts prezidents Valdis Zatlers.

Jēkabpils tautas nama Baltajā zālē apskatāma Latvijas Okupācijas mūzeja izstāde „Latvijas Republikas Neatkarības deklarācijai 20”.

Rēzeknes novada dome 6. janvārī izsludināja ārkārtas situāciju novadā, kur jau kopš 25. decembra visi strādā ārkārtas režīmā, jo bez elektrības ir apmēram 2500 mājsaimniecību. Skolās, kur nav elektrības, darbu nodrošina sapirktie ģenerātori. Elektrības vadu pārrāvumu likvidācijā strādā 100 elektromontieru un 40 palīgi novāc kritušos un zem elektrolīnijām izzāgētos kokus.

Krāslavas novadā sniega radīto problēmu apstākļos nolēmts pagarināt skolēnu brīvdienas un mācības atsākt nākamnedēļ, jo daudzviet traucēta elektrības piegāde, bet skolās arī apkure un ūdens apgāde atkarīga no elektrības.

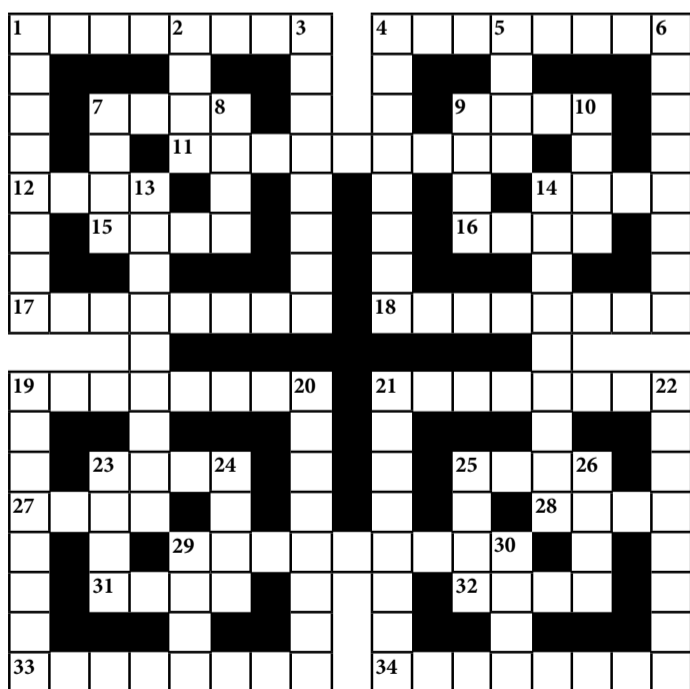
Daugavpils 17. vidusskolas skolēnu parlaments un vecāko klašu skolēni aicina visu pilsētu skolu skolēnus doties palīgā izšķūrēt sniegu vientuļiem un gados veciem privātmāju īpašniekiem, kuriem nav spēka vai iespēju to izdarīt pašiem.

Daugavpils pilsētas dome aizvadītā gada decembrī bija izsludinājusi akciju “Ziemsvētkos uzdāvināsim bibliotēku!”, kurās laikā aicināja ziedot grāmatas un izveidot bibliotēku Daugavpils reģionālās slimnīcas Plaušu slimību un tuberkulozes centrā. Akcija beigusies ar sadāvinātām 3000 grāmatām, ko saņēma ne tikai slimnīca, bet arī pensionāru aprūpes centrs, sociālās mājas, pensionāru dienas centrs.

Īsziņas sagatavojušas M. Linde un V. Berkina

Krustvārdu mīkla

Sastādījis Ēvalds Krollis

Līmeniski. 1. Ceļu satiksmes nelaimes gadījumi. 4. Bankā noguldīta naudas summa, kas nes augļus. 7. Nātrija karbonāts. 9. Tēls, ko pielūdz cilvēks. 11. Infekcijas slimību masveida izplatīšanās. 12. Liela saldūdens zivs bez zviņām. 14. Sporta apavs. 15. Posmi sporta spēlēs. 16. Lūk, re. 17. Medikamenti tirgotavas. 18. Gaismas atspīdums kādā virsmā. 19. Politiskas organizācijas. 21. Figūras daiļslidošanā, arī baletā. 23. Apdzīvota vieta Talsu novadā. 25. Senas garuma mērvienības.

27. Dānijai piederīga sala Baltijas jūrā. 28. Priekšmeta labā vai kreisā puse. 29. Augu un dzīvnieku jaunu sugu veidošana. 31. Pikantas, vircotas. 32. Drēbes gabals, ko tin ap kāju. 33. Organisma pirmsnāves stāvoklis (*disk.*). 34. Trubadūru laikos radusies apsveikuma dziesma mīlotajai.

Stateniski. 1. Jauks, silts laiks rudenī. 2. Dzīvībai bīstama viela. 3. Motosporta veids. 4. Apdzīvota vieta Siguldas apkārtnē. 5. Satiksmes paredzēta josla pilsētā. 6. Aužamo stēļu daļa. 7. Somijas

pamatiedzīvotājs. 8. Riņķi. 9. Telpas, pa kurām var iekļūt (kur) un izkļūt (no kurienes). 10. Saistīt (ar ko). 13. Zinātne, kas pēti zīmes un to sistēmas. 14. Rotējoša vizināšanās ierīce izklaidei. 19. Daudzskaldnis, kam pamats ir daudzstūris, pārējās skaldnes – trijstūri ar kopēju virsotni. 20. Liels lapseņu dzimtas kukainis ar indes dzeloni. 21. Pārliecība – uzskatu kopums. 22. Sporta laiva. 23. Kuģu piestātne. 24. Audummalas. 25. J. Jaunsudrabiņa daiļdarbs. 26. Mērenība ēšanā. 29. Asi, cieti mati. 30. Mazpilsēta Kurzemē.

Krustvārdu mīklas (BL Nr. 2) atrisinājums

Līmeniski. 7. Prognoze. 8. Artemīda. 10. Kliene. 11. Ordas. 13. Stikls. 14. Giga. 15. Seni. 16. Imitēt. 18. Sparta. 20. Spora. 23. Sams. 25. Vika. 27. Sakas. 28. Korekta. 29. Sukas. 30. Talks. 33. Brutāli. 34. Porto. 36. Tase. 37. Siet. 38. Īstas. 40. Mopsis. 43. Kokoni. 45. Ores. 47. Alfa. 48. Šodien. 49. Spēle. 50. Lorupe. 51. Saputrot. 52. Škeptiķi.

Stateniski. 1. Nopelt. 2. Sniegt. 3. Zebra. 4. Vagas. 5. Peksis. 6. Sīrija. 7. Polemika. 9. Atlētika. 11. Ogas. 12. Seda. 17. Ēras. 19. Paks. 21. Paraugš. 22. Reklāma. 23. Saut. 24. Skābe. 25. Valis. 26. Aurot. 31. Aerosols. 32. Sari. 34. Peso. 35. Turnepši. 38. Īves. 39. Sile. 41. Stiepe. 42. Sonāta. 43. Kalupe. 44. Kurmis. 46. Spīts. 47. Alise.

Lansingas latvieši pateicas mācītājam Leonam Viksnem

Lansingas latviešu evaņģeliski luteriskās draudzes Ziemsvētku dievkalpojums, kas notika 2010. gada 19. decembrī, bija īpaši sirsnīgs. Mācītājs Leons Viksne pēc vairāku gadu kalpošanas atvadījās no draudzes locekļiem un mācītāja pienākumus uzticēja mācītājam Aijai Greimai (*Graham*). Dievkalpojumā mācītājs Leons Viksne teica, ka Ziemsvētkos Jēzus ir jubilārs, un viņa jubilejas svinībās uzlūgti visi. Draudze pateicās mācītājam L. Viksnem par viņa kalpošanu, sirsnību un labestību daudzu gadu garumā.

Saviesīgajā sarīkojumā pēc dievkalpojuma dzejoļu deklarēja Aleks Brikmanis, latviski tulkoto dzejoli „Naktī pirms Ziemsvētkiem” lasīja Lansingas draudzes loceklis Agris Pavlovskis. Viņš gan pārceļas dzīvot uz Oregonas pavalsti. Tā dēvētais „Tautiskās virtuves vakara” koris – draudzes dāmas, kuŗas reizi mēnesī satiekas un gatavo latviešu ēdienus, nodziedāja „Enģeļus mēs dzirdējam” un „Ne šupulī greznā”. Draudzes locekle Kristīne Putne *Oakland Community College* šogad sāka mācīties spēlēt ģitāru. Viņa un mācītāja Aija

Greima nodziedāja dziesmu „Uzsnīga sniedzis balts”. Dāmu komitejas locekles bija uzklājušas skaistu mielasta galdu.

Lansingas draudzē nav daudz locekļu, bet viņi turpina pielūgt Dievu latviešu valodā, dievkalpojumi notiek reizi mēnesī. No 2011. gada janvāra dievkalpojumus vadīs mācītāja Aija Greima.

Draudzes priekšnieks
Ģirts Austrīņš

Lansingas draudze pateicās mācītājam Leonam Viksnem par viņa uzticīgo kalpošanu vairāku gadu garumā

Mācītājs Leons Viksne draudzes aprūpi uzticēja mācītājam Aijai Greimai

Latviešu skolas un skoliņas! Gaidas un skauti!

Ja vēlaties saņemt *Laika* 2011. gada mākslas kalendāru

„Latviešu Dziesmu svētki”, ziņojiet mums!

Kalendāru *Laiks* jums dāvina. Samaksājiet, lūdzu, tikai pasta izdevumus pēc rēķina, ko nosūtīsim kopā ar kalendāriem!

Jūsu *Laiks*

Augstākā atzinība

Vadības un darbinieku teicama kvalitāte un rosīgi veiksmīgs darbs izvirzījis Toronto Latviešu Kreditsabiedrību par sekmīgāko provincas un pat Kanadas valsts mērogā, kā to atzinušas pārraudzības iestādes savā vērtējumā *The Top Category of Quality Standards*. Ar nodaļu Hamiltonā, kopējo biedru skaitu 3000 un 47 miljonu dolaru bilanci. Toronto Latviešu Kreditsabiedrība, tautā dēvēta par „Latviešu Banku”, ieņem redzamu vietu kā latviešu sabiedrībā, tā arī provincas un pat valsts finanču pasākumos. Iecienīti ir arī Kreditsabiedrības gadskārtēji izdotie kalendāri, kas ir vērtīgs informācijas avots par visas Kanadas latviešu organizā-

cijām, draudzēm un saimnieciskiem sarīkojumiem. Biedri, organizācijas un draudzes ar Kreditsabiedrības starpniecību kopš 1991. gada uz Latviju pārsūtījušas vairāk nekā 77 miljonu dolāru. Ievērojams atbalsts sniegts arī šejienes latviešu skolām, jaunatnes organizācijām, bērnu nometnēm un sabiedriskiem sarīkojumiem.

Naudas noguldītāji par noguldījumiem saņem dividendes divas reizes gadā - martā un septembrī. Pagājušā gadā dividendes izmaksātas 1,5% apmērā. Tas, lai gan ASV ir financiaļa krīze, ir ļoti labi. Kreditsabiedrības galvenais birojs Latviešu centrā 4 *Credit Union Drive* darbojas no

otrdienas līdz sestdienai un Hamiltonā Latviešu biedrības namā. Naudas sūtījumu izmaksas kārtība nedaudz mainīta, naudas saņēmējam jāatver savs konts Latvijas Unibankā, un sūtītājam jāuzrāda šī konta numurs un saņēmēja personu apliecinoši dati, izraksti no pasēs.

Toronto Latviešu Kreditsabiedrību vada biedru gada sapulcē ievēlētā valde, priekšsēža Valža Vāgnera vadībā. Valdē darbojas priekšsēža vietnieks Aleksandrs Budrēvics, sekretārs Vilis Miklaševics, kasieris Juris Steprāns, Rīta Bambere, Lilita Gretona, Edīte Ape, Ruta Briede, Arnolds Smiltņieks, Kārlis Jansons un pārvaldnieks Andris Lagzdīņš.

R. Norītis

Mācītājas Ilzes Larsenas jubilejas svinības

Pēc dievkalpojuma 2. janvārī draudzes locekļi kopā ar mācītāju un viņas ģimeni pulcējās baznīcas sabiedriskajās telpās. Mācītājai Ilzei dzīvesbiedrs Stīvens viņas 40 gadu jubilejā sagādāja pārsteigumu. Īsi pirms dievkalpojuma beigām viņš kopā ar bērniem Larsu un Mariju atveda lielu torti. Brigita Valta izcepa kļiņģeri, Līga Gonzalesa un Zaiga Petrovska sagatavoja maizītes, Dzidra Apsite atnesa cepumus. Netrūka kafijas un boles. Dievkalpojumi mūsu draudzē notiek divas reizes mēnesī un pēc katra ir sadraudzības brīdis.

Šoreiz, mācītājai tuvojoties sabiedriskajām telpām, pianists Dāvids Heinze sāka spēlēt „Daudz baltu dieniņu... Mēs visi dzie-

dājam. Uz tortes bija 40 sveču, un arī uz visiem galdiem dega sveces. Mācītāja Ilze bija ļoti aizkustināta. Viņu apsveica draudzes priekšnieks Andris Runka un Līga Gonzalesa. Citi draugi viņai pasniedza puķes. Visi ierakstīja veltījumu viesu grāmatā. Agrākais draudzes priekšnieks Arnolds Ruperts pastāstīja, ka mācītāja Ilze Larsena sāka darbu draudzē pēc mācītāja Jāņa Medņa aiziešanas pensijā. Ārzemēs neviena kandidāta nebija, tāpēc sāka meklēt mācītāju Latvijā. Kādā 3x3 nometnē A. Ruperts satīcis prāvestu Vili Vārsbergu, un viņš ieteica jauno mācītāju Ilzi Ezernieci. Draudzei laimējās māc. I. Ezernieci iepazīt, jo viņa

vienu vasaru strādāja Gaŗezerā un vairākus dievkalpojumus vadīja Grandrapīdu dievnāmā. Viņa Grandrapīdos ieradās 1999. gada vasarā. Neilgi pēc tam Ilzi Ezernieci ordinēja par mācītāju Gaŗezerā un kopš tā laika viņa ir Grandrapīdu ev. lut. draudzes mācītāja.

Savukārt Uldis Kalējs pastāstīja, kā viņš un viņa ģimene palīdzēja mācītājai atrast dzīvokli un to iekārtot. Kādu laiku, kad dzīvoklis vēl nebija atrasts, Ilze dzīvoja Ivara Petrovska mājā.

Svinībās visi jutās kā viena ģimene, un mācītāja Ilze draudzei un savam dzīves draugam bija pateicīga par jauko pārsteigumu.

Julieta Rumberga

Latvijā notiek...

(Turpināts no 6. lpp)

Koncerta beigās fonda vadītājs paziņo, ka kopā ar iepriekš saņemtajiem ziedojumiem no daļiem Latvijas uzņēmumiem, ir savākts pāri par 100 tūkstošiem latu. Es savu ziedojumu atkal nododu administratorei tieši rokās, lai tā ietaupītu vēl tos procentus, ko atskaita telefona uzņēmums. Ar šo skaitu un aizkustinošo sarīkojumu Latvijas Bērnu fonds 118 latviešu ģimenēm ar vairākiem simtiem bērniņu Ziemsvētkus var padarīt mazliet priecīgākus. Pirms šķiramies, vēl uzmeklēju sešu bērnu ģimeni, kuŗai gada sākumā nodedzusi māja un visa iedzīve aizgājusi bojā. Tās mazākajai meitenītei iedodu vienu no trim lellītēm un brālītīm melnu lācīti. No Klīvlāndes draugu sūtījuma rokās palikusi vēl viena lellīte un viens mikstais briedītis. Ieraugu ģimeni ar visiem pieciem pieņemtajiem bērniņiem, kuriem māmiņa Bērnu fonda vasaras sarīkojumā bija ratiņu krēslā. Tiem iedodu atlikušās divas rotaļlietas un priecājos, ka māmiņa tagad jau

pati var pārvietoties tikai ar krukļu palīdzību. Viņa man pastāsta, ka ir laimīga, ka pēc vesela gada ģipsī tagad pati ar grūtībām, bet var kustēties. „Lielie bērni man ļoti daudz palīdz,” māmiņa pasmaida, un es redzu, ka viņai pie rokas arī tagad ir viens no lielajiem.

„Enģeļi pār Latviju” lido nākamajā dienā. Pie Operas nama jau no paša rīta strādā jauni un veci, lai savāktu līdzekļus piecu smagi slimu bērniņu ārstēšanai. Lai viņus piecus apārstētu, akcijas vadītāja Katrīne Pasternaka cer savākt nepilnus 50 tūkstošus latu. Mazais pusgadu vecais Raimonds pārtrauc elpot, kad aizmieģ, pusotru gadu vecajam Kristapiņam ir iedzimta slimība, ko ārstē tikai Amerikā, divus gadus vecajai Karlinītei ir *spina bifida*, sešgadīgajam Igoriņam celebrālā trieka un 13gadīgajai Liānai ir atklāts mugurkaula smadzeņu audzējs. Visas ļoti smagas problēmas, ko Latvijā izārstēt nevar. Katrīna min arī to, ka bez šiem 5 jau pieminētajiem bērniem vēl 166 bērni, kuŗu vecāki ir lūguši

palīdzību, jo pašu spēkiem ar bērnu slimībām netiek galā.

Arī šai akcijai ir izsludināts telefona numurs, kur ar vienu zvanu var ziedot vienu latu. Ik pa brīdīm televīzijā rāda, ka pie Operas nāk cilvēks pēc cilvēka, nāk lieli, nāk mazi, nāk ar naudiņu, un nāk ar dažādām dzīvei noderīgām mantām un ar rotaļlietām. Kāds pavisam mazs puisītis atnesis savu krājkasīti, māla cūciņu, ko turpat arī sasit un visu saber ziedojumu kastītē. Vēlāk dzirdu, ka viens atnesis veselu burku ar santīmiem, tos saskaitot, izrādījies, ka ziedojums ir vairāk par desmit latiem. Liekas, ka telefons arī ir skanējis nepārtraukti, jo noslēguma koncerta sākumā Katrīna jau priecājas, ka saziēdota daudz vairāk nekā nepieciešams pieciem sākumā pieminētajiem.

Koncerta laikā redzam, ka pie gaŗas telefonu rindas strādā Latvijā pazīstamas personības un pieņem ziedotāju zvanus. Ik pa brīdīm kāds no viņiem parādās koncerta zālē un aicina TV skatītājus turpināt zvanišanu. Jānis Šipkēvics, viens no trim kādreiz populārā raidījuma „Labvakar” vadītājiem, uz skatu-

ves uznācis, skatītājiem saka: „Latvija ir dāsna un brīnišķīga zeme, un es esmu priecīgs, ka dzīvoju te. Labais Latvijā noteikti ir pārkāps par ļauno”.

Pa koncerta laiku tiek saskaitīti visi ziedojumi, kas ielikti pie Operas jauniešu nēsātajās kastītēs, tiek saskaitīti ziedojumi, kas pieteikti no Latvijas uzņēmumiem, un tiek pieskaitīti ziedojumi, kas ienākuši portālā ziedot. Ļv. Tam visam SEB bankas direktore vēl liel piekaitīti vairāk nekā 40 tūkstošus latu, ko saziēdojuši Bankas nodaļu darbinieki, kas atteikušies no savām Ziemsvētku dāvanām, un tagad timekli ir publicēts, ka Latvijas cilvēki kopumā ir saziēdojuši 380 600 latus. Televīzijas raidījuma beigās Katrīne Pasternaka apliecina, ka Latvijai tiešām ir pārlidojuši enģeļi, un tagad, pateicoties labestībai, 171 Latvijas bērnam būs iespējams ārstēties un cerēt uz pilnvērtīgu dzīvi. Pirms raidījuma beigām Katrīne vēl paziņo, ka iepriekšējos gados „Enģeļi pār Latviju” jau ir palīdzējuši 293 bērniem saņemt nepieciešamo palīdzību.

Ir taisnība kādam no ziedotājiem, kas koncerta laika saka,

ka Ziemsvētku brīnums neslēpjas dārgās dāvanās, tas slēpjas milestībā, ko mēs parādām tiem, kam klājas daudz grūtāk par mums pašiem.

Pēc šiem sarīkojumiem, kur latvietis latvietim divu dienu laikā saziēdoja turpat pusmiljonu latu, esmu pārliecināta, ka cilvēki, kuri saka, ka latvietis latvietim ir labākais saldais ēdiens, īstu tautieti nemaz nepazīst. Tie, kas šogad uz Ziemsvētkiem palīdzēja 171 slimam bērniņam un 118 latviešu ģimenēm, galvenokārt bija latvieši, un arī es esmu ļoti lepna, ka esmu latvietē. Zinu, ka ne vienmēr viss ir tā, kā gribētos, bet te man ir iespēja nebūt vienaldzīgai. Ir reizes, kad no dusmām varu spert zemes gaisā, ir reizes, kad ir tik skumji, ka gribas vai zemē ielīst, bet ir arī reizes, kad leju asaras no liela prieka, aizkustinājuma vai sajūsmas. Citiem vārdiem, varu izjust visu sajūtu gammu. Te es esmu dzīvs cilvēks, kas par kaut ko var būt lielā sajūsmā un var arī ļoti skumt par kaut ko citu. Šoreiz man bija prieka un sajūsmas asaras.

Laimīgu jauno gadu!

Astrīda

SARĪKOJUMI DIEVKALPOJUMI

SARĪKOJUMI

ČIKĀGA (IL)

• 14., 15., 16. janvārī *Museum of Contemporary Art* Latvijas Jaunā teātra institūta un slovēņu partneru izrāde *Show Your Face!*, piedalās latviešu aktieri Andris Kalnozols, Gints Širmelis-Širmanis, Mārcis Lācis un mūziķis Uģis Vītiņš. Režisors Matjažs Pograjcs no Slovēnijas.

DETROITA (MI)

• 23. janvārī pēc dievkalpojuma Draudzīgā aicinājuma atceres sarīkojums.

FILADELFIJA (PA)

• 1. februārī Filadelfijas pensionāru kopas saiets plkst. 11.00 Brivo latvju biedrības telpās. Programmā valdes ziņojumi un pārrunas par notikušo un gaidāmo. Dzimumdienu svinēšana un kafijas galds. Viesi arvien laipni gaidīti.

GRANDRAPIDI (MI)

• 31. janvārī plkst. 12.00 pensionāru saiets – pārdomu brīdis, programma un siltas pusdienas.

KALAMAZŪ (MI)

• Katru otrdienu plkst. 10.00

vingrošanas nodarbības vada dr. E. Ālka-Valtere.

LOSANDŽELOSA (CA)

• 19., 20., 21., 22., 23. janvārī Latvijas Jaunā teātra institūta un slovēņu partneru izrāde *Show Your Face!* teātrī REDCAT.

• 30. janvārī plkst. 12.30 Draudzīgā aicinājuma atceres sarīkojums latviešu skolā.

• 6. februārī amerikāņu futbola skatīšanās latviešu namā (Super Bowl XLV).

• 13. februārī Losandželas latviešu nama biedru (ziedotāju) pilnsapulce.

• 20. februārī no plkst. 10.00 līdz 12.30 LASL pārstāve pieņems saņņus sūtīšanai uz Latviju.

• 20. februārī plkst. 1.00 filmas „Sibirijas bērni II” izrāde (DV apvienības sarīkojums).

• 27. februārī no plkst. 5.00 Oskaru pasniegšanas ceremonijas skatīšanās latviešu namā.

Losandželas latviešu nama adrese: 1955 Riverside Dr. Los Angeles CA 90039-3704; tālr.: 323-669-9027; DKL B informācijas tālrunis: 323-663-6267. DK LB Informācijas biļetens timeklis: www.biletens.com

MINEAPOLE (MN)

• 5. februārī plkst. 4.00 Ukrainu namā (Ukrainian Event Center, 301 Main St NE, Minneapolis, MN 55413) Mineapoles-St. Paulas latviešu skolas saime aicina visus audzēkņus, skolotājus, vecākus, vecvecākus, bijušos audzēkņus, bijušos skolotājus, pārzņus, vecāku padomes locekļus, labvēļus un draugus uz skolas 60 gadu jubilejas un salidojuma sarīkojumu. Vakariņās plkst. 6.00, mūzicēs Denveras „Jūrmalnieki”. Sikākas ziņas var iegūt, zvanot Maijai Zaeskai, tālr.: 763-972-2521 un Lailai Švalbei: 952-492-5947 vai rakstot: efredis@juno.com

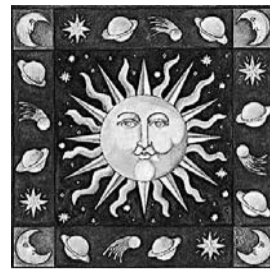
ŅUJORKA (NY)

• 22. janvārī plkst. 2.00 Ņujorkas latviešu biedrības un Ņujorkas Daugavas Vanagu apvienības Ziemsvētku eglīte un Daugavas Vanagu biedru vakars DV namā Bronksā. Dziedās Laima Veide un Indulis Brošs, klavierpavadījumu spēlēja pianiste Zinta Freiberga. Ieeja \$25 (ieskaitītas uzkodas un vīns). Visi sirsnīgi aicināti.

PRĪEDAINĒ (NJ)

• 14. janvārī plkst. 6.00 sadziedāšanās Priedaines bārā. Būs iespēja noskatīties Latvijas 50 gadu okupācijas muzeja dokumentāri mūzikālo filmu „Paliēc sveiks, mans mazais draugs!” par komponistu Ēvaldu Siliņu un teksta autoru Ādolfu Ubānu. Dziesma komponēta austrumu frontē 1942. gadā. Jāņem līdzi groziņi. Ieeja brīva. Priedaines mājaslapa: www.priedaine.org

SANFRANCISKO (CA)

• 22. janvārī plkst. 3.00 Draudzes namā (425 Hoffman Ave.) saviesīga mūzikāla pēcpusdienas „Saules dziesma”. Piedalīsies komponists Gio Saule, soliste Dace Rāpa, vijolniece Laima Martinska, pianists Džoša Hess, ģitārists Džons Baumgartners; grupa VOX (Džeisons Kovingtons, Kristīne Kluša, Ruta Brūniņa Granda; Māra Linde, Zane Atteka, Meldra Atteka, Kārlis Veilands, Taira Zoldnere; vadītājs Armands Naumovs; dejotāji. Ieeja pieaugšajiem par vismaz 10 dolaru ziedojumu, studentiem – \$10. Darbosies bārs un bufete.

• 5. februārī plkst. 4.00 draudzes namā (425 Hoffman Ave.) teātra grupa „sanfrancisko darbnīca” izrādīs Leldes Stumbres lugu „Plīvirītis ar punktiņiem” kabare stilā. Ieeja par ziedojumu: pie priekšējiem galdiem \$25, pie pārējiem – \$20. Vietas rezervēt, zvanot vai rakstot Andram Ziediņam, tālr.: 925-831-3893, e-pasts: az35@sbcglobal.net

SV. PĒTERSBURGA (FL)

• 15. janvārī plkst. 3.00 Latvijas operdziedoņa, četru starptautisko konkursu laureāta Sergeja Martinova solokoncerts, klavierpavadījumu spēlēs Vladimirs Hohlovs. Būs kafija un atspirdzinājumi, ieejas ziedojums – vismaz \$25.

• Korā mēģinājumi 17. un 24. janvārī plkst. 7.00.

VAŠINGTONA (DC)

• 22. janvārī plkst. 7.00 Vašingtonas draudzes nama mazajā zālē notiks pārrunas par Latvijas diplomātiem Anatolu Dinbergu, Zigfrīdu un Gunāru Meierovicu, Arnoldu Spekki. Referenti – Vita Ramane, Knuts Ozols, Juris Poikāns.

(Turpināts 19. lpp.)

Mūsu nodaļas loceklis

fil! VILIS BARĒVICS, 70. Iing. et. bus. adm.

dzimis 1939. gada 3. augustā Rīgā, Latvijā

miris 2010. gada 24. decembrī Redmondā, Vašingtonas pav., ASV

Milā piemiņā paturēs

LETTONIAS VAŠINGTONA ŠTATĀ FIL! NODAĻA

Sit tibi terra levis

Dieva mierā aizgājis

TALIVALDIS BACHS

dzimis 1921. gada 28. decembrī Aizputē

miris 2010. gada 19. novembrī Bramptonā, ON, Kanadā

*Tā nu paliek ticība, cerība,
mīlestība, šīs trīs; bet lielākā
no tām ir mīlestība.*

Milā piemiņā viņu paturēs

MEITĀ INDRĀ AR VĪRU JIM

MAZDĒLS NIKOLAJS, MAZMEITA NATĀLIJA
UN RADI UN DRAUGI KANADĀ, AMERIKĀ UN LATVIJĀ

Dieva miera aizgājis

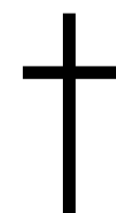
EGONS JĀNIS RADZIŅŠ

Dzimis 1935. gada 23. augustā Cēsīs, Latvijā

miris 2010. gada 31. decembrī Dana Point, Kalifornija

Mīlestībā piemin

MEITA TAMMARA RADZINS GOODE
DĒLS AR SIEVU JOHN UN MEREDITH RADZINS
MAZBĒRNI MORGAN UN HUNTER RADZINS
MĀSĪCA AR VĪRU, DACE UN BILL NICHOLS

Mūžībā aizgājis

LUDVIGS H. GERMANIS, ter. v.

dzimis 1907. gada 11. decembrī Rīgā, Latvijā

miris 2011. gada 1. janvārī Sirakūzās, N.Y.

*Nāk mūžīgs ceļinieks, nāk atgriezies uz mājām,
nāk, sauli meklēdams un seno dienu pēdas.
Iet mūžīgs ceļinieks uz savu sapņu mājām,
uz mājām...*

/I. Viksna/

Mīlestībā viņu piemin
MĀRA AR JĀNI, ANDA,
SANDRA AR WALT,
GUNTRA AR HADLEY,
INGRIDA AR ĢIMENI

Mūža mierā aizgājis mūsu
mīlais tēvs, vectēvs un vecvectēvs

JĀNIS APERANS

dzimis 1935. gada 19. janvārī Biržu pagastā
miris 2010. gada 4. janvārī Crossville, TN

Par viņu sēro

DĒLI JOHN UN MARTI, JAMES UN PAM, GEORGE, JEROLD UN SUE,
MEITA TANIA, MAZBĒRNI UN MAZMAZBĒRNI,
BRĀLIS AGRIS UN JANICE, MĀSA VIJA UN RICHARD BRAUN,
RADI LATVIJĀ UN AUSTRALIJĀ

SARĪKOJUMI DIEVKALPOJUMI

(Turpināts no 18. lpp.)

Ieeja par vismaz \$10 ziedoju-
mu. Ielūdz Vašingtonas studenšu
korporāciju kopa un Vašingtonas
konvents. Informāciju iespējams
uzzināt, zvanot Baibai vai Knu-
tam Ozolam, tālr.: 703-425-
9575.

DIEVKALPOJUMI

• **Bostonas latv. ev. lut. Trimdas dr.:** dievk. **16. janv., 23. janv., 30. janv.** ar dievg. Dievk. sākas plkst. 11.00. Māc. J. Mingina.

• **Detroitas Sv. Pāvila latv. ev. lut. dr.:** (30623 W. Twelve Mile Road, Farmington Hills, MI): **16. janv.** dievk., pēc dievk. sadraudzības stunda. **23. janv.** dievk., pēc dievk. Draudzīgā aicinājuma atceres sarīkojums. **30. janv.** dievk. ar dievg.; pēc dievk. draudzes gada sapulce. Dievk. sākas plkst. 10.00. Māc. diak. F. M. Sīpols, tālr.: 248-433-3435; ērgļ.: Dr. S. Lizlova, L. Upite un A. Greiema.

• **Dienvidfloridas latv. ev. lut. dr.:** *Shepard of the Coast Lutheran Church* (1909 E. Commercial Blvd, Ft. Lauderdale). **16. janv.** plkst. 2.00 dievk. ar dievg. sprediķi teiks viesmāc. prāv. G. Lazdiņā. Pēc dievk. draudzes saiets ar cienastu. Diakone A. Venta, tālr.: 954-427-3558.

• **Filadelfijas latv. ev. lut. Sv. Jāņa dr.:** (301 N. Newtown Street Road, tālr.: 610-353-2227): **16. janv.** plkst. 11.00 dievk.; pēc dievk. dāmu komitejas gada sapulce. **23. janv.** plkst. 11.00 dievk. ar dievg. angļu val. **30. janv.** plkst. 11.00 dievk.; pēc dievk. Draudzīgā aicinājuma atceres sarīkojums; māc. Jāņa Siliņa stipendijas fonda izloze. Informācija: www.latvianluthchurch-phila.org

• **Grandrapidu latv. ev. lut. dr.:** (1780 Knapp Street NE, Grand Rapids, MI 49505): dievk. **16. janv.** un **30. janv.** Dāmu pulciņa pilnsapulce **6. febr.** dievk. nebūs. **13. febr.** dievk., pēc dievk. draudzes pilnsapulce. **27. febr.** dievk. pēc dievk. Metenādas sarīkojums. Dievk. sākas plkst. 10.00, visi ar dievgaldu. Māc. I. Larsena (70388 16-th Ave., South Haven, MI 49090), tālr.: 269-637-484; kabatas: 269-214-1010; e-pasts: ilzego@comcast.net

• **Kalamazū latv. Apvienotā ev. lut. dr.:** **9. janv.** dievk. ar dievg., pēc dievk. kafija un filma. **16. janv.** dievk. ar dievg., pēc dievk. kafija. **19. janv.** plkst. 4.00 Bībeles stunda ciemā Latvijā. **23. janv.** dievk.; pēc dievk. kafija. **30. janv.** dievk.; pēc dievk. kafija un filma. Dievk. sākas plkst. 10.00 Māc. B. Puiķe.

• **Klīvlādes Apvienotā latv. ev. lut. dr.:** (1385 Andrews Ave. Lakewood, OH 44107); māc. Dr. S. Eglite.

• **Lansingas latv. ev. lut. dr.:** *University Lutheran Church* (1020 S. Harrison Rd., East Lansing, MI).

• **Losandželosas latv. ev. lut. dr.:** dievk. **16. janv., 23. janv.** ar dievg. Dievk. sākas plkst. 11.00. Māc. D. Kaņeps.

• **Milvoku latv. ev. lut. Sv. Trīsvienības dr.:** (1853 N. 75th Street, Milwaukee, WI 53213, tālr.: 414-258-8070), māc. L. Zusēviča, tālr.: 414-421-3934; draudzes priekšniece S. Kalve, tālr.: 414-536-0358. informācija: www.milwaukeeudraudze.org

• **Mineapoles un St. Paulas latv. ev. lut. dr.:** Bībeles stundas notiek katru otro nedēļu baznīcas lejas stāvā; informāciju var iegūt, zvanot Veltai Grustānei, tālr.: 612-866 8044, vai māc. M. Cepurei-Zemmelei: 763-546-8178. e-pasts: majja.cz@gmail.com

com Bazn. adrese: 3152 - 17th Ave S, Minneapolis MN 55407; tālr.: 763-546-8178; kancelejas tālr.: 612-722-4622.

• **Ņubransvikas un Leikvudas latv. ev. lut. dr.:** **16. janv.** plkst. 8.30 dievk. **Leikvudā** (Igaunų baz. 607 E. 7th St.). **23. janv.** plkst. 1.30 dievk. draudzes dievnamā **Īstbransvikā** (12 Gates Ave East Brunswick). **30. janv.** plkst. 1.30 mūzikas un meditācijas dievk. draudzes dievnamā **Īstbransvikā** (12 Gates Ave East Brunswick). Māc. I. Pušmucāne-Kineiko.

• **Ņujorkas latv. ev. lut. dr.:** **16. janv.** plkst. 10.00 **Jonkeru bazn.** dievk., māc. Saivars; **Salas bazn.** plkst. 10.30 dievk., māc. Saliņš. **23. janv.** plkst. 10.00 **Jonkeru bazn.** dievk., māc. J. Saivars; **Salas bazn.** plkst. 10.30 dievk., māc. L. Saliņš, pēc dievk. Ņudžersijas novada gada sapulce (Christ Church, 66 Highland Avenue, Short Hills, NJ). **29. janv.** plkst. 9.45 *Short Hills NJ* dievk., māc. J. Saivars, pēc dievk. novada sapulce. **30. janv.** plkst. 10.00 **Jonkeru bazn.** dievk., māc. J. Saivars; **Salas bazn.** plkst. 10.30 dievk., māc. L. Saliņš.

• **Saginavas latv. ev. lut. dr.:** (128 N. Elm Str.): **23. janv.** plkst. 1.00 dievk.; pēc dievk. kafija. **27. febr.** plkst. 1.00 dievk.; pēc dievk. draudzes pilnsapulce. **27. martā** plkst. 1.00 dievk., pēc dievk. kafija. Māc. R. Franklins.

• **Sandiego latv. ev. lut. dr.:** **15. janv.** plkst. 12.00 dievk. *Grace Lutheran Church* (3993 Park Boulevard, San Diego, CA 92116), prāv. D. Kaņeps; pēc dievk. kafijas galds. Izziņas: www.sandiegodraudze.com vai www.sandiegodraudze.us

• **Sanfrancisko latv. ev. lut. dr.:** (425 Hoffman Ave.): **16. janv.** plkst. 2.00 dievk. ar dievg. **23. janv.** plkst. 11.: dievk. angļu val.;

pēc dievk. kafijas galds. Māc. Kārlis Žols, e-pasts: kazols@msn.com; informācija: www.lvnc.org

• **Sentluisas latv. ev. lut. dr.:** katra mēneša trešā svētdiena. plkst. 2.00 dievk. *Christ Lutheran* bazn. (#1 Selma Avenue, Webster Groves, MO 63119), māc. A. Kalniņa. Pēc dievk. saiets ar groziņiem. Draudzes priekšniece Irēnes Kalniņa tālr.: 314-457-1830, e-pasts: kalninsis@charter.net

• **Sietlas latv. ev. lut. dr.:** (11710 - 3rd Ave. N. E. Seattle, WA 98125): **16. janv.** plkst. 10.30 dievk. angļu val. ar dievg.; pēc dievk. Bībeles stunda. **23. janv.** plkst. 10.30 dievk. **30. janv.** plkst. 10.30 dievk. ar dievg. **6. febr.** plkst. 10.30 dievk., pēc dievk. Bībeles stunda. **13. febr.** plkst. 10.30 dievk. angļu val. ar dievg., pēc dievk. Bībeles stunda. **20. febr.** plkst. 10.30 dievk. ar dievg.; pēc dievk. LBVS gada sapulce. **27. febr.** plkst. 10.30 dievk. Māc. D. Cilne, tālr.: 206 -674-9600; e-pasts: cilnis@earthlink.net Baznīcas mājaslapa: www.seattlelatvianchurch.org

• **Skenektedijas latv. ev. lut. dr.:** **16. janv.** plkst. 2.00 dievk. ar dievg. Trīsvienības bazn. (35 Furman Str.), prāv. O. Sniedze, ērgļ. D. Vitušinska-Baltazara; dz. grām.

• **Sv. Pētersburgas latv. ev. lut. dr.:** **16. janv.** plkst. 2.00 dievk. Māc. A. Pelds, draudzes priekšniece A. Norberga. Ziedojumus pieņem biedrīne Rita Blumen-tāle, tos var nosūtīt arī pa pastu: 1365 Snell Isle Blvd. NE, #7-D, St. Petersburg, FL 33704-2447. Pietiekumus altāra puķēm pieņem Zigrīda Dambe, tālr.: 727-527-5053.

• **Vašingtonas (DC) latv. ev. lut. dr.:** (400 Hurley Avenue, Rockville MD 20850-3121): **16. janv.** plkst. 11. dievk. **23. janv.** plkst. 11.0 dievk. ar dievg., pēc dievk. jubilaru apsveikšana. **30. janv.** ģimeņu dievk. un Draudzīgā aicinājuma atceres sarīkojums. Informācija: <http://www.dcdraudze.org>; tālr. bazn.: 301-251-4151. Māc. A. Vārsberga Pāža, tālr.: 301-293-2052; e-pasts: macavp@yahoo.com

Piedāvāju savu grāmatu tiem, kas nelasa latviski
"I GREW UP IN LATVIA"

Tā domāta latviešu izcelsmes jaunākām paaudzēm,
kam interesētu zināt kaut ko par jauna cilvēka dzīvi
pirmskaŗa Latvijā un abu okupāciju laikā.

Zigrīda Vidners

Tel: 530-345-9296 e-pasts: vidners@sbcglobal.net

Adrese: 739 Brandonbury Ln. Chico, CA 95926

Cena: \$23.- ar piesūtišanu.

VESELĪBAS APDROŠINĀJUMI
JUMS UN JŪSU ĢIMENEI

Grūtības atrast plānu, kas piemērots
Jūsu budžetam un vajadzībām?
Esošais apdrošinājums nav pietiekošs?
Mēs varam palīdzēt!

LRFA
SINCE 1952

T 215.635.4137 // F 215.635.1583

ALPF@comcast.net // www.LRFA.org

PĒRK
LAUKU VIENSĒTAS
UN MEŽA ĪPAŠUMUS
LATVIJĀ

Tālrunis: +371 26317617
e-pasts: hcr@delfi.lv

NAUDAS PĀRSŪTĪJUMI
UZ LATVIJU

Likmes: līdz \$100 - \$20
no \$101 līdz \$500 - \$25
virs \$500 - \$25 plus 3% no sum-
mas virs \$500. Summas nododam
ASV dolāros. Piegāde Rīgā \$11,
ārpus Rīgas \$0.40/km, min. \$19.
Piegādājam summas līdz \$1000.

Kārtojām nodokļu un citus
maksājumus Latvijā!

Lūdzu nosūtiet vēstuli ar sūtītāja
un saņēmēja vārdu, adresi, tele-
fona numuru un norādījumu par
summu kopā ar čeku rakstītu uz:

Baltic Financial Services
19 N. Mountain Ave.,
Montclair, NJ 07042-1810

Lūdzu zvanīt Kristīne
(973) 746-3075

Mineapoles - St. Paulas latviešu skola aicina
visus audzēkņus, skolotājus, vecākus,
vecvecākus, bijušos audzēkņus, bijušos
skolotājus, pārzīņus, vecāku padomes locekļus,
labvēļus un draugus uz
skolas 60 gadu jubilejas un salidojuma
sarīkojumu

2011. gada 5. februārī plkst. 4:00(16:00) Ukrainu namā
(Ukrainian Event Center, 301 Main St NE, Minneapolis, MN 55413)

Vakariņas plkst. 6:00

Muzikālā daļā spēlēs Denveras „Jūrmalnieki”

Sīkākas ziņas var iegūt, zvanot Maijai Zaeskai, tālr.: 763-
972-2521 un Lailai Švalbei: 952-492-5947 vai rakstot
efredis@juno.com

SPORTS

Pirmā latviešu golfere startēs nozīmīgajā LPGA Futures turnīrā

Novembrī Latvijas golfa sabiedrība uzzināja priecīgu vēsti – talantīgā latviešu golfere **Laura Jansone** izcīnīja iespēju startēt nozīmīgajā *LPGA Futures* tūrē. Tas ir Latvijas golfa līdz šim ir nebijis panākums.

Par savām veiksmīgajām gaitām Laura pastāstīja portāla *parsportu.lv* lasītājiem.

Laurai pagājušais gads ir bijis notikumiem bagāts – pabeigta augstskola ASV, sezonas otrā pusē Latvijas sievietes vienības sastāvā startēs pasaules amatieru meistarsacīkstēs Argentīnā un, izcīnītas tiesības piedalīties Amerikā *LPGA Futures* turnīrā.

Laura Jansone ir divkārtēja ASV studentu sporta (*NCAA Atlantic Sun* līgas čempione (2008., 2010.), *Latvian Open* uzvarētāja (2007.) un trīskārtēja Latvijas amatieru meistare (2004., 2006., 2007.). Pēc Austrumtenesijas valsts universitātes absolūšanas Jansone iestājās šīs pašas augstskolas sporta menedžmenta maģistrantūras programmā.

Stāsta Laura Jansone:

Es mācījos interjera dizainu, kur bija ļoti daudz dažādu projektu. To sagatavošana bija laikietilpīga, un tas varbūt kavēja manu golfa izaugsmi. Tomēr profesori bija ļoti atsaucīgi un vienmēr palīdzēja, ja biju

Latvijas golfa spēlētājas Argentīnā: Laura Jansone, Krista Puisīte, Māra Puisīte

nokavējusi vairākas lekcijas turnīru dēļ, vai ja nebiju paspējusi laikā nodot kādu darbu. Kaut arī interjera dizains aizņēma lielu daļu no mana laika, ko varēju velēt golfa treniņiem, es nenozēloju, ka to mācījos, jo man bija interesanti četri gadi universitātē.

No vienas puses skumji, ka lieliskā iespēja spēlēt skolas vienībā man vairs nebūs. No otras puses bija patīkams satraukums pabeigt bakalauru un virzīties tālāk uz profesionālo

līgu. Sezona kopumā nebija tik veiksmīga kā iecerēts, tomēr bija prieks ar lielu uzvaru beigt konferences meistarsacīkstes un pierādīt galvenokārt pašai sev, uz ko esmu spējīga, un ka varbūt ir vērts nopietnāk turpināt golferes karjēru.

Domāju, ka golfā noteikti esmu progresējusi, kļuvusi zinošāka tehniskajos jautājumos un morāli stiprāka. Salīdzinājumā ar Latvijas aukstajām un sniegainajām ziemām Amerikā iespēja trenēties un spēlēt visu gadu ir

Laura Jansone

ekskluzīva un visnotaļ noderīga. Pašai grūti izvērtēt, cik labāk vai sliktāk tagad spēleju, bet iegūtā pieredze visos universitātes līmeņa turnīros ir ļoti noderīga.

Laurai tika jautāts arī par iespaidiem Argentīnā pasaules meistarsacīkstēs amatieriem.

Domāju, ka meistarības līmenī bijām līdzvērtīgas daudzām vienībām, kas ierindojās augstāk par mums. Varējām nospēlēt daudz labāk. Diemžēl realitāte ir kāda nu tā ir. Kāpēc tā gadījās, grūti pateikt. Šķiet, bija dažādi faktori ārpus golfa, kas katru no mums atsevišķi ietekmēja.

Kad izgājām Buenosairesas ielās, likās, ka esam vienīgās blondīnes pilsētā – vietējie iedzīvotāji nekautrējās atskatīties lielām acīm. Interessants atgadījums bija ar palīgiem (kedjiem), kurus organizatori iedalīja kat-

rai vienībai. Izrādījās, ka mūsu argentīniešu kedji nerunā angļu valodā un arī neviena no mums nerunā spāniski. Sākumā bijām nedaudz nobijušās, nezinot, kā tas varētu ietekmēt mūsu spēli sacensību dienās. Beigās mēs ar viņiem runājām latviski un viņi ar mums spāniski, un tūri labi sapratāmies – zīmju valoda ir daudz stiprāka un saprotamāka, nekā man sākumā šķita.

Meistarsacīkstēs Argentīnā bija labs treniņš pirms Futures tūres kvalifikācijas. Pirms šīm sacensībām ilgāku laiku nebiju spēlējusi. Sezonā kopumā ir apmēram 16-17 Futures turnīri. Pirmais turnīrs ir marta beigās un pēdējais – septembra vidū.

Latvijas izlasē kā amatiere vairs nevarēšu startēt, jo kļūstu par profesionāli. Man visa tā profesionāļu būšana ir jauna lieta, sīkāk grūti kaut ko pateikt.

Problēmas bobsleja saimniecībā

Latvijas vadošais bobslejists Jānis Miņins ar savu ekipāžu pirmajos trijos šīs sezonas Eiropas kausa izcīņas posmos izcīnīja uzvaras visās piecās notikšanās četrinieku sacensībās, bet ceturtajā posmā nepiedalījās un atgriezās Latvijā. Ar Miņina rīcību nebija mierā valsts izlases galvenais treneris Sandis Prūsis pārliecībā, ka vadošajam pilotam bija jāpiedalās arī pēdējā posmā.

Konflikta atrisinājums iznāca negaidīts – Latvijas Bobsleja federācijas vadība Miņinu neiekļāva vienības sastāvā nākamajām sezonas sacensībām. Preses konferencē Bobsleja federācijas viceprezidents Zintis Ekmanis atzina, ka pagaidām pārtrauktas darba attiecības ar Miņinu un viņš nav iekļauts dalībai nākamajos Pasaules kausa izcīņas posmos, kā arī Eiropas meistarsacīkstēs. „Varbūt viņš nestratēs arī pasaules meistarsacīkstēs, tomēr visas durvis sportistam nav aizvērtas, esam gatavi atkal sākt sadarbību, taču šobrīd situācija ir šāda. Esmu ar Miņinu runājis un izvirzījis pāris noteikumu, kas jāizpilda, tomēr viņš tos neizpildīja. Nopietna un konstruktīva saruna mums nav bijusi,” piebilda Ekmanis.

Prūsis jau maijā izvirzījis savus noteikumus, kāda būs kārtība. Lai gan Miņins ir valsts izlases „seja”, viņš tomēr nav izpildījis noteikumus, un tāpēc vajadzējis pārdomāt, vai ir iespējams turpināt sadarbību ar sportistu. Līdz 3. janvārim bija jāpiesaka sastāvs

Pasaules kausa izcīņas posmiem. Miņins neko nav atbildējis, un tas licis Prūsim pieņemt attiecīgu lēmumu. Žēl Miņina ekipāžas puisi, kuŗi vasarā cītīgi trenējušies, taču tagad jūtas piemānīti, jo šīs situācijas pēc nav iekļuvuši vienībā.

„Mani neapmierināja daudz kas jau četrus gadus. Maijā deklarēju spēles noteikumus, kuŗi jāizpilda. Lai gan Miņins ir izlases līderis, viņam ir ne vien tiesības, bet arī pienākumi. Šoreiz pārkāptas sarkanās līnijas,” teic Sandis Prūsis. „Pēdējā saruna ar Jāni man bija 12. decembrī, kad viņš izlēma pamest komandu Altenbergā. Iekāpa automašīnā un aizbrauca. Pēc tam ir bijis tikai vienā treniņā. Man pat nav versiju, kas ar viņu notiek. Divas reizes neatnāca uz valdes sēdi. Ja esi vecis, atnāc un pasaki, kas noticis. Es ar viņu vairs nevaru rēķināties. Izskatās, ka šobrīd Miņins pats uzmetis sev cilpu kaklā un mēģina nožņaupties.”

Saspringtas attiecības Latvijas bobslejistu saimē bijušas arī iepriekš. Pagājušā gadā izlases otrais pilots Ēdgars Maskalāns izteicies, ka Miņins nepelnīti saņēmis 2009. gada Latvijas labākā sportista titulu.

Ekspertu ieskatā Prūša un Miņina konflikta iemesls varētu būt profesionālās nesaskaņas. Miņins publiski izteicies, ka viņu neapmierina trenera izvirzītās prasības, kas nesaskan ar pilota redzējumu par gatavošanos sacensībām.

Jānim Miņinam ir savs viedoklis par notikušo:

„Ja Latvijas Bobsleja federācijai

ir interese, lai paskatās manu slimības vēsturi. Šķiet, viņi nezina, ko un cik es drīkstu darīt. Es esmu pa pusei invalids – kā daudzi piloti. Lielākās problēmas ir ar muguru, tāpēc arī citas vietas neiztur milzīgo slodzi. Astoņus gadus fizisko formu esmu noturējis līmenī. Ja ir veselības problēmas, tad sportistiem visā pasaulē dod individuālo treniņu plānu. Mums viss samests vienā kaudzē. Četrus gadus pacietu, tagad vairs nevaru. Turklāt bija jāmeklē arī sponsori.”

Situāciju vērtē LOK prezidents

Savu viedokli par nesaskaņām Latvijas Bobsleja federācijā pauž Latvijas Olimpiskās komitejas (LOK) prezidents Aldons Vrubļevskis. Jāņa Miņina izslēgšanu no valsts izlases viņš neuzskata par traģēdiju, bet visvairāk viņam ir žēl bobsleja ekipāžas stūmēju, kuŗu ieguldītais darbs pašlaik paliek bez izmantojuma.

Miņins acimredzot nav pienācīgi izvērtējis, cik daudz darba un līdzekļu viņā ir ieguldīts, teica Vrubļevskis. Pēc Vrubļevska domām, būs grūti sagaidīt Miņina atgriešanos Latvijas izlasē, ja vien

pilots nepārvērtēs savu līdzšinējo nostāju. Diez vai Miņina izteikumi par vilšanos izlasē bijuši uz mirkļa emocijām balstīti, jo konflikts ar izlases vadību briedis ilgāku laiku.

„Tā nav traģēdija, taču žēl darba un resursu,” norāda Vrubļevskis. „Žēl Jāņa Miņina ieguldītā darba, taču visvairāk ir žēl viņa stūmēju, jo viņi ir nevis privātipašums, ne dzimtcilvēki, bet gan līdzvērtīgi komandas biedri,” uzsvēra LOK prezidents, viņaprāt, Miņina rīcība ir egoistiska.

Vrubļevskim Miņina jautājumā ir divējādas izjūtas – žēl, ka izjūcis bobsleja četrinieks, kas bija viens no labākajiem pasaulē, bet LOK prezidents uzskata par pareizu sportista un trenera konfliktā nostāties trenera un federācijas pusē.

LOK prezidents arī atgādināja, ka Miņinam nav lielu izredžu startēt kā citas valsts sportistam, jo nogaidījuma periods nav vienīgais nosacījums, lai kļūtu par citas valstsvienības dalībnieku. Miņina pāreja būtu iespējama tikai tad, ja tai rakstveidā piekristu gan sportista jaunās pārstāvamās valsts federācija, gan LOK un Latvijas Bobsleja federācija (LBF).

Bobslejā, tāpat kā citos sporta veidos, nekas nestāvēs uz vietas, un labus rezultātus ir pamats sagaidīt arī no Oskara Melbārža un Uģa Žaļima, kuŗi vēl tikai iejūtas pilotu lomā. Turklāt Melbārdis ir gatavs sevi apliecināt arī kā spēcīgs sprinteris, tāpēc viņa pilotētajam četriniekam ir potenciāls pretendēt uz vēl augstākiem sasniegumiem nekā Miņina vadībā.

Uz LBS vadītāja amatu – divkandidāti

Latvijas Basketbola savienības (LBS) prezidenta amatam piešķieš divi kandidāti. Uz šo amatu kandidēs Valsts policijas priekšnieks Valdis Voins, ko izvirzījusi Eiropas Jaunatnes basketbola līga, un Gulbenes novada Bērnu un jaunatnes sporta skolas direktors Normunds Aizpurs.

Decembrī LBS valde pieņēma līdzšinējā LBS prezidenta Ojāra Kechra paziņojumu par atkāpšanos no amata nepilnu gadu pirms LBS statūtos noteiktā pilnvaru laika beigām un noteica, ka LBS biedru ārkārtas pilnsapulce tiek sasaukta 2011. gada 2. februārī.

P. Karlsons

LATVIAN AMERICAN SHIPPING LINE

Pārsūtām mašīnas, pers. mantas, komerckravas
paciņas pa gaisu vai jūru uz un no Latvijas!

Lūdzu zvaniet: 201-760-6427 vai 973-744-6565 vai
arī apskatiet sūtījumu informāciju mūsu mājaslapā: www.lasl.com

